

TEVÉKENYSÉGKÖZPONTÚ PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készült: Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program adaptálásával

Gyáli Tátika Óvoda

2360 Gyál, Klapka György utca 5.

2360 Gyál, Bartók Béla utca 52.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Intézmény OM – azonosítója: 032 992	Igazgató Karap Erzsébet
Legitimációs eljárás	
..... Karap Erzsébet igazgató aláírása P.H. 19/2025. (II. 19.) sz. OKB határozattal egyetértését kinyilvánította/ellenőrizte: fenntartó nevében 	
A dokumentum jellege: nyilvános megtalálható: www.tatikaovi.hu , igazgatói irodában, csoportszobákban	Érvényes: a kihirdetés napjától (2025.03.01.) visszavonásig
Verziószám:	Készült: 2025.01.28. 1 eredeti példányban

TARTALOMJEGYZÉK

1.AZ ÓVODA ADATAI	4
1.1. Az óvoda jellemző adatai	4
2.HELYI ADOTTSÁGAINK	5
2.1. Az óvoda környezeti jellemzői	5
2.2. Az óvoda sajátosságai	6
2.3. Gyermekképünk	7
2.4. Óvodaképünk	9
2.5. Pedagógusképünk	12
3.AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	13
3.1. A tevékenységközpontú óvodai nevelés célja és feladatai	16
3.1.1. Az egészséges életmód alakítása	18
3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált a közösségi nevelés	22
3.1.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	25
3.1.4. A gyermek gondozásával kapcsolatos feladatok	26
3.2. Integrált nevelés	30
3.2.2.Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	32
3.2.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTM) zavarral küzdő gyermekek nevelése	35
3.2.3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése	37

3.2.4. Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés	
37	
3.2.5. A migráns gyermekek interkulturális nevelése:	
40	
3.3. Szegregált nevelés	41
3.3.1. Autista gyermekek nevelése	
41	
3.4. A komplex fejlesztés tartalma	44
3.4.1. A játék és tevékenységben megvalósuló tanulás	
45	
3.4.2. Társas és közösségi tevékenység	
53	
3.4.3. Munkatevékenység	
59	
3.4.4. Szabadidős tevékenység	
63	
3.5. Az óvónő által kezdeményezett komplex tevékenységi formák rendszere	64
3.5.1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex tevékenységi formák	
64	
3.5.2. Társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex tevékenységi formák	
73	
3.5.3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő komplex tevékenységek rendszere	
95	
3.6. Az óvónő szerepe, feladatai a gyermeki tevékenységekben	
100	
3.6.1. A tevékenységekben megvalósuló tanulás – értelmi nevelés, fejlesztés	
100	
3.7. Óvodánk hagyományai és jeles napjai	
106	
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	
107	

4.1. Az óvoda humán erőforrásai	
107	
4.2. Tárgyi feltételek	
109	
4.3. Az óvoda alapítványa „Tátika Óvoda gyermekeiért Alapítvány”	
118	
4.4. Az óvodai élet megszervezése	
110	
5. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI	
113	
6. A TANKÖTELEZETTSÉG ÉS AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK	
118	
7. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI	
124	
7.1. A baleset – megelőzés és elsősegélynyújtás	
126	
A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK RENDSZERE	
128	
MELLÉKLET	141

Hitvallásunk:

„A pedagógusnak új művészetet kell megtanulnia, azt, hogy a gyermek segítőtársa és vezetője legyen, és elvezesse őt azokhoz az eszközökhöz, amelyekre akkori fejlődése fokán szükség van.”

Maria Montessori

1. AZ ÓVODA ADATAI

1.1. Az óvoda, jellemző adatai

Az óvoda címe:	Gyáli Tátika Óvoda
Székhelye:	2360 Gyál Klapka Gy. u. 5.
Telefonszám:	06-29-747-343
Telephelye:	2360 Gyál Bartók B. u. 52
Telefonszám:	06-29-741-290
E-mail cím:	tatikaovoda2@gmail.com
Honlap:	www.tatikaovi.hu
Alapítás éve:	1982
Fenntartó:	Gyál Város Önkormányzatának Képviselő Testülete
Engedélyezett csoportok száma:	11 + 1 autista csoport
Felvehető maximális gyereklétszám:	330 fő +8 autista gyermek
Az óvoda nyitvatartási ideje:	6 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰

1. HELYI ADOTTSÁGAINK

2.1. Az óvoda környezeti jellemzői

Az Alaptörvény XVI. cikke szerint (1) bekezdése szerint minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. A (2) bekezdése alapján szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést. A (3) bekezdése szerint szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. Óvodánk jelenleg 2 épületben 11 csoporttal és 1 autista csoporttal működik. Az óvoda épületét, kertjét és annak berendezési tárgyait úgy alakítottuk ki, hogy szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelelően testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Az épületekhez modern, korszerű, biztonságos játékokkal felszerelt, öntözőrendszerrel ellátott játszóudvarok tartoznak, ahol alkalmuk nyílik mozgásra, játékra és egyéb tevékenységre.

Gyál a fővárosi agglomerációban, Budapest délnyugati határában helyezkedik el. Nagy számban élnek környezetünkben sok gyermekes családok. Növekszik az egyedülálló szülők száma is, jelentős azon családok száma, akik rendszeres támogatásból élnek. Óvodánkba járnak Gyál-Némediszőlőből is gyermekek, akiket naponta busz szállít hozzánk, az óvodának kell biztosítani a felnőtt kíséretet, ami többlet feladatot jelent.

Sok a logopédiai, a fejlesztő foglalkozáson, részt vevő gyerekek, valamint a pszichológiai segítségére szoruló gyermekek száma. Óvodai csoportjaink többsége homogén összetételű. Óvodánkban jelentős szerepe van a szép, esztétikus, biztonságos környezet biztosításának.

Klapka utcai épület

Óvodánk központi egysége, melyben 6 csoport éli óvodai életét.

A 35 éves épület lebontása után 2018. szeptemberben átadott új modern, minden igényt kielégítő épületben 5 csoport mellett egy autista csoport kapott helyet. A gyermekek élvezhetik a Só szoba és a tornaterem jótékony hatását. A játszóudvar is teljesen fel lett újítva, új játékokkal, régiek renoválásával, parkosítással, öntözőrendszerrel, KRESZ - parkkal gazdagítva lett teljessé téve a környezet. Az autista csoportnak külön kialakított játszóudvar készült. Az épület teljes új eszközfejlesztést kapott, a csoportszobák, fejlesztő-, logopédus-, pszichológus szoba, könyvtár-óvónői szoba, irodák a konyhák, tornaterem egyaránt, amely e tárgyi feltételek kiváló meglétét jelenti. Barátságos csoportszobákban, szeretetteljes légkörben töltik mindennapjaikat a gyermekek, sokszínű játéklehetőséggel és változatos tevékenységgel, amelyek a fejlődésüket szolgálják.

Bartók épület

1983 óta működő Bartók Béla utcai óvodánk régi épületi részéhez lett csatolva 2016 októberében az új, 3 csoportos modern épületszárny. Intézményünk, kibővült közösséggel teremtettek esztétikus, otthonos környezetet immáron 6 csoportban. A Bartók épület új szárny részében kialakított felszerelt modern tornaterem, tágas csoportszobák, öltözők, mosdók, fejlesztő szoba, iroda és a felújított játszóudvar részre telepített játékeszközök, Kressz park, golf és krikett pálya, sok örömet adnak a gyermekek életében. A játszóudvaron megtalálható: zöldellő gyep, árnyékolók, fák, homokozók, teraszok, játékeszközök, melyek biztosítják a mozgásigény kielégítését, a játékos mozgásfejlesztést. 2017. szeptember elsején a régi épületi részben is felújítás történt, így a gyermekeket egy megújult, minden igényt kielégítő berendezéssel, felszereltséggel ellátott intézménnyé alakult. Só szoba megléte a gyermekek egészségvédelme érdekében igen nagy jelentőséggel bír a légúti megbetegedések gyógyításához. Végezetül egy esztétikus és praktikus kivitelezésű tágas épületben, otthonos környezetben, kellemes, családias légkör alakult ki egy összeszokott, elhívatott közösség felelősségteljes munkájával.

2.2. Az óvoda sajátosságai

A lakosság számának folyamatos emelkedése, és ezzel a gyermeklétszám növekedése meghatározó jelentőséggel bír a nevelőmunkára. Intézményünkbe járó gyermekek életkörülményei változóak,

ezért az óvodánkban dolgozó nevelők mindent megtesznek a 3-7 éves korosztály személyre szóló fejlesztésének elősegítésére. Városunkban a családok állapota, működése sokféle, gyermekeink többsége a közvetlen családi környezetből kerülnek óvodába. Kiemelt feladatunk a **hátrányok csökkentését szolgáló** speciális fejlesztő tevékenységek biztosítása. A sajátos nevelési igényű gyermekek számának növekedése miatt 2018.szeptemberétől új feladatként kis létszámú szegregált csoportot indítottunk, az autista gyermekek ellátásaként, melynek működtetését hosszú távra tervezzük. A sajátos nevelésű gyermekek integrált nevelése során külön gondot fordítunk a nagyobb mértékű differenciálásra, a befogadó, eredményeket értékelő környezet kialakítására, hogy minden segítséget megkapjanak hátrányaiknak leküzdésére.

Hazánkban egyre több kisgyermek cukorbetegséggel él együtt. Döntő többségük ún. teljes inzulinhiányos, 1-es típusú cukorbeteg, aki egész életében rendszeres inzulinadásra szorul. Intézményünkben a cukorbeteg gyermekek társaiktól semmiben nem különböző, boldog, egészséges és teljes életet élhetnek, melyhez elengedhetetlen feltételek mindenkor biztosítva vannak.

A mindennapi nevelőmunka során játékba integrált korszerű, cselekvő felfedező, alkotó képességet, kreativitást, erősítő tevékenységeket kezdeményezünk komplex módszerrel, melyek tartalmát az évszakok, néphagyományok és az ünnepek határozzák meg. Óvodai, és csoportszintű hagyományok, szokások, ünnepek, néphagyományok, jeles napok kialakítása a gyermekek életkori sajátosságaihoz, szülői közösséghez igazítva történik.

Kiemelt szerepet kap a gyermekek élményeire és tapasztalataira építő, azaz tevékenységorientált környezeti nevelés, környezettudatos magatartásminták, értékek és életviteli szokások átadása, átvétele. A környezeti nevelésünk, mint a fejlődést elősegítő tevékenység- tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezi a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését.

Örökös Zöld óvoda vagyunk! Az óvodai környezeti nevelés, mint a Zöld Óvoda cím pedagógiai alapja, célja és feladata a fenntarthatóságra nevelés erősítése. A „zöld óvoda” ismertségének növelésével célként jelenik meg a közvetlen és tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése. Fokozatosan bevezettük a szelektív hulladékgyűjtést, újra hasznosítást, anyagtakarékosságot. Gyakorló kertet alakítottunk ki, melyben a zöldségek mellett, gyógy-fűszernövényes és virágos kertrész is van. Minden csoporthoz tartozik egy saját ültetésű őshonos gyümölcsfa. Összegyűjtjük az esővizet locsoláshoz, komposztálunk. Igyekszünk több időt tölteni a szabadban, a tevékenységek szervezésénél kiemelt szempont a levegőn tartózkodás. Ennek érdekében megvalósítjuk az eddig kialakult, „zöld” tartalmú tevékenységeinket, programjainkat, bővítjük az egészséges életmóddal és környezeti neveléssel kapcsolatos ismereteinket. Az évek során megfigyeljük és gondozzuk a környezetünkben élő madarakat. Célunk a "Madárbarát kert"

cím megtartása, tovább fejlesztése és a már hagyománnyá vált Erdei Óvoda évről évre ismétlődő projektjének folytatása.

2.3. Gyermekképünk

Programunk az emberi személyiségből indul ki, hogy a gyermek egyedi és megismételhetetlen lény, akik magukban hordozzák fejlődésük és önmegvalósításuk minden csíráját, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben egyszerre.

A gyermek, fejlődő személyiség,

- fejlődését genetikai adottságok,
- az érés sajátos törvényszerűségei,
- a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Figyelembe vesszük, hogy

- a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak
- a személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó
- az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Nevelésünk a gyermekei személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, melyben

célunk: Olyan gyermek nevelése, aki: érzelmileg gazdag, kiegyensúlyozott, környezetében jól tájékozódó, nyitott, érdeklődő, befogadó, másokat elfogadó, önmagát és másokat értékelni tudó. Az óvodánkban felnövekvő gyermekek sokszínű egyénisége harmonikusan illeszkedik a magyar és az európai uniós értékrendhez egyaránt.

2.4. Óvodaképünk

„A gyermeket tiszteletben kell fogadni, szeretetben kell nevelni és szabadságban elbocsátani.” Rudolf Steiner

Az óvodai nevelésünk pedagógiai alapelveinek meghatározó gondolatai:

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye Az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére irányul, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk biztosítja a gyermekeink fejlődésének és nevelésének megfelelő feltételeit.

▪ *Az óvodai nevelésünk célja elősegíteni:*

- -az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését
- -a gyermeki személyiség kibontakozását
- -a hátrányok csökkenését
- -az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő, valamint az autista gyermekek ellátását is).

Az óvoda miközben teljesíti az óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. E funkciók biztosítják az óvodáskorú gyermek fejlődését és nevelésének optimális feltételeit.

Elfogadjuk az általános életkori jellemzőktől eltérő, illetve fejlődésbeli különbségeket, amelyet alapnak tekintünk a gyermeki fejlődés támogatásában. A családi nevelést kiegészítve a gyerekek harmonikus fejlődésének, személyiségük sokoldalú kibontakoztatásának elősegítése, szeretetteljes óvodai légkör megteremtésével, egyéni adottságaik figyelembevételével.

Olyan helyzetet teremtsünk, ahol az őket körülvevő világot elérhető közelségbe visszük és segítsük személyiségük kibontakoztatását abban, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva optimálisan fejlődjön és testi, szociális, érzelmi, értelmi érettség terén is alkalmassá váljon az iskolai életre.

Alapelveink az óvodai nevelésben:

- **A gyermeki személyiség kibontakoztatásának elve:** Az óvodai nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatását. A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. Szeretetteljes légkörben, gyermeki önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozást és önmegvalósítási lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek.
- **Pedagógiai etika elve:** Az óvónő biztosítja a szülőt titoktartásáról és tiszteletben tartja a családok belső szokásait, ügyeit. Az óvoda – család együttműködése a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, a diszkréció és a tolerancia maximális figyelembevételére épül.
- **Az óvónői modell fontosságának elve:** A 3-7 éves gyermek alapvető szociális tanulási formája az utánzás, ezért az óvónő modell szerepe kiemelkedő jelentőségű.
- **A játék, vezető szerepének elve:** Az óvodai nevelés gondoskodik arról, hogy az óvodások fő tevékenységi formája a játék legyen. Az óvodapedagógus a gyermekek közösségi életének

irányítója, aki mindig látja, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek útmutatás, serkentés mellett alakítják a csoportot, és az egyes gyermekek fejlődését.

- **A másság elfogadásának elve:** Az óvónő egész nevelőmunkáját hasssa át a gyermekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia, empátia. Kötelességünknek tartjuk minden gyermek gyermeki jogának tiszteletben tartását. Nem alkalmazzuk a hátrányos megkülönböztetést, és tiszteletben tartjuk a másságot.
- **A jövő emberképének elve:** A jövőbeli ember társadalmi elvárásaként szélesebb körben alakuljon ki emberszeretete, a természet – mint esztétikum - védelme iránti fogékonysága, a gyors felismerő képessége, kreativitása.
- **Differenciált fejlesztés elve:** Egyéni eltéréseket toleráló, arra építő képességfejlesztés, mely segítséget nyújt és alapjául szolgál a gyermek teljes személyiségfejlesztéséhez.
Törekszünk a családi vagy egyéb okok miatt hátrányos helyzetű gyermekek megsegítésére, hátrányaik kompenzálására, esélyegyenlőségük megteremtésére. Nagy figyelmet fordítunk a gyermek egyéni képességeire, tehetségének felismerésére, speciális fejlesztésére. Differenciált fejlesztési módszerekkel készítjük őket a sokoldalú tevékenységre.
- **Inkluzív nevelés elve:** a gyermekek egyéni különbségeit komplexitásában tekintve, maximálisan figyelembe véve, azokból kiindulva azokra építve alakít ki befogadó környezetet.

A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelésünk az **alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:**

- óvodásaink számára az egyénenként változó testi-lelki szükségletek maximális kielégítéséről;
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról
- emberi értékek közvetítéséről

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről

A **nemzetiséghez tartozó** gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk:

- -az **önazonosság megőrzését**, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését
- -a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását

Gyermekeknek szóló üzenet: „Itt minden érted van, érezd jól magad”

2.5. Pedagógusképünk

Olyan pedagógus, akire a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, segítőkész magatartás, valamint a gyermekszeretet a jellemző.

Nevelőtestületünk szakmailag felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő emberek közössége, akik egymás tiszteletben tartásával, megbecsülésével képesek az együttműködésre. Mindenki törekszik szaktudása megújítására: önképzéssel, továbbképzésen való részvétellel. Elfogadjuk a máságot, lehetőséget biztosítunk az önállóságra.

Hirdetjük a szeretetteljes, családi, biztonságos óvodai légkör megteremtését, melyben a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük.

Hangsúlyozzuk a gyermekek testi-lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását a családi neveléssel együtt.

Fontosnak tartjuk a rendszeres mozgást, mely az értelmi képességek fejlődését, a szociális képességek alakulását szolgálja és így az egész személyiség fejlődését biztosítja.

Az óvoda alaptevékenységei közé tartozik a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai - beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek, valamint az autista csoport ellátása.

A diabéteszes gyermekek egészséges társaikkal együtt történő óvodai, nevelésének feltételei mindenkor biztosítva vannak, amely alapján az intézmény, és pedagógusai, dolgozói egyértelműen behatárolt, az egészségügyi dolgozókhoz képest szűkebb felelősségük tudatában tudják fogadni a sajátos ellátást igénylő gyermeket.

Óvodánk elismert azáltal, hogy magas színvonalat biztosít a minőség, a szociális érzékenység, a nevelés és a hitelesség terén. Közös munkával, szakmai meggyőződésünk alapján az óvodát a felhőtlen gyermekkor színterévé alakítjuk.

Óvodánk programja Fábián Katalin „Tevékenységek központú óvodai nevelés” című program adaptációja. Központba állítja a gyermeki tevékenységre épülő nevelést és ezt az elvet a teljes nevelési folyamaton keresztül, kiemelten kezeli.

Nevelésünk tartalma a gyermek a környezetéből származó élmény, tapasztalat, ismeret.

Programunk a gyerekek alapvető tevékenységére, a játékra, a mozgásra, a környezet tevékeny megismerésére, a kommunikációra, a művészeti élmény nyújtására épít.

Minden lelkiismeretesen dolgozó munkatárs biztonságban érezheti magát, mert nem fenyegeti állása elvesztésének veszélye, mivel az egymás iránti tisztelet, megbecsülés fontos számunkra.

Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Helyi Pedagógiai programunk alapelvei

Küldetésünk: a gyermekek egyéni képességeit felfedezve és megismerve, az eltérő fejlődés ütemét figyelembe véve, derűs, elfogadó légkörben, változatos tevékenységek biztosításával, korszerű szemlélettel, a személyiségük kibontakoztatása, pozitív irányú fejlesztése.

A pedagógiai program a Gyáli Tátika Óvoda stratégiai alapidokumentuma.

A helyi pedagógiai program

- kötelezi hatályossága idejére az érdekelt feleket a benne foglaltak tiszteletben tartására,
- kötelezi az intézményfenntartót, hogy a pedagógiai programban jóváhagyott szolgáltatásokat finanszírozza
- kötelezi az intézményfenntartót, hogy a fenntartói értékelés keretei között az óvoda működését a pedagógiai programban foglaltak mentén minősítse
- kötelezi az óvodát, hogy a programban foglaltak teljesítésére törekedjen
- biztosítja az intézményhasználókat, hogy a pedagógiai programban foglalt szolgáltatásokat teljesíti, s hogy a programba foglalt célok teljesítésére törekszik, az ott felsorolt eszközök és módszerek segítségével
- biztosítja a pedagógusokat arról, hogy az intézményhasználók e program teljesítését várják el tőlük
- biztosítja a pedagógusokat, hogy saját munkájukat – a program hatályosságának idejére – e program keretei között, az önmagukra vállalt szabályok szerint végezzék

Az intézmény hatályos alapító okiratát Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete

K/26123-5/2022 okiratszámom és K/26123-4/2022 okiratszámú módosító okirattal hagyta jóvá.

kormányzati funkció megnevezése
Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, (autista) ellátásának szakmai feladatai
Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok

Az intézmény, vállalkozási tevékenységet nem folytat.

A pedagógiai program tartalmát a következő jogszabályok és dokumentumok határozzák meg:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 82.§ (2) Az óvoda igazgatója vagy az általa kijelölt pedagógus köteles a szülők, részére tájékoztatást adni a pedagógiai programról.
92.§(2) a csoportnaplóban fel kell tüntetni a pedagógiai program megnevezését
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII.28.) Korm.rendelet
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Tevékenységeközpontú Óvodai Nevelés Programja

Az óvodának, mint szolgáltató intézménynek, a jogszabályokban meghatározott működési rendjét, ellátási kötelezettségeit, szervezeti működését, munkája szervezettségét, annak színvonalát és hatékonyságát folyamatos adminisztratív, szakmai, politikai kontroll mechanizmusok felügyelik

62. § (1a)-(1e) bekezdéssel egészül ki: Diabétesz-esek ellátása 2021. szeptember 1-től:

„(1a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek, részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek, szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja:

- a vércukorszint szükség szerinti mérését
- szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását

(1e) Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullét esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki.

Nkt. 4. § 18. pont: tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.

A tartós gyógykezelés alatt álló, az intézményes óvodai nevelésben való részvételi kötelezettsége alól felmentett gyermek szülője számára az óvoda biztosítja a tanácsadás, a konzultáció lehetőségét, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén továbbirányít a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez [Műkr. 75. § (5) bek.].

- Műkr. 4. § (1) bek. i) pont A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek egészségügyi ellátását biztosító szolgáltatóval való kapcsolattartás szabályozása
- A mindennapos testmozgást az egészségfejlesztési kritériumok alapján kell folytatni a kiegészítő egyéb testmozgásokkal együtt [Műkr. 128. § (3) bek. b) pont].
- Lelki egészséget fejlesztő módszerek és művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas készségek fejlesztése, továbbá a lemorzsolódás csökkentése,
- Egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése [Műkr. 128. § (3) bek. c)-d) pont].

- Nkt 45. § (2a) bek. A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások meghatározása
- 2023. évi LII. törvény
67§ A köznevelési foglalkoztatott jogviszonyban álló kötelezettségei az (1) bekezdésben megfogalmazott elvárások mentén az intézmény elveinek módszertani kultúrájának megfogalmazása.
Nkt.4.§6.b BTMN gyermek felzárkóztatására és készségfejlesztésére irányuló kötelező foglalkozás.
Nkt.25.§ (5a)-(5d) biztosítani szükséges a gyermek egészségének megőrzésére fordított figyelmet.
62.§(1)f) szülők rendszeres tájékoztatása rendszeresen – OVI kréta alkalmazása
- 401/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról – **2024. január 01-től**
- 402/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról
- 403/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

A pedagógus teljesítményértékelésben közreműködők meghatározása

- A 18/2024. (IV.4.) BM rendelet – a továbbiakban: Rendelet – 3. § (1) bekezdésének rendelkezése szerint a teljesítményértékeléssel kapcsolatos munkáltatói jogkört az értékelő vezető gyakorolja.
- A 2024-2025. nevelési évtől a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet által előírt kötelezően használt nyomtatványok mindegyikét az OviKRÉTA felületen kell vezetni: (felvételi előjegyzési napló, felvételi és mulasztási napló, az óvodai csoportnapló, óvodai törzskönyv, a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációja)

3.1. A tevékenységközpontú óvodai nevelés célja és feladatai

„A pedagógus feladata csak a vezetés, az útmutatás: ő csak segít, míg a gyermek személyisége a maga erejénél fogva fejlődik, mert a gyermek maga cselekszik.”

Maria Montessori

Alapvető feladatának tekinti a tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését.

Az óvoda, nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a 3-7 éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni óvodáskorban a gyermekeket. A társadalmi és egyéni szempontokból lényeges képességek a kooperációs- és kommunikációs képességek.

A tevékenységközpontú nevelési program tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre, és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

A feladatrendszer elemei:

- játék-és a tevékenységen keresztül biztosított ismeretszerzés
- szocializáció
- munkatevékenység
- szabadidős tevékenység

A célban megfogalmazottak megvalósítása csak egy **inkluzív pedagógiai szemléletmódon** alapuló nevelési rendszerben történhet, mely minden területen a **differenciálás módszerét** használva segíti a folyamatban lévők fejlődését.

Az **integrálás** lehetőségeit használva mindenkinek biztosítja azt az egyéni szükségleteinek leginkább megfelelő helyzetet melyben, saját ritmusában, a saját útján a neki megfelelő segítséggel eljuthat önmaga kiteljesítéséhez.

Helyi programunk sajátossága éppen az, hogy az adott körülményekhez, az adott gyermekcsoporthoz, az adott óvodapedagógushoz és az adott gyermekhez szabja módszereit és a nevelés tartalmát.

A nevelésünkben két legfontosabb alapelv érvényesül.

- **Személyiségközpontúság**
 - a képességek differenciált fejlődésének elősegítése

- **Tevékenységek központúság (játékdominancia)**
 - a játék prioritásának és integrálásának biztosítása
 - sokrétű tevékenység biztosítása

SZEMÉLYISÉGGÖZPONTÚSÁG

TEVÉKENYSÉGGÖZPONTÚSÁG

Községi nevelés	Individualizálás
▪ A nevelés során a gyermek közösségbe, társadalomba való beilleszkedés folyamatának elősegítése, melynek során a gyermek tanulja meg megismerni önmagát, társakhoz való viszonyát és sajátítsa el az együttélés szabályait: ▪ az együttműködést ▪ az alkalmazkodást ▪ a másakra figyelmet ▪ az alapvető udvariassági szokásokat ▪ alakuljanak ki a társas viszonyok ▪ gyermek-gyermek között ▪ gyermek-felnőtt között	▪ A nevelés során az egyéni különbségek megismerése, feltárása, az eltérések ismeretében a személyiség differenciált fejlesztése. ▪ Az eltéréseket, különbségeket meghatározó tényezők ▪ adottságok ▪ szükséglet ▪ rátermettség ▪ beállítódás ▪ vérme rséklet ▪ biológiai érés ▪ érdeklődés stb. <i>A személyiségfejlesztésnél fontos:</i> ▪ a gyermekismeret ▪ a má sság elfogadása, tiszteletben tartása, tolerálása ▪ a gyermek szükségleteinek önmagához viszonyított kielégítése ▪ az egyéni képességek differenciált fejlesztése ▪ felzárkóztatás - tehetség gondozás ▪ az egyéni bánásmód elvének alkalmazása

Tevékenységek központúság

Célunk: A személyiség tevékenység közben történő fejlődésének segítése.

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.1.1. Az egészséges életmód alakítása

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása”
(363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról)

Intézményünk mindenkor biztosítja a sajátos ellátást igénylő gyermekek állapotának, személyes adottságának megfelelően – az erre hivatott szakszemélyzet biztosításával mindenkori ellátását Minden gyermek egyedi, de a cukorbeteg gyermekek nem csupán személyiségükben, hanem diabéteszüik ellátását illetően is különböznek. Ezen ismeretek segítik a bizalmi párbeszéd kialakulását a szülő és a pedagógusok közt. A pedagógusnak csupán a diabetológus által javasolt napirendet (étkezések időpontját, szénhidrátmennyiség, inzulinbevétel) kell fejben tartani, felügyelni, amennyiben a gyermek önálló, ellenőrizni. Esetleges módosító tényezőkre (testmozgás, kimaradt/közbeiktatott étkezés), illetve a gyermek aktivitásának, viselkedésének megváltozására figyelni, amennyiben szükséges, szülővel egyeztetni

Cél:

- Az egészséges életre nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére, egészséges életvitel igényének alakítása
- A 3-7 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembevételével a gondozási tevékenységgel a mozgásigény kielégítésével az egészség védelme
- Az egészséges testi fejlődés érdekében az életkoruknak megfelelő helyes életritmus kialakítása

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése,
- a bántalmazás, erőszak megelőzése
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Fontosnak tartjuk, hogy kialakítsuk a környezettudatos magatartást:

- Takarékoskodjanak az energiával, vízzel: feleslegesen ne folyassák a vizet a mosdóban, ne pancsoljanak. Vegyék észre azokat a lehetőségeket, amikor mérsékelhetik a pazarlást
- Alakuljon ki az igényük a tiszta környezet fenntartására, szükség szerint tegyenek is érte mind az óvoda épületében, mind az udvaron

Az óvodapedagógus feladatai a gyermek testi fejlődésének elősegítése érdekében

- Mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- Az egészséges és biztonságos környezet (megfelelő mozgástér, mozgásfejlesztő eszközök használatánál tornaszőnyeg, füves, homokos talaj) biztosítása
- A rendszeres szükséglet-kielégítés mentén érje el, hogy a gyermekben az egészséges életmód, szokásai, kialakulhassanak, és értéként beépülhessenek a gyermeki személyiségbe
- Az egészséges életvitel kialakításához szükséges rugalmas napirend kialakítása
- Az életkorhoz, és az egyéni képességekhez igazodó szokás – szabályrendszer kialakítása, betartatása
- A tevékenység végzése közben a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgásigény kielégítése
- A gyermekek testi képességeinek fejlesztése, egészségének óvása, megőrzése, a mindennapi edzési lehetőségek biztosítása az óvodában (mozgás percek; torna eszközök bevitele a csoportba; séta; kirándulás; mindennapi levegőzés)
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése- „Gastrohős palánták” program beépítésével a mindennapokban.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása (energia- és víztakarékosságra szoktatás;
- élő környezet megóvása; tárgyi eszközök védelme – játék, óvoda bútorzata). A környezettudatos magatartás megalapozása.
- Problémák felismerése, ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával – szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-, lelki feladatok ellátása.
- Minél nagyobb önállóság biztosítása. Nem segítjük túl a gyermeket, csak abban, és annyit segítünk, hogy a „magam csinálhassam” elv megvalósuljon.
- Egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák, eszközök alkalmazása.
- Egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A tevékenység végzése közben a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- A speciális ellátást igénylő gyermekek gondozása értő szakképzett kollégákkal történik mivel intézményünkben 6 fő vett részt az Egy Csepp Figyelem Alapítvány diabétesz

oktatási továbbképzésén és 5 fő az OH által indított képzésen DiaPed - Diabétesz oktatási program pedagógusoknak címmel. 12 fő vett részt az EIPEN használatáról és az allergia megfelelő kezeléséről diagnosztikus eljárásairól történő továbbképzésen. Mindenkor gondoskodunk arról, hogy az óvodában mindenki ismerje azokat a feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a gyermek biztonságban legyen.

Dajka néni feladata:

- a mosdóban az eszközök biztosítása
- a terem, folyosó, mosdó tisztán tartása
- elégítse ki a gyermekben jelentkező szükségleteket
- személyiségével segítse elő a gyerek részéről a bizalmat, segítségkérést
- legyen segítő társa a pedagógusoknak a gondozási feladatok megoldásában is

Feladatok a sajátos ellátást igénylő gyermekek részére:

- gyakori mosdóztatás
- biztosítsa a folyadékhoz jutást, ehessen, akár foglalkozás alatt is.
- vércukormérés
- ellátása teljes mértékben megvalósuljon.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- Önállóan végzik a személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőiket. Ezek igényükké válnak és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák
- Igényükké válik a higiénés szabályok betartása
- Önállóan, egyéni igényüknek megfelelően kérnek az ételből, öntik a folyadékot
- Készség szintjén használják az evőeszközöket, kialakulnak a kulturált étkezési szokásaik
- Igénylik környezetük rendjét, gondozottságát
- Kialakul alkalmazkodóképességük, közvetlen kapcsolatot tudnak teremteni környezetükkel. Testi szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek
- A szabadban végzett számtalan tevékenység által a gyermekek kiegyensúlyozottá, edzetté, testileg, lelkileg, szellemileg teherbíróvá válnak. Fejlődik mozgásuk, meg tanulnak erejükkel gazdálkodni. Mindez felkészültté teszi őket az iskolai életre
- Az integrációban sikerkritériumnak a gyermek beilleszkedését, fejlődését és az együtt haladás lehetőségét tekintjük
- Kialakulnak az egyéni sikereket segítő egyéni tulajdonságok, funkciók
- Életkorának megfelelő szinten kialakul a környezet védelmének képessége, és környezettudatossága

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek érje el a képességeinek maximális szintjét, amit az adott életkora, és sérülésének foka megenged
- A beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel küzdő vagy az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek képes a személyével kapcsolatos tevékenységek elvégzésére

3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált a közösségi nevelés

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége.

Az óvoda egyszerre segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek. A gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy:

- -a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék
- -az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze

Az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi.

Az **óvodapedagógus – gyermek, gyermek – dajka kapcsolatában** rendkívül fontos, hogy a felnőtt érzelmileg értse meg a gyermeket. Figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat, a gyermekek különböző érzelmvilágát. Kerüljük az utasítást, helyette beszélgetéssel, kérdésekkel próbáljuk a célt érni. A pozitív minta és érzelmi töltés legyen a jellemző.

A **gyermek – gyermek** pozitív érzelmi töltésű kapcsolataik akkor tudnak kialakulni s fennmaradni, ha a gyermek jól érzi magát a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt, s gyermekközössége. A nevelés alapja tehát, a gyermek szeretete óvónénik és dajkánénik részéről egyaránt.

Az óvoda egyszerre segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek. A gyermeket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.

- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása. Kevés, de szilárd szabállyal tudatosítjuk a gyermekekben, hogy egy közösség tagjai, ahol alkalmazkodnia kell társaihoz, és az őt körülvevő felnőttekhez, így segítjük a szocializációt.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az értékek átadása szempontjából nagyon lényeges a következetesség.

A gyermek csak a következetesen és egyértelműen alkalmazott elvárásokhoz tud igazodni.

Az értékek átadásában a következetesség és a rugalmasság nem zárja ki egymást. Eredményesen nevelni csak a kettő helyes arányú alkalmazásával lehet. Az empátia segít abban, hogy el tudjuk dönteni, hogy egy-egy konkrét helyzetben miként kell rugalmasan, mégis következetesen képviselni a gyermekkel szemben támasztott elvárásainkat. A rugalmasság azt jelenti, hogy megtaláljuk az értékek képviselésének adott helyzetben megfelelő módját. Ha túlzottan merevek vagyunk, az taszítónak teheti a gyermek számára az átadni kívánt értékeket. A parancs, a kényszer, a büntetés nem alkalmas eszközök az értékek hatékony közvetítésére. Mindig az átadni kívánt életforma, értékrend szépségét, pozitívumait kell elsősorban felmutatnunk. Ezt főként személyes példánkkal tehetjük hatékonyan.

- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be
- A kiemelt figyelmet igénylő- autista gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel

Az óvodapedagógus feladatai:

Az óvónők és szülők kapcsolatának kiépítése, az óvónő és gyermek érzelmi kapcsolatának megalapozása.

Szeretetteljes óvónői magatartással, fokozott törődéssel, az **egyéni bánásmód** érvényesítésével alakítja érzelmi kötődésüket.

Olyan környezet teremtése, melyben alkalom nyílik

- az egymáshoz való viszonyításra
- a reális én-kép, önkifejező és önérvényesítő (döntésképes, véleményalkotás) tevékenységek, pozitív értékrend, helyes viselkedés alakulására

- a szülőföld megbecsülésére, szeretetére, identitásuk megőrzésére

A szabályok, melyek a csoport életrendjét biztosítják határozottak, következetesek, egyértelműek, kiszámíthatóak legyenek, alapozzák meg a szokás- és normarendszert.

Az ünnep méltósága. Elkülönüljön a mindennapoktól, mind külsőségekben, mind belsőleg, ehhez szükség szerint együttműködik pedagógustársával.

A pozitív megerősítés ne legyen általános dicséret, hanem az adott cselekvésre vonatkozó. Szerető, figyelmes, őszinte dicséret. A kifogásolható magatartást bíráljuk, nem a gyermeket. A következetesség elve érvényesüljön, ugyanazt a vétséget, mindig ugyanúgy ítéljük meg.

A „bűn” és a „büntetés” között ne teljen el túl sok idő. A gyerekcsoport és az ép gyermekek szülőinek felkészítése az integrálandó gyermek fogadására, segítő odafordulásra, elfogadására. Az akadályozottságból és az eltérő fejlődésből adódó másság megismertetése, a közösségi életbe való zökkenőmentes beilleszkedés biztosítása. A szabályok betartását a kiemelt figyelmet igénylő gyermektől is el kell várni, képessé tenni, hogy felelősséget érezzen a magatartása iránt. Magatartási zavarok és a feladathelyzetekből adódó kudarcok kialakulásának megelőzése. Egyénre szabott módszerek, eljárások, technikák, eszközök alkalmazása.

A befogadás – beszoktatás

Cél: A szülők megnyerése az együttnevelés érdekében. Olyan módszerek eljárások alkalmazása, amelyek megkönnyítik a gyerekek alkalmazkodását a megváltozott körülményekhez, biztonságot, és nyugalmat ad.

Már az összeszoktatásnál, befogadásnál törekszünk arra, hogy a gyermekeket (bármilyen korú is) kedvező hatások ériék. Megteremtjük a lehetőséget a gyermek fokozatos elszakadására a szülőktől. A csoport óvodapedagógusai a szülők véleményének meghallgatása után, szakmai indokok alapján döntenek el, hogy ez milyen módon történik (anyás / apás beszoktatás, szülő nélküli óvodában lét idejének fokozatos növelése). A kiscsoportos befogadás ideje alatt egy-két hétig mindkét óvodapedagógus jelen van az egész nap folyamán.

Megkönnyíteni a szülőktől való elválást, biztosítani a folyamatosságot a bölcsődéből érkezőknél. Megismertetni a gyerekeket új környezetükkel, eközben érzelmi bázist találjanak bennünk, óvónőkben. Kiemelt figyelmet fordít arra, hogy **pozitív érzelmi hatások** ériék őket már az előzetes óvodalátogatásuk során is. Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd jellemezze az első pillanattól. Az elválást megkönnyíti azzal, hogy addig itt maradhat a biztonságot nyújtó hozzátartozó, amíg a körülmények ezt igénylik. **Szeretetteljes óvónői magatartással**, fokozott törődéssel, az **egyéni bánásmód** érvényesítésével alakítja érzelmi kötődésüket. Engedi, hogy a gyerekek kedvenc játékaikat vagy a szívükhöz kötött kedves holmit magukkal hozhassák, sajátos szokásaikat elfogadja. Barátságának elfogadtatása által az óvodai élet megkedveltetésére törekszik. Közös játékokat, élményeket és tevékenységeket biztosít, amelyekben szívesen vesznek részt az új gyermekek is. Kooperatív magatartással a gyermekek **beilleszkedő-, és**

alkalmazkodó készségét erősíti. Az egyes gyermekek szokásainak alakításával, érzelmi kötődéseknek segítségével a meghitt kapcsolatok kiépítésére törekszik. Alkalmat adunk az óvoda többi „lakójával” való megismerkedésre (látogatások, udvar, stb.).

Beszédfigyatékos és értelmi fogyatékos és egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében a befogadás során kiemelt feladat a családokkal történő együttműködés kialakítása, a gyermeki anamnézis megismerése, a segítő szakemberekkel való kapcsolat felvétele.

A vegyes csoportokba már járó gyermekeket felkészíti az újonnan érkezők fogadására. Az óvoda, vonzóvá tételével minden kisgyermekkel érezteti, hogy várta már, és örül az érkezésének.

Az összeszoktatás, befogadás folyamatát akkor érezzük befejezettnek, ha a gyermek viselkedésében már megfigyelhető az idegen személy és a környezet elfogadásának jelei.

A nevelési év elején segítjük a gyermekek visszailleszkedését az óvodai életbe.

3.1.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

„1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása. „

(363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról)

3.1.4. A gyermek gondozásával kapcsolatos feladatok

Az óvoda nevelési folyamatába szervesen beilleszkedik a **gondozás**, mely gyermeki szükségleteket elégít ki. A gondozás – az egészséges életmódra nevelés terén – egyik fontos feladata az **egészséges környezet biztosítása**. Az **óvoda udvara** az egészséges életmódra nevelés egyik színtere. Az udvaraink különböző jellegű talajfelületei, más – más célt szolgálnak, ezért burkolt, füves területek, virágos – napos – árnyékos részek egyaránt megtalálhatóak. A gyerekek szabad mozgását edzését,

változatos tevékenységét megfelelő mozgásfejlesztő eszközökkel, játékokkal, kerti szerszámokkal, a gondosan rendbetartott homokozóval biztosítjuk.

Az óvoda helyiségeit, építészeti adottságait pedagógiai feladataink megvalósítása érdekében használjuk fel. Csoportszobáink, öltözőink, mosdóhelyiségeink berendezési tárgyai megfelelő méretűek, tisztántartottak, a gyermeki tevékenységeket szolgálják, így hozzájárulnak a gyermeki szükségletek kielégítéséhez.

A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése

- A gyermekekhez kapcsolódó *gondozási tevékenységek* szintjének megállapítása óvodába lépéskor anamnézis felvételével történik, az óvodai nevelés során bekövetkezett változások rögzítése a fejlődési naplóban történik.
- A gyermekek fizikai, biológiai fejlődéséhez egyéni szükségleteikhez igazodó *életritmus* (napirend) kialakítása a feladat.
- A *testápolási szokások* alakítása, rögzítése, szükség szerint változtatás az intim légkör kialakításával. Az önállóság szintjének fokozását, az egyéni bánásmód és a differenciált nevelési elv alapján, a következetesség, rendszeresség módszereit alkalmazva alakítjuk. A gyerek testének ápolásához szükséges eszközök megfelelő számban való biztosítása, és azok higiéniájának rendszeres ellenőrzése és megőrzése fontos feladat az óvoda dolgozói részéről.
- Szükséges a családdal való együttműködés, mivel a gyermek számára, az egészséges, praktikus, szabad mozgást segítő *öltözetet*, a családi ház biztosítja., különösképpen a cipő használatára kell odafigyelni. A ruházat óvása és rendezettségének biztosítása, az öltözők rendjére biztosítása az óvoda felelőssége, viszont a gyermekek bevonására a nevelés hatásaként szükséges. Az önállóság fokozása az öltözködés terén is az eltérő fejlődési szintek figyelembevételével valósul meg.
- Az óvoda igyekszik modellt nyújtani a családoknak az *egészséges táplálkozás* szokásrendszerének kialakításában. (étkezési szokások, étrend, terítés, alapanyagok, ünnepek, hagyományok alkalmával stb.) A napirendi tevékenységek szervezésében a folyamatos étkezés a csoportokban személyi tárgyi feltételek biztosítása fontos feltétel. Az eltérő táplálkozási szokásokat/rendellenességeket a szülők segítségével való feltárása megfelelő toleranciával kezelik a pedagógusok. A folyadékpotláról minden napszakban folyamatosan gondoskodás megvalósul (a hőmérsékleti viszonyokhoz, napszakokhoz, évszakokhoz igazodva) Az étkezési kultúra elsajátítása a felnőttek példaadásával, segítségadással kezdődik. Folyamatosan jutunk el arra a szintre, amikor a gyermekeknek igényévé válik az asztal esztétikájának alakítása, megőrzése. Mivel a gyermeknek nemcsak a fejlődését, de a közérzetét is befolyásoló tevékenységről van szó, figyelemmel kísérjük az egyes gyermekek étkezési szokásait, kedvelt ételeit, érzékenységet, esetleg undorát - így

tapintattal segíthetjük, szoktathatjuk őket a kívánt táplálkozási követelményekhez. Dupla terítéket biztosítunk az ebédhez. Étrendi kezelés: a cukorbeteg gyerekeknek a diabetológus kezelőorvosa egyénileg határozza meg a javasolt napi energia és szénhidrát mennyiséget, valamint ajánlást ad az inzulinbeadások és az ezt követő étkezések időpontjára. Ennek figyelembevételével a dietetikus segíti az elvek elsajátítását és az étrend összeállítását (nyersanyagok minőségi és mennyiségi válogatása, konyhatechnikai megoldások, szénhidrát számolása stb.). Egy cukorbeteg napirendjét úgy állítják össze, hogy a beadott inzulin, illetve az étkezések időben és mennyiségben is egyensúlyban legyenek. Általában napi öt-hat étkezéssel kell számolni: három főétkezés és kéthárom kisétkezés (tízórai, uzsonna, utóvacsora) alkotja a napjukat.

- A *pihenéshez* szükséges feltételek megteremtésével (szellőztetés, portalanítás, csoportszoba átrendezése, stb.), az eltérő alvásigényeket figyelembe véve biztosítjuk a nyugodt regenerálódást. A biztonságos, nyugodt légkör kialakítását mesével, altatódalokkal, alkalmanként halt zenével segítjük.
- A napi tevékenységek szervezésénél az óvodapedagógus biztosítja a megfelelő időtartamú szabad *levegőn való tartózkodást*. Az óvoda adottságait figyelembe véve – nagy udvar, fedett terasz – biztosított a minél hosszabb idejű levegőn tartózkodás. Kedvező időjárási viszonyok mellett indokolt a napi tevékenységek szabadban történő megszervezése. A rendszeres sport cukorbeteg gyermekeknek kifejezetten orvosi javaslat, különösen fontos. A testmozgás többek közt jó hatással van a keringésre, a pszichés állapotra, erőnlétre, és segíti az inzulin hatékony működését is, így a vércukorszint kontrollálását.
- Intenzív testmozgás során az izmok energiafelhasználása nő és inzulintól független módon is képesek lesznek a vérből a cukrot felvenni. Ezért a legtöbb mozgásforma csökkenti a vércukorszintet. Az inzulinnal kezelt cukorbetegeknek testmozgás előtt és után is többet szénhidrátmennyiségre és/vagy kevesebb inzulinra van szükségük. A mozgásnak továbbá elhúzódó, akár 24 órán át tartó vércukorcsökkentő hatása is lehet, ezért a testmozgás befejezése után is számítani kell alacsony vércukorértékre.

Az óvodapedagógus gondozási feladatai:

- A testápolási szokások megalapozásához, a testápolási szerek rendeltetésszerű használatának elsajátításához szükség van az óvónő és a gyermek közötti bensőséges kapcsolatra
- Különösen védjük a gyermekek érzékszerveit
- Ápolásukhoz tiszta eszközöket, nyugodt feltételeket teremtünk

- Különös gondot fordítunk arra, hogy a gyermek ruházata megfelelő legyen a különböző tevékenységek során
- Az udvari levegőzésnél, a csoportszobában, a mindennapos testnevelés során és pihenéskor
- A pihenéshez megfelelő feltételeket biztosítunk. A csoportszobát kiszellőztetjük. A gyermekek pihenését segíti, ha maguk mellé vehetik kedvenc játékukat, személyes tárgyukat.
- Balesetvédelmi okokból ügyelünk arra, hogy az ágyba vitt játék ne szúrja meg a gyereket pihenés közben, véletlenül se kerülhessen a gyermek fülébe, orrába és ne akadjon meg a torkán
- Higiénés szabályok kialakítása, betartatása
- Pszicho-higiénés egészségvédelem

A diabeteszes gyermekek mindennapjai

A cukorbeteg mindennapok célja a nem cukorbetegekre jellemző vércukorértékek elérése, úgy hogy elkerüljük a szélsőséges vércukorszintek okozta rosszulleteket és csökkentjük a súlyos, hosszú távú szövődeményeket. A vércukorszint egészséges szervezetben erősen szabályozott.

A cukorbeteg szervezet erre a szabályozásra inzulin nélkül nem képes, ezért a cukorbeteg mindennapok egyensúlyozást jelentenek a vércukorszintet csökkentő és növelő tényezőkkel.

Az inzulin szintet csökkentő és növelő tényezők:

A legfontosabb vércukorszintet növelő tényező a szénhidráttartalmú étel és a stressz, míg a legfontosabb vércukorszintet csökkentő tényezők az inzulin és a testmozgás. A legfontosabbak mellett sok egyéb, sokszor egyedi hatás is módosíthatja a vércukorszintet. Az egyensúlyozás tehát soktényezős és egyedi, ezért a cukorbeteg gyerekek és szüleik rendszeres konzultációra járnak a dietológiai szakrendelésekre.

A cukorbeteg napirend:

- az inzulinadagolás ideje és mennyisége
- az étkezések időpontja, mennyisége, javasolt összetevői
- a rendszeres testmozgás

A cukorbeteg gyerekek ellátása:

- Első lépés az egyedi napirendjük megismerése és betartása
- Második lépésként fontos megérteni, hogy a napirend módosítása milyen keretek közt lehetséges, a napirend egyes pontjainak be nem tartása (pl. étkezés csúsztatása) milyen következményekkel jár

Végül, de nem utolsósorban fontos tudni, hogyan lehet megelőzni és felismerni a vészhelyzeteket, valamint mi a teendő ezekben a helyzetekben

3.2. Integrált nevelés

Óvodánk nevelési programjai lehetővé teszik 32/2012. (X.8.) EMMI rendelete értelmében a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

Intézményünkbe szakértői vélemény alapján kerülnek be a sajátos nevelést igénylő gyermekek.

A gyermekek között fennálló különbségeket az óvodai élet során differenciálással, pedagógiai szolgáltatások igénybevételével biztosítjuk.

▪

A programunk az alábbiak figyelembevételével valósítja meg a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését:

- Ezen gyermekek harmonikus személyiség fejlődésének elősegítése, a másság elfogadása
- Elsődleges célunk, hogy a gyermek sérülésétől függően mindig csak annyi segítséget kapjon az óvodában, hogy önállóan is tudjon cselekedni. Erősíteni kell az alkalmazkodó képességét, akaraterejét, együttműködő képességét és önállóságra törekvését
- Intézményünkben igyekszünk olyan speciális eszközöket beszerezni, amelyek a sérült gyerekek szakszerű fejlesztését elősegítik. (A logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, konduktor, TSMT terapeuta munkájához szükséges eszközök)
- Az óvodapedagógusok együttműködnek a különböző szakemberekkel

3.2.1. Sajátos ellátást igénylő gyermekek

Az együttműködésnek nélkülözhetetlen része, alapfeltétele az érintettek minél szélesebb körben való tájékoztatása a betegséggel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról. Intézményünk vezetője biztosítja, hogy az érintettek – akár orvosok, egészségügyi dolgozók, diabétesszel foglalkozó szakemberek, civil szervezetek bevonásával is – minél szélesebb körben tájékoztatást kapjunk azokról a teendőkről, amelyeket a gyermekkel kapcsolatban meg kell tennünk és ehhez a dolgozók továbbképzése is bele tartozik. A gyermekek rosszulléte esetén speciális eljárásrenddel rendelkezik az intézmény (2.melléklet).

Pedagógus számára fontos tudnivalók cukorbeteg gyermek nevelése, gondozása során

- Ügyelni kell arra, hogy a gyermek az orvos által étkezésenként javasolt, a napirendben szereplő szénhidrátmennyiségeket a napirend szerinti időpontokban elfogyassza
- A napirendben nem szereplő, pluszétkezés túl magas vércukorszintet eredményezhet, korrigálni plusz inzulinnal és/vagy testmozgással lehetséges, melyről egyeztetni kell a szülővel
- Kimaradt, elcsúszott vagy az előírttól eltérő szénhidráttartalmú étkezés vércukorkilengést és emiatt rosszullétet okozhat.
- Gyermekeknél elképzelhető, hogy foglalkozás közben kell étkezniük, ezért az étkezések időpontját, mennyiségét, illetve a lehetséges rugalmasságot mindig egyeztetni kell a szülővel.

Ha a gyermek az intézményben étkezik, lehetséges megoldás, hogy előre elkészített ételt hoznak be számára. Fontos, hogy ilyenkor a gyermek azt egye meg maradéktalanul és ne cserélje el másra. Ha nem előre elkészített ételt kap, hanem a közétkeztető biztosítja számára az étrendet, annak szénhidráttartalmát és minőségét ismerni kell. Ha a gyermek nem eszi meg az ételt, az el nem fogyasztott szénhidrátmennyiség pótlására (a szülővel előre egyeztetve) jól eltartható élelmiszerekből választhatunk, melyekből az intézményben kis készletet kell tartani

3.2.2.Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Sajátos nevelési igényű gyermek: az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság alapján:

- testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének, tartós és súlyos rendellenességével küzd a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzd.

Cél: az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján, az integrált nevelés során a sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb, folyamatosan biztosított speciális fejlesztése mellett a gyermekek életminőségének javítása, beilleszkedésük segítése, melynek eredménye a saját magát elfogadó teljes életet élő, boldog gyermek.

Beszéd fogyatékos:

Feladat:

- Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés a mozgás a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készségfejlesztése kiemelt feladat
- Az egyéni fejlesztést a szerződésben megbízott logopédus végzi, a megerősítést az óvodai csoportban az óvodapedagógus az anyanyelvi játékokkal segíti

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén.

- A sajátos nevelési igényű gyermekekkel való egyéni foglalkozásokkal elősegítjük a fejlettség szerinti beiskolázást a speciális fogyatékoságuknak megfelelően
- Az óvodai nevelésünk kereteiben a tevékenység formáiban megfogalmazott elvárások

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Mindent kövessenek el, hogy az integrálható gyermekek megtalálják helyüket a csoportban. Segítsenek a kapcsolataik kialakításában. Kövessék figyelemmel a szakemberek munkáját.
- Az integrált nevelés során csak fejlesztést szolgáló feladatokat vállaljanak fel, amelynek, szakmailag eleget tudnak tenni.
- Lehetőség szerint vonják be az óvodapedagógusok a gyermeket a közös játékba, tevékenységekbe.
- Segítsék, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek szükségletei is kielégítést nyerjenek.
- Inkluzív szemlélettel kell alakítani a gyermekekben rejlő empátiás készséget, az elfogadó magatartást, ezen belül a toleranciát, a türelmességet, a figyelmességet, a segítőkészséget.

- A napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a kisgyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Az óvónő ismerje fel és gondozza a gyermekben rejlő kiemelkedő teljesítményt, azt a területet, amiben a gyermek tehetséges.

Feladatvállalás a fejlesztés terén

A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy állapotának megfelelő speciális ellátásban részesüljön. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése során a cél, az olyan feltételek biztosítása, amely a gyermekek speciális nevelési szükségleteihez, életkori, érési sajátosságaihoz igazodik.

Cél, hogy támaszt nyújtsunk, és az érzelmi biztonságon túl, szolgáljuk a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, értelmi, szociális fejlesztést, s egyben arra törekszünk, hogy speciális terápiák, módszerek alkalmazásával, segítsük a gyermekek fejlődését. Ezekkel a gyermekekkel, a feladat ellátásához szükséges képzettséggel, végzettséggel rendelkező szakemberek is foglalkoznak. Az óvónőknek olyan befogadó csoportlégkört kell kialakítaniuk, amelyben a gyermekek magatartása kizárja a hátrányos megkülönböztetést, zaklatást, megfélemlítést, megalázást.

3.2.1.1. Óvodai fejlesztő program a sajátos nevelési igényű gyermekek részére

A gyermekek eredményes együttnevelése egy jól működő team munka során valósulhat meg.

A szakemberek alkalmazkodnak a modern gyógypedagógiai felfogásban vallott gyermekképhez:

- az eltérő tulajdonság-együttes az individuum természetes, valamint a sérülés következményeként kialakult eltérő különbsége, mely a környezet kölcsönhatásában formálódik. Az ő egyediségéhez, tulajdonságaihoz igazított speciális segítségnyújtás a számára optimális pedagógiai környezet meghatározó. Ebben a pedagógiai feltételrendszerben, kiemelt helye van a szakszerű többletellátásnak, szolgáltatásnak.

Fontos:

- az elfogadó meleg attitűd
- az integrációval összefüggő fogalomrendszer pontos ismerete
- a gyermekekkel foglalkozó felnőttek kompetencia határainak betartása

Érzékszervi fogyatékos – hallássérült: nagyothalló, (cochlearis implantátum, akadályozott beszédfejlődésű)

Óvodai fejlesztés: a szakértői vélemény alapján a következő területek fejlesztése:

Beszédkommunikáció

- A légzés az artikuláció javítása
- A hallásnevelés, hallási figyelem fejlesztése
- Beszédértés és szókincsfejlesztés
- Szintaktikai elemek beépítése a nyelvhasználatba
- Érzelmi és társas kapcsolatok fejlesztése

Mozgásfejlesztés:

- Nagymozgások fejlesztése: egyensúly, koordináció.
- Finommotorika fejlesztése: manipuláció, rajzmintázás, kézimunka (kéz, ujjak, csukló)

Kognitív képességek fejlesztése

- Érzékelés, észlelés (auditív, vizuális, taktilis)
- Figyelem (tartóssága, mélysége)
- Emlékezet (hallási)
- Térbeli, időbeli tájékozottság fejlesztése
- Szeriaritás fejlesztése
- Általános tájékozottság

A fejlesztésben résztvevő szakemberek:

- Óvodapedagógus, az intézményben dolgozó alkalmazottak
- Gyógypedagógus-logopédus – az óvoda dolgozója
- Szükség szerint pszichológus, az óvoda dolgozója

Dokumentáció:

- Az óvodapedagógus részletes fejlesztési terve
- A logopédus által készített egyéni habilitációs, rehabilitációs terv

Sikerkritériumok: beilleszkedés, fejlődés, együtt haladás.

3.2.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási (BTMN) zavarral küzdő gyermekek nevelése

Ellátásuk az érvényben lévő Köznevelési Törvény alapján meghatározottak szerint végzi az intézmény.

Ellátandók azok a gyermekek, akik a Pedagógiai Szakszolgálat által megállapított és szakvéleménnyel dokumentált beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdenek.

Cél: az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott lehetőségek alapján, az egyéni fejlesztés biztosítása mellett az integrált nevelés során a beilleszkedési, tanulási, magatartási és nevelési nehézségek enyhítése.

Feladat:

- az ismeretanyag hatékony beépüléséhez szükséges jártasságok, készségek kialakítása, illetve megerősítése
- az ismeretelsajátítás folyamatát gátló, gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató részképességek megerősítése
- a motiváció növelése

A fejlesztés alapelvei

- a BTMN-es gyermekek egyéni fejlesztésének ellátása megfelelő képzettségű szakemberrel, (fejlesztő pedagógus)
- a megfelelő eredmény elérése érdekében hatékonyan működő team-munka kiépítése
- a különböző ismeretekkel rendelkező szakemberek egymást kiegészítő és megerősítő munkája (fejlesztő pedagógus-óvodapedagógus-gyógypedagógus-logopédus, pszichológus)
- megfelelő szakember útmutatásai alapján végzett integrált fejlesztés
- szükség szerint kapcsolatfelvétel külső szakemberekkel (pl.: pszichológus, nevelési tanácsadó szakembere, orvos stb.)
- a család bevonása a fejlesztést biztosító tevékenységekbe

A fejlesztés formái és lehetőségei

- a törvényben biztosított időtartamban egyéni fejlesztés, felzárkóztatás
- differenciálás az integrált nevelés során
- a szabad játéktevékenység lehetőségeinek, illetve a családi tér lehetőségeinek irányított kihasználása

A különböző szintereken a fejlesztő, felzárkóztató tevékenység párhuzamosan, egymást kiegészítve, megerősítve folyik!

Egyéni fejlesztés: Az egyéni fejlesztési terv személyre szólóan, az adott feladatellátást igénylő gyermekekre vonatkoztatva kerül kidolgozásra.

Az egyéni fejlesztési terv kidolgozása során figyelembe kell venni:

- a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleményét
- saját megfigyeléseket
- a gyermekkel foglalkozó más szakemberek tapasztalatait
- a szülőkkel folytatott beszélgetés kapcsán kapott információkat

A fejlesztés tervezésének időkerete:

Az egyéni fejlesztési terv készítése folyamatos a gyermek fejlődési ütemének figyelembevételével, az egyéni igényekhez igazodva.

A fejlesztés folyamata:

Egyéni szükséglettől függően a bázisfunkciók megerősítése:

- Észlelési területek együttműködése
- Mozgás, finommozgás (az észlelési és motoros rendszer együttműködése)
- Téri orientáció (saját testen és térben való tájékozódás)
- Nyelvi készségek, beszédszerveződés
- Emlékezet: általános fejlesztés, a közvetlen emlékezet fejlesztés, a megtartó emlékezet fejlesztése, a célzott, a részterületnek megfelelő fejlesztés pl.: vizuális emlékezet
- Készségfejlesztés: a megerősített bázisfunkciók segítségével az összetettebb működést igénylő területek fejlesztése (pl.: írás készség, számolás-készség stb.)
- Motiváció-fejlesztés
 - sikerélményhez juttatás segítségével a motiváció megerősítése
 - reális én-kép kialakítása; mentálhigiénés szempontok érvényesülése

3.2.3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Pedagógiai feladataink:

- Feltáró munka elvégzése
- Veszélyeztetett, illetve nehezen nevelhető gyermekek kiszűrése
- A hátrányos helyzetű gyermekek egyéni differenciált, felzárkóztató fejlesztése
- Szakmai hálózattal a kapcsolattartás fenntartása
- Szülői értekezleten a szülők gyermekneveléssel kapcsolatos elméleti ismeretének bővítése,
- viták indítása szakirodalom ajánlása, szakember meghívása

Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás stb. inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadás.

Feladataink a szociális hátrányok enyhítése érdekében

- Anyagi támogatás lehetőségeinek kiaknázása
- Az önművelés igényének kialakítása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása

Családi életre és egészséges életmódra nevelés

- A testnevelés és sport sajátos eszközeivel kialakítani az alapvető mozgás - és feladatmegoldó képességet, az egészséget értéknek tekintő gondozásmódot, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényét

3.2.4. Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés

Óvodás korban tehetségígéretekről, tehetségre irányuló hajlamaikról beszélhetünk.

Adottságaik valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatása által.

Célunk:

- a gyerekek erős oldalainak feltérképezése, fejlesztése
- a speciális képességek megkeresése
- egy adott tehetséges gyermek gyenge oldalainak kiegyenlítése;
- hatékony tanulói módszerek kialakítása
- megfelelő érzelmi légkör kialakítása EQ (érzelmi intelligencia), légkörjavítás
- terhelhetőség – regenerálódás biztosítása, szabadidős tevékenységek biztosítása
- (sport, tánc, művészetek)

Az óvodapedagógus feladata a tehetséggondozói munka során:

- A gyerek alapos ismerete
- Rugalmas, folyamatos, kötetlen napirend biztosítása
- Sokszínű, változatos tevékenységek, játéklehetőségek biztosítása
- Az óvónő személyisége, partnerkénti jelenléte
- Szeretetteljes, elfogadó, biztonságos légkör biztosítása
- Sikerélmény biztosítása
- Szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása
- A tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása
- Tehetséges gyerekek képességeinek fejlesztése (különböző tehetségfejlesztő programok segítségével)
- Pedagógus továbbképzések szervezése (tehetség összetevőiről, fejlesztési módszereiről), Tehetséggondozó központok, műhelyek, tevékenységi körök szervezése, működtetése
- Tehetséggondozó speciális helyi program kiegészítés készítése
- A tehetséggondozás óvodai formáinak megteremtése
- A szülők, a család figyelmének felhívása, segítségnyújtás

- Érzelmi stabilitást nyújtson a gyerekeknek
- Együttlét, szeretet, türelem

Tehetséggondozás módszerei:

Gyorsítás: melynek lényege, hogy az óvónő, aki ismeri a gyermek képességeit, az adott területen magasabb szintű feladatokat ad.

Gazdagítás, dúsítás: a gyermekek fejlesztése kis csoportban (2-4 fő), játékidőben történik

Feltételek biztosítása:

- Ábrázolási, kézimunka tevékenységek gyakorlásához változatos, jó minőségű írószerek, rajzeszközök, festékek, pasztellkréta, linómetsző készlet, üvegfesték, különleges rajz –és kartonpapírok, dekor termékek, agyag, fonalak, formavágógép áll a gyerekek rendelkezésére
- Zenei tevékenységhez sokféle ütős-és ritmushangszer, dallamcsövek, csengettyűk várják a gyerekeket, de egyéb hangszereket is kipróbálhatnak.
- A környezettudatos neveléshez kapcsolódó tehetséggondozó tevékenységünk, a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák kialakítására, fejlesztésére irányul a mindennapokban. A hagyományos pedagógiai módszerek mellett speciális természettudományos módszerek kerülnek előtérbe: megfigyelés, leírás, összehasonlítás, becslés-mérés, vizsgálódás, amelyeket az óvodáskorú gyermekekkel természeti környezetben egyaránt végeztethetünk. Fontos eleme(i) a személyiség különböző összetevőit érzékenyítő, ún. szenzitív játékok. Megfigyelésekhez, kísérletezéshez nagyítók, fényképezőgép, távcső áll rendelkezésükre. A nagyvilág megismeréséhez diák, diafilmek, cd-k, projektor, ismeretterjesztő könyvek, földgömb, térkép, erdei táboroztatás lehetőségének biztosítása élmény pedagógiai módszereivel.
- Improvizációhoz, dramatikus- és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző színű és méretű anyagok, jelmezek, fejdíszek, bábok, paraván áll a gyerekek rendelkezésére

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek:

- Kivételes képességű gyermekek, tehetségesek
- Intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.)
- Művészi tehetség (képzőművészeti, zenei)
- Pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)
- Szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

3.2.5. A migráns gyermekek interkulturális nevelése:

Alapelveink:

- A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést
- Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésükben is érvényesíteni kell
- A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük

Az óvodapedagógus feladata a tehetséggondozói munka során:

- Felkészülés a gyermek fogadására úgy, hogy felveszi a kapcsolatot a gyermek szüleivel is. Szükség esetén, tájékozódik és információkat gyűjt a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatban
- A migráns gyermek érzelmi biztonságának megteremtése, a vele való nevelési feladatok meghatározása, az irányok kijelölése
- Segíteni kell a gyermeket a magyar nyelv elsajátításában. Ennek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a gyermekközösség

3.3. Szegregált nevelés

Az óvodás korú autista gyermekek esetében az integráció a jellemzőbb ellátási forma, mivel az óvodában még sokkal toleránsabb a rendszer, nem az oktatás, hanem a nevelés hangsúlyosabb. Ha a szociális és kommunikációs sérülés súlyosabb, illetve, ha erős viselkedészavarok színesítik a képet, akkor felmerül a szegregált óvoda, mint lehetőség.

A szegregált csoportunk jó lehetőséget biztosít a koncentrált fejlesztéshez a problémás területeken, felgyorsulhat a kommunikáció fejlődése, az önállóság javulhat. Hátránya lehet, hogy a gyermek eltanulhat problémás viselkedéseket, stresszelheti a többi gyerek viselkedése, hangossága.

Jelentős fejlődés mutatkozhat a felkészült szakemberek, a jó motiváció, a szülő és pedagógusok együttműködése által.

Feltételek:

- Autizmus-specifikus gyógypedagógus is dolgozik a csoportban
- Két szakképzett óvodapedagógus (nyelv- és beszédfejlesztő-, pszichológus)
- Gyógypedagógiai asszisztens
- Gyermekszerető-, elkötelezett dajka
- Adott egyénre szabott vizuális támogatás
- 8 fő
- Jó tárgyi feltételekkel rendelkező csoportszoba
- Biztonságos udvari játszótér

3.3.1. Autista gyermekek nevelése

Az autizmust az agy veleszületett fejlődési zavara okozza, ennek hátterében döntően **genetikai** tényezők és részben az idegrendszert ért károsító **környezeti** hatások állnak.

A fejlődési eltérés, különböző mértékben és formában, de mindig érinti a **kölcsönös kommunikáció és társas viselkedés területét**, továbbá együtt jár a **gondolkodás és viselkedés rugalmatlanságával**, valamint a **környezet ingereinek eltérő észlelésével**.

Az autizmus rendkívül változatos fejlődésben és viselkedésben nyilvánul meg, a korszerű fogalom – autizmus spektrum zavar – ezt a sokszínűséget fejezi ki. Minden autizmussal élő ember más és más, viselkedésük nagymértékben eltérhet egymásától.

Az autizmus a mai tudásunk szerint **nem gyógyítható**, egy életen át – tehát felnőttkorban is – befolyásolja a személy életét, környezetéhez történő illeszkedését.

Az autizmus az esetek többségében korán, kétéves kor körül felismerhető. A korai diagnózis lehetőséget nyújt a korai segítségnyújtás megkezdéséhez, mellyel nagymértékben csökkenthetők a következményes nehézségek és a legteljesebb mértékű fejlődés segíthető elő.

Az autizmusból származó nehézségek sajátos szükségletekhez vezetnek, de képességeiknek megfelelő, személyiségüket figyelembe vevő, elfogadó környezetben, az autizmus ismeretén alapuló, az egyénre szabott pedagógiai és pszichológiai módszerekkel jelentős fejlődés és az életminőség kifejezett javulása érhető el.

A csoportban minden gyermek esetében egyénre szabott pedagógiai munka folyik, a gyermekek fejlesztése mindenkor komplex személyiségfejlesztés keretében, egyéni haladási ütemben valósul meg. A fejlődés különböző területein tapasztalható elmaradások kompenzálása, fejlesztése minden esetben a gyermekek lehetőségeinek és érdekeinek figyelembevételével zajlik.

A szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás és egyeztetés kiemelt és meghatározó szerepet kap.

A gyermekek nyugodt, kiegyensúlyozott viselkedésének feltétele harmónikus személyi és tárgyi bázis megteremtésével érhető el.

A viselkedésproblémák és dühkitörések megelőzésére kialakítottuk a gyermekek szükségleteihez igazodó áttekinthető környezetet, amelyben a legelőnyösebb módon valósul meg egyéni kommunikációs eszköztárunk használata. A strukturált neveléshez-, oktatáshoz adottak a feltételek, ennek alapján egy helyszínhez egy tevékenységforma tartozik annak szabályrendszerével.

A napirendet a falon úgy helyeztük el, hogy a gyermekek kényelmesen elérjék azt.

A környezet kialakítása során figyelembe kell vennünk azt az elvet, hogy a gyermekek a legtöbb új ismeretet egyéni helyzetben szerzik meg.

A szociális és kommunikációs fejlesztés nagy hangsúlyt kap egyéni és társas tevékenységek keretén belül egyaránt.

A csoportban a gyógypedagógus az óvodapedagógusok és a gyógypedagógiai-asszisztens, a dajka team munkában, összehangoltan dolgoznak. Intézményünk nagyon fontosnak tartja a szülőkkel való együttműködést, az állandó konzultációt, hiszen az a legfőbb célkitűzése az, hogy az óvodában megtanult készségeket és viselkedéseket, a gyermekeink más környezetben is képesek legyenek sikerrel alkalmazni.

A szülők számára tanácsadást, szülősegítő szolgáltatásokat biztosítunk. Véleményüket figyelemmel kísérjük, otthoni tapasztalataikat igyekszünk a napi oktatás során hasznosítani.

Az autizmussal élő gyermekek esetében nagyon meghatározó, hogy az egyéni felmérés után jól válasszuk meg a fejlesztés konkrét célját. Nem szabad teljesíthetetlen elvárásokat kitűzni, ugyanakkor nem célravezető túl alacsonyra tenni az eredményküszöböt. A legkisebb előrelépést is meg kell becsülni! A középut megtalálásához megalapozott diagnózis szükséges, itt előtérbe kerül a teljesítmény megfelelő felmérése.

Cél: a hiányzó funkciók, készségek és ismeretek pótlólagos kialakítása és fejlesztése.

A fejlesztés alapvető céljai közé tartozik, hogy a szociális- kommunikációs lemaradás minél kisebb legyen.

A célok között helyet foglal el az önellátási és szabadidős készségek fejlesztése. Ezeknek a készségeknek, az is előnye, hogy elősegíti a kommunikációs és szociális képességek fejlődését. Mindezek segítségével elérhető, hogy a viselkedési problémák látványosan csökkenjenek.

A fogyatékoság széles spektruma, az egyenetlen fejlődésment és a rendkívül változatos tünetek miatt lehetetlen olyan programot összeállítani, amely minden autizmussal élő gyermeknek megfelelné.

Autizmussal élők tekintetében mindig előtérbe kerül az egyéni fejlesztés kérdése. A gyermekek megfigyelésére, a szakértői véleményekre, a jelen állapot felmérésére, a gyermekekkel foglalkozó pszichológus, gyógypedagógus, szülők információira építve kell összeállítani a komplex egyéni képességekre épülő fejlesztési tervet. Ezzel függ össze, hogy az alapvető terápiás célok kiegészülnek az adott gyermek szükségleteihez illeszkedő egyéb célokkal.

Alapvetően fontos a fejlesztés megtervezésekor, hogy elsősorban az autizmusból fakadó speciális szükségleteket kell figyelembe venni, hiszen az autizmusból eredő fogyatékoság alapvetően behatárolja a nevelési-, tanítási helyzetek lehetőségeit. Ez indokolja, hogy a gyakran társuló egyéb fogyatékoságok a fejlesztés szempontjából másodlagosak.

Figyelemre méltóak azok a célok is, amelyek a gyermek vagy a család életminőségét, egészségét, fizikai állapotát befolyásolják.

Ilyen lehet például a motorikus funkciók fejlesztése.

Az autizmussal élők terápiája nevelése-, és tanítása akkor válhat eredményessé, ha a gyermek mindenekelőtt megközelíthetővé válik. Ezt egy olyan közeg segíti elő, amely mind a gyermek, mind a gyógypedagógus számára ***megteremti az érzelmi biztonságot.*** Autizmussal élő gyermekek számára nem minden esetben érthető, mire számíthatnak a következő pillanatban.

Ezt a bizonytalanságot számukra a környezet bejósolhatóságával és érthetőségével lehet feloldani, a gyermek számára beláthatóvá, bejósolhatóvá kell tenni a napot.

A kiszámíthatóság növeli a gyermek biztonságérzetét, ezáltal pedig fokozatosan csökken a szorongása. A kiszámíthatóság nem csupán az események előreláthatóságát, hanem a terapeuták, pedagógusok következetes és egyértelmű viselkedését is feltételezi.

A fejlesztés tekintetében az egyik legfontosabb és leghatékonyabb szerepe az úgynevezett vizuális támogatásnak van.

Autizmussal élő gyermekek számára sokkal többet jelent a tárgyakban, képekben, vagy feliratokban nyújtott információ, mint a verbális közlések nyújtotta lehetőségeket. A környezetet térben és időben strukturálni kell, így a gyermekek információt kapnak arról, hogy mit, hol, mikor, milyen sorrendben tegyenek. ***A tevékenységek szimbolizálására*** a gyermekek szimbólumszintjének megfelelő vizuális eszközöket, információhordozókat használunk (valódi tárgyat, kicsinyített tárgyat, fotót, képet, piktogramot).

A szimbólumpár egyikét az adott tevékenység helyszínén helyezzük el, megmutatva annak helyszínét, a másikat a gyermekek napirendjén.

A munkarend és a munkavégzés megmutatja, hogy mennyi ideig tart a tevékenység és hogyan, milyen sorrendben kell elvégezni a feladatokat.

A struktúra a gyermekek számára is átláthatóbb, nyugodt háttérrel biztosít.

A fejlesztés alapvető területei a következőképpen alakulnak:

Kommunikációs készségek fejlesztése

- preverbális kommunikáció elősegítése, fokozott hangsúlyozása
- beszédértés, irányíthatóság fejlesztése
- a beszéd használatának előmozdítása
- metakommunikáció, gesztusnyelv előtérbe helyezése
- augmentatív kommunikáció alkalmazása
- alternatív kommunikáció használata

Szociális készségek fejlesztése

- alkalmazkodást elősegítő viselkedésformák hangsúlyozása
- szelektív kapcsolatok kialakítása
- a kapcsolat szerepének erősítése gyermek, illetve felnőtt viszonylatban

Kognitív funkciók fejlesztése

- egyeztetés
- válogatás
- soralkotás
- figyelem
- emlékezet
- ok-okozati összefüggések

Akadémikus készségek fejlesztése

- számolás-mérés előkészítése, számolás-mérés elemei
- olvasás-írás előkészítése, olvasás-írás elemei
- környezetismeret

Tájékozódás

- tájékozódás kialakítása térben, időben, emberi viszonylatokban

Munkavégzés

- strukturált, vizuálisan kódolt, önálló munka megteremtésére való törekvés

Önkiszolgálás

- önellátás kialakítása (étkezés, öltözködés, önápolás)

Mozgás

- utánpótlás, nagymozgás, finommotorika fejlesztése

Gyermekeink számára kiegészítő terápiát biztosítunk:

- Mozgásfejlesztő - torna
- Logopédiai fejlesztés
- Pszichológiai foglalkozás

3.4. A komplex fejlesztés tartalma

A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek, fejlődő személyiség, ezért sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak.

Az óvodapedagógus nagyon eltérő érzelmi kíváncsalmakkal találkozik. Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni, empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása.

A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében

A gyermek személyisége és a tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek. A személyiségfejlesztés egyetlen garanciája a széleskörű tevékenykedtetés, a képességek általános fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében

- Biztosítsa minél változatosabb, többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszköz, ötletek)
- A tevékenységek megszervezésében, támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, aktuális élményeire
- *Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban*

A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenységszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban állnak egymással, hiszen a nevelés - orientáló tevékenység.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit
- Folyamatos megfigyelés útján alkosson reális képet a gyermek meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére
- *A kiemelkedő képességű, a részképességek fejlődésében elmaradott, valamint a tanköteles korú, de óvodában maradt gyermekekre, egyénre szabott fejlesztési terv alapján*

A tudatos fejlesztés feltételei

A nevelés folyamatban a gyermek spontán fejlődése, érése és a nevelési céloknak megfelelő tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek.

Az objektív (külső) feltételek, mint az óvoda épülete, berendezése, az óvoda udvara, a gyermeket körülvevő környezet adottak. A környezet javítása, esztétikussá, egészséges életteré alakítása minden érdekelttől tudatos összefogást igényel.

A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei:

- Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése
- Az óvodapedagógus modell szerepe
- Az óvónő és a dajka együttműködése
- A környezetben élők hatásai

3.4.1. A játék és tevékenységben megvalósuló tanulás

Célja:

- Olyan boldog gyermekkor megteremtése, ahol a cselekvések gyakori átélésével a gyermekek egyéni vágyai, ötletei kibontakozhatnak, komplex módon fejlődhetnek
- Váljék a játék a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé
- A gyermekek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva, a mikro- és makro környezetben szerzett tapasztalataikra építve irányítsuk a gyermeki gondolkodás fejlődését és a kompetenciák fejlesztését

Az óvodapedagógus feladata:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése

- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a szabad játék számára
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása a gyerekek számára hozzáférhető módon
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához. Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együtt játszás a gyermekekkel
- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenység biztosítása
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti

Minden gyermeki tevékenység – beleértve a játékot is – felosztható spontán és az óvodapedagógus által irányított tevékenységekre. Játékszemléletünkben érvényesül a játék meghatározó, kiemelt szerepe az óvodai élet minden területén, s hogy a játék jelen van a gyermek valamennyi tanulási formájában. A játékos tevékenységrendszer magában foglalja a gyermeki spontán és a pedagógus által irányított tevékenységeket. *Így rendszerünkben tudatosan különböztetjük meg a játékot és a játékos tevékenységeket, ez utóbbit úgy, mint a tervezett tanulás eszközét.*

Nagyon fontosnak tartjuk olyan hangulatok, ingerek, tárgyi lehetőségek megteremtését, melynek hatására a gyermekek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul.

Jót és jól játszani – ez a gyermek dolga az óvodában

Feladatunk megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljaink elérése érdekében és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben maga az élet: az, amit a kisgyermek felfog, és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért **az életre nevelés is a játékból indul ki és a játék segítségével teljesebbé válhat.**

A tevékenységközpontú program alapelve, hogy **minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk** a gyermekeknek az elmélyült játékra. A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket a mi feladatunk biztosítani. Nagyon **fontos az élmények** szerepe a gyermek játékában. Az élmény, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családi környezetéből hoz az óvodás, vagy legyen az óvodai társakkal átélt élmény, rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. A különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás óvodapedagógusaink tudatos, átgondolt munkáját feltételezi. A lényeg, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg.

A játék tehát, mint az óvodás korú gyermek alaptevékenysége, olyan lehetőséget jelent, amit tudatosan felhasználhatunk a gyermekek fejlesztése érdekében.

Nagyon fontos a **szabad játék túlsúlyának érvényesülése**. Legfőbb célkitűzéseinket szem előtt tartva, olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a gyermekben, a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedését is segítheti.

A játék alapvető feltételeinek biztosítása

A megfelelő légkör: A gyermekek kiegyensúlyozottságához, közösségi életük fejlődéséhez, a felszabadult játékukhoz alapfeltétel, a nyugodt, derűs légkör. A gyermekek szabadon dönthetnek arról, kivel, mennyi ideig és milyen eszközzel játszanak.

A megfelelő hely: Az óvodai játék színtere a csoportszoba, az óvoda udvara (alkalmanként kirándulóhelyek). A csoportsobákban a játékteret a bútorok praktikus, ésszerű elhelyezésével úgy alakíthatjuk ki, hogy otthonos, variálható legyen.

A megfelelő idő: A rugalmasan kialakított napirendünk, az egész nap folyamán biztosítja az elmélyült játékot.

Megfelelő élményszerzési lehetőségek: látogatások, kirándulások a gyerekek közvetlen közelében.

A közös játék élménytöbbletet, kölcsönös utánpótlást, modellkövetést jelent, ugyanakkor egyenlő a közös fantáziálással is. A gyermek számára a társakkal folytatott közös játék szükséglet és lehetőség is egyben. Piaget szerint feltételezi az egocentrizmus bomlását.

Pedagógiailag egyaránt értékesnek tartjuk a magányos, páros, kisebb vagy nagyobb csoportokban zajló játékot.

A játék valamennyi tevékenységformát magába foglalhatja, ami ebben az életkorban érdekes lehet. Fontos, hogy a gyermeknek hosszú, egybefüggő ideje legyen a játékra, hogy a játékfolyamat kibontakozhasson.

A szabad, elmélyült, önkéntes, spontán játék lehetőségeinek biztosítása

Az óvodapedagógus modellértékű módszereinek alkalmazása, a pedagógiai asszisztens és a dajka szerepe

A gyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – szülő és az óvodapedagógus.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét, az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Alapvetően arra törekszünk, hogy a gyermekeket hagyjuk, engedjük játszani. Figyelemmel kísérjük a gyermekek játékát, ha szükséges beavatkozunk:

- játszótársként
- új ötlettel
- új eszközzel
- kezdeményezőként, ha a játékfolyamat elakad

A játékba való beavatkozásunk mindig modellértékű. Kreatív együttműködésre, nyitottságra, a társ ötleteinek elfogadására kell, hogy ösztönözzék a gyermekeket. Ebben a tevékenységben a pedagógiai asszisztens, a dajka közreműködése az óvodapedagógus irányításával valósul meg.

Igyekszünk elérni, hogy kisebb-nagyobb segítséggel maguk is megoldják konfliktusaikat.

Fontosnak tartjuk a gyermekek szabad játékának túlsúlyát, amikor az óvodapedagógus „csak” megfigyelőként van jelen.

Ilyenkor alapvető információkat is szerezhethetünk az egyes gyermek:

- személyiségéről (tűrőképesség, akarat tulajdonságok, ötletek)
- társas-kapcsolatairól
- képességeiről (mozgás, beszéd, ismeretanyag)

Egyéni fejlesztőmunkánkat is erre építjük.

A sajátos nevelési igényű gyermek játéktevékenysége során kiemelt feladatok:

Beszédfigyatekos gyermekek esetében a kommunikációs készségek fejlesztésén túl a társakkal való együttműködés intenzív támogatása, felnőtt személyes közreműködésével (együtt játszás). Mindig rendelkezésre áll a gyermekkel való kommunikáció segítésére. A társak elfogadó attitűdjének erősítése.

Az óvodapedagógus feladata:

- A szociális kreativitás fejlesztése (kreatív együttműködés, magatartásmódok, nyitottság a másik iránt, viselkedési szabadság, ízlésformálás, társas kapcsolatok, konfliktusmegoldások)
- Gyermekek szerepvállalásának bátorítása ötletadással
- Tapasztalatszerzési folyamat elősegítése, hogy egy játékszerhez több művelet is kapcsolódhat, valamint ugyanazt a műveletet többféle játékszerrel, esetleg játékeszközökkel is el lehet végezni
- A játékban az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége és a gyermekek igénye, szüksége szerinti játéka szolgálja a játék kibontakozását a gyermekek szabadságának és önállóságának teljes mértékű tiszteletben tartásával. - „indirekt irányítás felelőssége”
- Biztosítja a nyugodt, szabad játék feltételeit. A légkör kialakítása során vidám, nyugodt, barátságos családi, elfogadó, felszabadult hangulatot teremt
- A napirend keretein belül biztosítja a hosszantartó és zavartalan játékidőt. Ezáltal lehetőséget nyújt az elmélyült játék kialakulására, a játéktémák kijátszására, a tartalmas alkotások létrehozására. Indokolatlanul nem szakítja félbe a játékidőt
- A játékkedv fokozása, a játéktémák bővítése, a tartalom mélyítése érdekében sokoldalú élmény- és tapasztalatszerzési lehetőségeket szervez, kihasználja az óvoda, a város, a környezet és a szülők kínálta lehetőségeket, sétákat, kirándulásokat
- A játék továbbfejlesztését technikai tanácsokkal, új eszközökkel színesíti. Szükség esetén (agresszió, szorongás) védelmet, biztonságot nyújt, segít feldolgozni az élményeket
- Indirekt irányítással, tudatos jelenléttel, támogató, serkentő magatartással biztosítja, hogy a gyermekek szabadon valósíthassák meg elgondolásaikat élményeik, érzelmeik, fantáziájuk szerint

A fejlődés jellemzői:

- Képes szerepvállalásra.
- Kialakult a kisebb – nagyobb csoportban való együtt játszás igénye, alkalmazkodás a többiekhez.
- Megjelennek társas viselkedésükben a szabályok, adekvát viselkedési formák, kommunikációs készségek, normák – melyeket képesek betartani
- Játéka elmélyült kitartó.
- Játékeszközökre vigyáznak

Tanulás

Cél: A gyermek közvetlen környezetéből származó tapasztalataira, kíváncsiságára, utánzási hajlamára, élményeire, érzelmi beállítódására épített tartalmak megismerése, a tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók differenciált fejlődése, mely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Elsődleges cél a gyermeki kompetenciák fejlesztése, támogató környezet megteremtésével, és a gyermeki előzetes tapasztalatok figyelembevételével.

A játék és a **tevékenységekben megvalósuló tanulás** teljes mértékben összekapcsolódik óvodás korban. A teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja, ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz a kisgyermek. Így válik a játék a kreativitást fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. Játék közben, szinte észrevétlenül tanul, tehát a **játék a tevékenységekben megvalósuló tanulás egyik legfontosabb színtere**, de nem kizárólagosan az. Különböző tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. A nevelési folyamat egésze, valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulál környezetben, kirándulásokon, az óvónők által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg. A gyermek cselekvő aktivitását felhasználva biztosítjuk a közvetlen valamennyi érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségét képességeik optimális fejlesztését.

Kielégítjük az érdeklődésüket, rávezetjük őket a gondolkodás örömének átélése, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségnek felfedezésére.

A tanulás idejét a gyermekek képességeitől és motiválhatóságuktól függően, differenciáltan kezeljük, Fegyelembe vesszük a gyermekek előzetes ismereteit, tudását.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. A közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a többoldalú tapasztalatszerzés azért központi kérdése a tanulási folyamatnak, mert szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyermekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk.

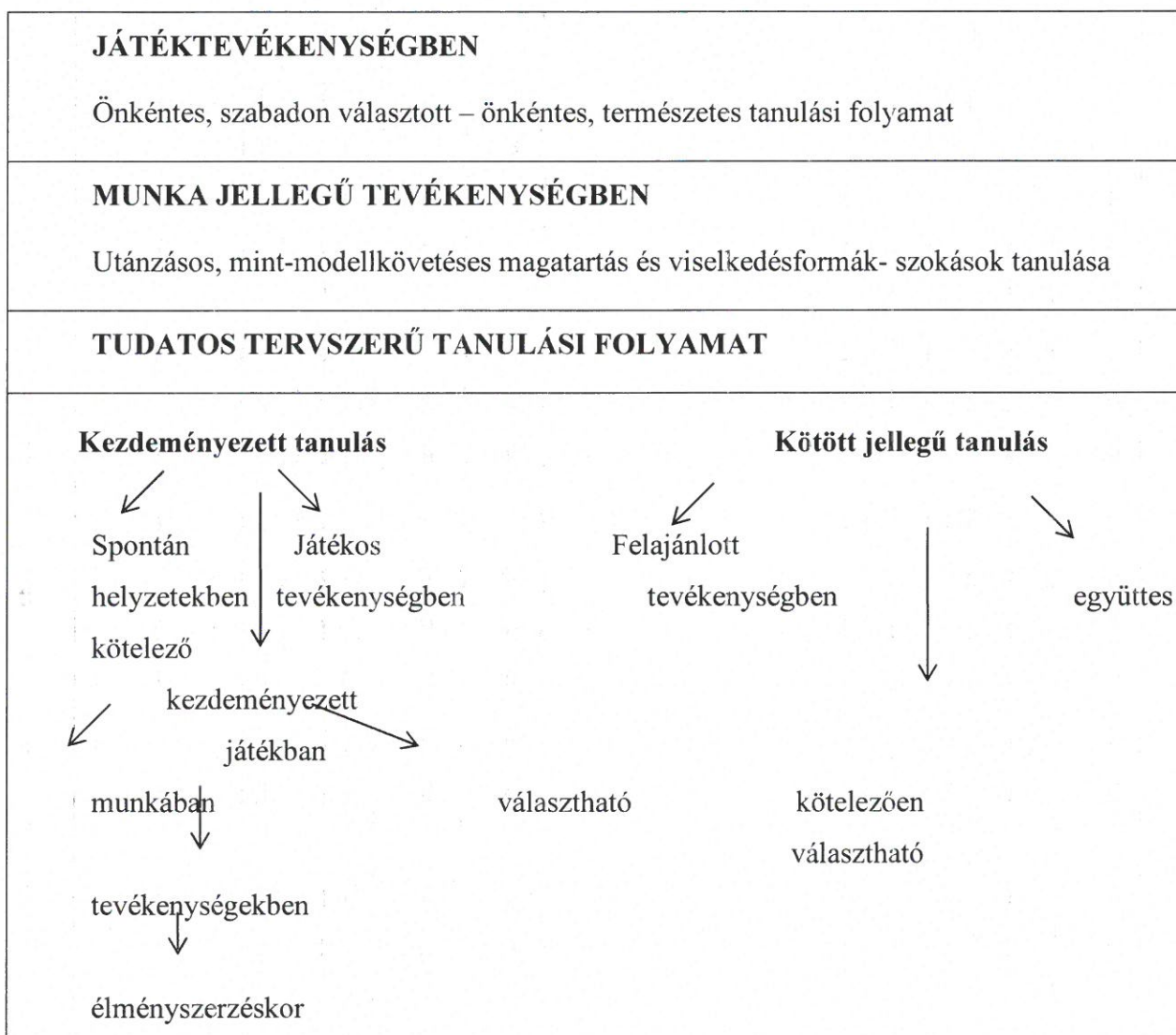
A komplex tevékenységek rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. A tevékenységekben megvalósuló tanulás során is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek, ne csupán külső motiváció (jutalom) készítse erre. **A cél az**, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket, mellyel kompetenciájukat kívánjuk fejleszteni. Természetesen

minden gyermek esetében képességeinek megfelelő feladatokról van szó. **A követelményeket az egyéni teljesítőképességhez kell mérni.** A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát, és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához.

A szerepünk tehát itt is kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítjuk az egyes gyermekeket, mennyire vagyunk képesek megismerni és fejleszteni a gyermeket egyéni adottságainak figyelembevételével. Az óvodapedagógus a tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. A program keretjellege biztosítja számunkra a gyermek igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket és formákat.

Az anyanyelvi nevelés feladatai fokozottan előtérbe kerülnek a játék és a tevékenységekben megvalósuló tanulás során. A feladatok az anyanyelv fejezetben részletesen megtalálhatók.

Tanulási folyamat lehetséges formái

Projektelemek, téma-hetek (egy vagy 2 hét időtartamban) alkalmazásával komplex ismereteket nyújt, tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosít.

Elsősorban differenciáló, egyéni vagy mikro csoportos, illetve kooperatív technikákat alkalmaz.

A szervezeti formát a tevékenység tartalmától, a résztvevő gyermekek számától, összetételétől, fejlettségétől függően az óvónő megválasztja, differenciáltan alkalmazza.

A gyermekközpontság érvényesítésekor szem előtt kell tartani, a gyermeket, aki játszva tanul.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvónő ismertesse meg az alapvető fogalmak jelentését
- Késztesse a gyermekeket sokoldalú tevékenységre egyéni fejlettségüknek megfelelően, differenciált feladatadással
- Tapasztalatszerzésüket úgy irányítsa, hogy az a gondolati feldolgozást is segítse
- Az óvónő a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítsa a tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatát
- Kínáljon lehetőséget a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- Játékos feladatmegoldásokkal fokozza a gyermekek érdeklődését, kitartását, pontosságát, fejlessze gondolkodásukat, feladattudatukat, önállóságukat
- A tanulás irányítását a gyermekek folyamatos megfigyelésére építi
- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítás
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességüket is megismerhetik

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végére:

- Kialakult a kisebb – nagyobb csoportban való együttjátszás igénye, alkalmazkodás a többiekhez
- Megjelennek társas viselkedésükben a szabályok, adekvát viselkedési formák, kommunikációs készségek, normák – melyeket képesek betartani
- Játékuk elmélyült kitart
- Játékeszközökre vigyáz

- A játékban örömet lelik, képesek arra, hogy egy játéktémát több napon keresztül is játsszanak
- Szerepjáték során képesek szerepeket vállalni, megosztani, arról lemondani
- Képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyeket élményeik alapján ábrázolnak
- Tudjanak választani a lehetőségek adta játéktevékenységek közül
- Saját elképzeléseiknek megfelelően próbálkoznak játékeszközök készítésével, azokat játékukban alkalmazzák (dramatizálás, bábozás)
- Problémahelyzetek megoldására vállalkoznak
- Alkalmazkodnak egymáshoz és betartják a játékszabályokat
- Legyen igényük a tevékenységekben megvalósuló tanulás során az új ismeretek befogadására
- Képesek a figyelem összpontosítására, a kreatív gondolkodásra

3.4.2. Társas és közösségi tevékenység

Célja:

A gyermek fejlődéséhez szükséges tevékenységi formák és társas kapcsolatok által tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő fejlesztése rendkívüli fontossággal bír a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés, azaz az életre nevelés szempontjából. A teljes nevelési folyamatot átfogja.

Az óvodai közösség sikeres formálása esetén a társadalom számára igen hasznos eredményt érhetünk el:

- közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás kialakulása a gyermekben
- mások megbecsülése
- a közös szokások kialakulása
- a hagyományok tiszteletben tartása
- a csoport közvéleményének kialakulása

Tevékenységgel és az ehhez szükséges hellyel, eszközzel kell segíteni a gyermekeket abban, hogy minél nagyobb önállóságra tegyenek szert óvodai életük során. A helyes szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség. A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik. A közösségi nevelés az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete, gyakorlati módszere, eljárásrendszere, amely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását.

Az óvodai nevelés folyamatában az egyén és a közösség nevelése szervesen összefonódik, a csoport az egyént, az egyén a csoportot gazdagítja.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerüli a nemi sztereotípiákat.

A gyermekekkel szemben támasztott két fő követelmény: tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni.

A kooperációs és kommunikációs képességek pedagógiai szempontból sikeres formálásának legfontosabb feltétele, hogy a tevékenység – társadalmi és egyéni – értéktartalma és hasznossága nyilvánvaló, felismerhető, tudatosítható, átélhető legyen.

Pedagógiai programunk négyes feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejlesztéséhez.

A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlása által történő kifejlesztése rendkívüli fontossággal bír, a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés, azaz az életre nevelés szempontjából. Programunk a gyakorlat szükségleteiből kiindulva vezeti le a társadalmi követelmények rendszerét. A tulajdonságok, a képességek, a készségek, a szükségletek olyan rendszerét kívánja formálni, amelynek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben (társadalmi gyakorlatban) egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik.

Nagyon fontos feladat tehát már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenységek kibontakoztatására, a szokás és szabályrendszer megalapozására.

Mindez természetesen nem jelenti az egyén fejlesztésének mellőzését. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, mégpedig olyanok, akik egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. Az élet is ilyen.

A **cél az**, hogy az adott lehetőségek között a legtöbbet legyünk képesek egyéniségünkben kihozni, ezzel is gazdagítva a közösséget. Minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű kifejlődéséhez.

A társas és közösségi kapcsolatok kialakítása a tevékenységek bázisára támaszkodva a teljes nevelési folyamatot átfogja.

Az óvodai csoport, az óvodai közösség sikeres formálása esetén a társadalom számára igen hasznos közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások kialakulása, a hagyományok tiszteletben tartása, sőt a csoport közvéleménye is kialakul. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek cselekedeteit.

Ha mindehhez még nyitott légkör, demokratikus és szeretetteljes irányítás társul, akkor tág teret nyitunk a gyermekek önállósága, tenni akarása és döntési képességének kibontakoztatása irányában.

A nevelőközösség szerepe ebben a folyamatban meghatározó.

A nevelőközösség belső tartása, gyermekszeretete, kivívott tekintélye és világos, pontos, tudatos, célirányos nevelő tevékenysége nélkül az elképzelt gyermekközösség kialakítása nem sikerülhet.

Az óvodai gyermekközösség kialakítása a tevékenységek rendszerén keresztül valósítható meg.

Az óvodában minden tevékenységnek a gyermek egyéni öröme túl a közös élményt is kell erősítenie. A társas kapcsolatok, a közös munka, az együttjátszás és a komplex tevékenységek rendszere is az együvé tartozás érzését erősíthetik, ha tudatosan igyekszünk ezt létrehozni.

A helyes szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség. A felnőtt és gyermek között nem a feltétel nélküli szófogadás, hanem a demokratikus partnerviszony kialakítása a cél. Figyelembe vesszük a gyermek jogos kívánságait és igényeit, mint ahogy a gyermektől is elvárjuk a szokások, szabályok betartását.

A közösség lehetőséget teremt az önálló kapcsolatok kialakítására, a különböző nézőpontok megismerésére, a konfliktusok kezelésére és megoldására. Ezek a folyamatok pedig a másokkal szembeni tolerancia kialakulásához vezetnek.

A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik. Ebben a folyamatban talán a **legfontosabb időpont az, amikor a gyermek először ismerkedik az óvodával, az óvodai csoporttal.** A megszokottól eltérő környezet, a szülőktől való elszakadás, az új helyzet sokszor nehéz feladat elé állítja a szülőket és az óvodapedagógust egyaránt. Az a szülő, aki részt vesz gyermeke beszoktatásában, belülről is látja az óvoda életét, megismeri gyermeke egész napi programját. A közös indulás jó alapot teremthet a folyamatos, őszinte együttműködéshez.

Az óvodában új kapcsolatok várnak minden gyermekre. Igény szerint lehetőséget biztosítunk a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyerekek kultúrájának megismertetésére.

A közösségi nevelés eredményeként a gyermekek szívesen kapcsolódnak az óvodához, óvodapedagógusukhoz, dajkájukhoz a hozzájuk érzelmileg közel álló társakhoz. Csoportjukkal azonosulnak, örömet szerez nekik a közös tevékenység, az együttes élmények magas érzelmi hőfoka. Szívesen teszik magukévá a közösségi szokásokat, szívesen segítenek egymásnak.

Modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, viselkedése.

Az anyanyelvi nevelés feladatai áthatják a közösségi élet minden területét, megvalósításuk az anyanyelvi fejezetben leírtak szerint folyik.

A csoport hatása annál jelentősebb, minél gazdagabb lehetőséget biztosít az egyénnek a sokszínű tevékenységre, a társas együttműködésre, szerepvállalásra, élményszerzésre.

A gyermekek alkalmazkodnak egymáshoz, és maguk is alakítják a közösségi szokásokat.

Az együttes tevékenység, a másokra figyelem biztosítja a közösségi magatartás fejlődését.

Az óvodánk nyitottsága nemcsak a befogadás ideje alatt, hanem óvodáskor végéig biztosítja a szülőknek a nevelőmunkába történő közvetlen betekintést. Ez mindkét fél számára (szülő –

óvodapedagógus) megnyugtató és biztonságot jelentő lehetőség, amit a gyermek érdekében kétoldalúan lehet hasznosítani.

A nevelőmunkánkban szükség van a szülőktől érkező információkra, javaslatokra.

Az óvoda nyitottsága, hagyományok teremtésével, nyilvános, közös programok, ünnepek segítségével tovább növelhető (farsang, anyák napja, évzáró, adventi kézműves családi délután, gyereknapi).

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együtt játszás, együtt munkálkodás képességének kialakítása, gyakorlása
- A konfliktusok kezelése
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában
- Törekedni kell a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenység kibontakoztatására
- Az egyén fejlesztése – a jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, mégpedig olyanok, akik egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani
- Minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű kifejlődéséhez

3.4.3. Munkatevékenység

Célja: A sokféle, változatos gyermeki munka megszerettetésén keresztül, cselekvő tapasztalással olyan készségek, tulajdonságok és szokások kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezettudatos magatartását, közösségi kapcsolatát. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek a csoporttársakkal együtt, értük; később önálló tevékenységként végzett alkalmi

megbízások teljesítése; az elvállalt naposi vagy egyéb munka; a környezet-, a növény- és állatgondozás.

További cél:

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok alakuljanak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését
- A személyiség sokoldalú fejlesztésére alkalmas a játékkal és a cselekvő tapasztalással, tanulással sok azonosságot mutató, munka és munka jellegű tevékenység
- A munka aktív tevékenysége legyen a gyermekeknek.
- A munkavégzéshez szükséges attitűdök kialakítása
- Saját és mások elismerése a munka során
- Anyanyelvi nevelés a munkajellegű tevékenységek alkalmával
- A környezettudatos viselkedési normák alakítása
- A munkavégzés közben is erősíteni a szülőföldhöz való tartozás érzését, a közösségért végzett munka örömét
- Az önálló munkavégzésre való képességek fejlesztése, a munka megbecsülésére nevelés

A munka hatása a gyermekek személyiség fejlődésére

A munka céljának megértése, átélése segíti a sikeres munkára való beállítódás és felelősségérzés kialakulását. A játék közbeni manipuláció segíti a munka fogások kialakulását.

Fejleszti gondolkodási tevékenységet – probléma helyzetek, szellemi aktivitás, figyelem találékonyság, ötlet stb. Növeli, fejleszti az állóképességet. A kerti munka segíti a természetben bekövetkező változások észlelését, ok- okozati összefüggések meglátását. Fejleszti a saját és más munkájának megbecsülését.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A munka irányításában törekedni kell:

- A gyermekek életkori sajátosságainak és képességeinek megfelelő munka önálló elvégeztetésére.
- Az elemi munkafogások, technikai tudnivalók gondos megtanítására.

- A különböző munkafajták fokozatos megismertetésére.
- Differenciált, konkrét, a gyermek önértékelő képességének kialakulását segítő értékelésre.
- A teljes munkafolyamat megismertetésére.
- A különböző munkatempók figyelembevételére.
- A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

A gyermeki munka

- az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést
- a gyermekkel való együttműködést
- folyamatos konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel

Fontosnak tartjuk az óvodában az élsarok kialakítását, a kerti munka megvalósítását, mivel a nevelésben játszott szerepén túl, a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására nyújt lehetőséget a gyermekcsoportok számára. Tavasztól őszig lehet tevékenykedni a kertben, miközben rengeteg tapasztalatot, ismeretet szereznek a gyermekek. A nagyfokú önállóság és a döntési helyzetek, a döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való felkészítését, továbbá nem nélkülözhetik a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását sem. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munkatevékenység. Az értékteremtő munka a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára.

Munkajellegű tevékenységeink az óvodában:

Önkiszolgálás:

Az egyik legfontosabb munkajellegű tevékenység, melynek az óvodáskor kezdetétől igen nagy a jelentősége. A gyermek a saját személyével, kapcsolatos feladatokkal, annak sorrendjével a felnőtt segítségével ismerkedik meg (testápolás, öltözködés, önmagukkal szembeni igényesség, kulturált étkezési szokások elsajátítása).

Naposi munka:

A naposság közösségi megbízatás. Az önkiszolgálással kapcsolatos szokások begyakorlása után válik egyre tudatosabbá és örömtelibbé.

A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel. Helyesnek tartjuk, ha minden csoport önállóan alakítja ki a kiválasztás rendszerét. Minden napos ismerje meg, hogy egyes

területeken mikor, milyen feladatai lesznek. A naposok feladataikat növekvő önállósággal oldják meg.

Alkalomszerű munkajellegű tevékenységek és megbízatások:

A csoport életében vannak olyan munkajellegű tevékenységek, amelyeket a gyermekek a naposi feladatok mellett alkalomszerűen végeznek. Ezeknek a feladatoknak egy része időről – időre ismétlődik, tehát tervezhető, másik része esetleges. Ezek körét mindig meghatározza az adott csoport (gyermek) fejlettsége, a környezeti adottságok, melyek a gyermeki önállóság kialakulását segítik.

Növény és állatgondozás:

A környező világ megismerésének egyik része a növények és állatok fejlődésével, gondozásával, védelmével való ismerkedés. A csoportokban és a kertben, az évszakoknak megfelelően végezhető tevékenységek: a csíráztatás, rügyeztetés, a virágoskert gondozása, a fű gereblyézése, a falevelek sepregetése, összegyűjtése, a hó seprés, az élősarok gondozása stb.

Környezet rendjének megőrzése:

Az óvoda belső környezetének, udvarának ápolása, tisztán tartása, védelme mellett, nagyon fontosnak tartjuk a külső környezet rendjének megőrzését is. A környezeti károk, veszélyek felfedezése – probléma megoldása a szülők segítségével, bevonásával történik.

Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket
- A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munkatevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban
- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység, örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhessek azokat

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Törekedjen önállóságra, vállaljon önként is feladatokat
- Megtanulják az eszközök használatával járó veszélyeket is, a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok használatát
- Képesek az eszközök megóvására és saját testi épségének megőrzésére
- A rájuk bízott feladatot, munkajellegű tevékenységet fejlettségüknek megfelelően, és szívesen végzik
- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni
- Önállóan és igényesen végzik a naposi munkát
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére. Örömmel segítenek társaiknak
- A környezetükben lévő növényeket és állatokat óvják, gondozzák
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, miközben elemi fokon tapasztalatokat szereznek a munkajellegű tevékenységek szervezésről
- A munkajellegű tevékenység elvégzése közben kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük
- Legyenek nyitottak a környezet megóvására

3.4.4. Szabadidős tevékenység

Célja: A gyermekek tanulják meg a felszabaduló idővel való gazdálkodást, az önmaguk által irányított tevékenykedést.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét
- Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését
- Szorgalmazza a tapasztalás útján való tanulás lehetőségeit
- A délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére
- A szabadidő igazi tartalma: a termékeny idő felhasználási lehetőségek közötti szabad választás. Ez is öntevékenység, ez is döntés. Különösen a kisgyermek számára az, aki eleinte a felkínált sokfajta tevékenység közül igazából nem, vagy csak nagyon nehezen tud választani. Egyszerre szeretne mindenütt ott lenni, mindennel játszani, mindent megfigyelni. A szabadidős foglalkozás ad lehetőséget, hogy a gyermek megtanulhassa, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel, hogy képesség váljon önmaga által irányított emberré válni

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére
- Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét
- Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését

3.5. Az óvónő által kezdeményezett komplex tevékenységi formák rendszere

A komplex tevékenységek lényege:

- Komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén
- A tevékenységeket probléma centrikusság és egy – egy vezető szempont megléte jellemzi
- A tevékenységek folyamán tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket

Komplex módon nyújtjuk az ismereteket, akkor, ha összetartoznak. Ez a mozzanat seregnyi problémát okoz, mert megnehezíti a tervezést, egymástól látszólag távol álló ismereteket, jelenségeket kell egybekapcsolnia úgy, hogy a gyermek számára is átélhető, lehetőség szerint érthető legyen.

3.5.1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex tevékenységi formák

3.5.1.1. Anyanyelv

Célja:

Az érthető, kifejező beszéd készségének kialakítása.

Helyes mintaadással az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció, különböző formáinak alakítása az óvodai nevelőtevékenység egészében. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel - a javítgatás elkerülésével - beszélő környezet biztosításával, amely óvodai nevelésünk egészét áthatja. A gyerekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve a párhuzamos tevékenységeken keresztül a természeti és társadalmi környezetéről tapasztalatok szerzése, ismeretek gazdagítása. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése.

Mindkét nevelési terület áthatja az egész óvodai életet; feladataik valamennyi tevékenységi formába beilleszkednek.

Az óvoda az eleven szóbeliség terepe, ahol a szeretetteljes bánásmódhoz a beszédes légkör megteremtése is fontos feladat.

Az **anyanyelvi nevelés legfőbb színtere a család**, minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Fontos, hogy megismerjük a családok anyanyelvi kultúráját. A csoport összetételének függvényében, az esetleges migráns gyermekek kultúrájának és anyanyelvének megismertetésére is nagy hangsúlyt fektetünk, a szülők segítségével és támogatásával. A szülőkkel együttműködve kívánjuk megoldani a felmerülő problémákat. Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetéseknek, a beszélgetésekkel kísért együttes tevékenységeknek a gyermek értelmi, és érzelmi fejlődését serkentő, a gyermek – szülő kapcsolatát erősítő hatását.

Az óvodai fejlesztésben a gyermekek élményeikhez kapcsolódunk, és tapasztalatszerzést biztosítunk. Lehetőséget teremtünk, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden

A fejlesztés tartalma:

A példamutató óvónői beszéd, fejlett beszédképesség, modell értékű beszédviselkedés.

Az óvónő és a gyermek közötti beszéd kialakulásának alapja a közöttük lévő jó kapcsolat. Az óvónő beszéde minta a gyermek számára, hogy mindig világosan, érthetően közöljük a mondanivalónkat. A kommunikációs készségfejlesztés, szókincsbővítés. A nyelvi kommunikáció fejlesztésében nagy segítségünkre vannak a különböző anyanyelvi játékok, amelyeket a nap bármely időszakában használhatunk, de általában a reggeli előbb van a csoportokban anyanyelvi játékok. Az óvodás korosztály nyelvi fejlettsége, kommunikációs színvonala rendkívül eltérő, ezért az óvodának kell, az adott helyzetet figyelembe véve, a beszédfejlesztést felvállalnia.

Az intézmény feladata a – nevelés-oktatás folyamatában – a személyiség olyan szintű kibontakoztatása, hogy a gyermekek beszédprodukciós szintje is megfeleljen az iskolakészültség követelményeinek. Igyekszünk minél előbb felfedezni a beszédtechnikai hibákat – melyben a logopédusunk sokat segít – és ezeket spontán beszédnél, vers és mesemondásnál példamutatással javítjuk. Ez hosszadalmas és nagy tapintatot igénylő munka, amely beépül a mindennapi tevékenységbe. Beszéd fogyatékos gyermekek esetében elsődleges a szakember által kialakított készségek alkalmazása, gyakorlás.

Figyelünk arra, hogy a gyerekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Dicsérettel, biztatással bátorítjuk őket az önálló beszédre. Az anyanyelvi fejlettségeiket folyamatosan figyelemmel kísérjük, szükség esetén logopédus segítségét vesszük igénybe, a szülők beleegyezésével.

Az anyanyelvi nevelés során kiemeljük az **óvodapedagógus és az óvoda egyéb dolgozóinak modell szerepét**. Különösen fontos, hogy ügyeljünk a beszédünk stílusára. Beszédünk legyen, kulturált, példamutató, érthető és világos. Mondanivalónk hangzásbeli hatása igen fontos. Tartózkodunk a túl erős, a túl halk, a monoton, színtelen beszéd-től, az érthetetlen motyogástól, a harsány kiabálástól. Természetes hangon, a csoport hang – és zörejszintjéhez alkalmazkodva beszélünk. Törekszünk a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására. Olyan nyelvi eszközöket használunk, amelyek szinte láthatóvá teszik a gyermek előtt a beszédben ábrázolt eseményeket, helyzeteket, cselekvéseket, szereplőket. Kérdéseinkkel is fejlesztjük a gyermekek gondolkodását, ösztönözve őket a beszédre.

Az **óvodapedagógus, illetve az óvoda más dolgozói és a gyermek** között kialakult bensőséges kapcsolat és a különböző helyzetekben gyűjtött sokrétű tapasztalat segíti elő a kommunikáció fejlődését. Kihasználjuk a napközben adódó lehetőségeket az egyéni beszélgetésekre, fejlesztésekre. Figyelemmel kísérjük a gyermekek **egyéni beszéd-sajátosságait**, színes kifejező beszéddel, élménybeszámolóvá formáljuk őket. Folyamatos megfigyeléssel megismerjük a gyermekek **beszédszintjét**, az egyéni fejlődési ütemét. Az **anyanyelvi játékokat** beépítjük a gyermekek tevékenységébe, észrevétlenül kihasználva az adódó lehetőségeket.

Az óvodapedagógus feladata:

- A játékhoz alkalmazkodó célzott beszédfejlesztés a különböző fejlődési szakaszokban, egyéni és csoportos kommunikációs helyzetekben (folyamatos, általános és egyéni fejlesztés)
- A pozitív és negatív viselkedési és beszéd-megnyilvánulások értékelése
- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket
- Képessé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása
- Az egyes gyermek beszédfejlettségét megismerése, szükség esetén fejlesztése

- Beszédészlelés, beszédmegértés beszédképesség fejlesztése
- Kifejezőképesség, beszédkedv növelése
- Nyelvi játékok, mondókák, versek, mesék tudatos tervezése a bábozás, dramatizálás elősegítéséhez
- Beszédviselkedés (fegyelem, figyelem) alakítása
- Metakommunikációs készségek fejlesztése
- Vokális mimika alakítása (hangszín, hangerő, tempó, szünet)
- Érzelmi élmények nyújtása, az értékek megéreztetése az „ÉN KÉP” alakulásában
- Tudatos kiválasztás az anyanyelvi és gyermekjátékok, mondókák, versek, mesék tervezésében
- Az anyanyelvi nevelés, a nap folyamán, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására
- A beszédmegértés fejlesztése. Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása. A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása. A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása (logopédus bevonásával)

A prevenciós és korrekciós célú fejlesztés mellett a kiemelkedő képességű gyermekek gondozása. Az egyéni fejlesztés eredményeinek elemzése, értékelése, a tapasztalatok beépülése az **óvoda** nevelési tervébe.

3.5.1.2. Matematika

Célja:

A bennünket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyerekek tevékenységeihez, ötleteihez, igazodva, életkoruknak megfelelően.

A matematikai nevelés konkrét céljai

- Változatos tevékenységeken keresztül történő matematikai tapasztalatszerzés
- A gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb emberi-, természeti- és tárgyi környezet mennyiségi-, formai- és téri viszonyainak megtapasztalása
- A szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése, matematikai szemléletmód alapozása
- Az értelmi képességek fejlesztése, különös tekintettel a gondolkodás fejlesztésére

- A matematikai jellegű tevékenységekhez való pozitív viszonyulás
- Az egyes matematikai fogalmakkal való ismerkedés, tapasztalatszerzés, gyakorlásuk a játék és sok más tevékenység természetes eleme

A matematikai nevelés feladatai:

- A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése a matematikai szemlélet megalapozása
- Közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során a konkrét tárgyakkal végzett műveleteken keresztül a matematikai viszonyok, összefüggések megtapasztalása
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldása, a logikus gondolkodás megalapozása
- Divergens gondolkodás fejlesztése, sokszínű megoldások keresése
- Kreativitás fejlesztése
- Az óvodába kerülő gyermek már rendelkezik bizonyos matematikai tapasztalattal, élménnyel, matematikai fogalmakkal. A spontán helyzetek alkalmasak a mennyiségi, alak-, nagyságbeli, téri viszonyok megismerésére. 5-6-7 éves korban egyre nagyobb érdeklődést mutatnak a matematikai tevékenységek iránt, indokolt az óvodai élet során a matematikai tapasztalatszerzés más formáira építve a személyiségfejlesztés

A matematikai nevelés tartalma

Tartalom	Tapasztalatszerzés formái
1. Számfogalom előkészítése, alapozása ▪ Halmazok: létrehozása, összehasonlítása, számosságuk érzékelése, megnevezése ▪ Halmazokkal végezhető műveletek: egyesítés, bontás, halmazok különbsége 2. Kiterjedések – összehasonlítás ▪ Síkbeli kiterjedés ▪ Térbeli kiterjedés ▪ Magasság, hosszúság, szélesség	Természetes környezetben ▪ Tevékenységekben ▪ Élethelyzetekben ▪ Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben

▪ Mérések	
3. Testek és síkmértani formák	
▪ Geometria ▪ Összehasonlítás ▪ Szimmetria megismertetése	
Relációk térben – térben való tájékozódás	

A matematikai nevelés. A gondolkodás azokra a tapasztalatokra épít, amelyeket a megismerő tevékenysége során szerez. A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése. A komplex tevékenységek alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét, szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel irányított tevékenység formájában, az óvodapedagógus dönti el, meghagyva számára a módszertani szabadság lehetőségét.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel.

A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái, természetes napi szituációkban figyelhetők meg. Tevékenykedés közben a megismerő képességek: érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására.

A matematikai tevékenységekben valósul meg az egyik legnehezebb anyanyelvi nevelési feladat. A gyerekek megismerkednek a matematika sajátos nyelvezetével, s a tapasztalatok szerzésével, passzív szókincsük bővül.

Az óvodapedagógus feladata a matematikai nevelés terén:

- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra, a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését
- Komplex matematikai foglalkozásoknak, vagy kötetlen kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodniuk kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire
- A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Képesek formai tulajdonságok felismerésére
- Fel tudják ismerni azonosságokat, különbségeket
- Összehasonlítást tudnak végezni
- Megvalósul a figyelemmegosztás, emlékezet fejlődése
- Képesek szimmetria érzékelésére, és felfedezésére,
- Megvalósul a formaészlelés, téri látás
- Képesek problémamegoldó gondolkodásra
- Fejlett a megfigyelőképességük, kombinációs készségük, kreativitásuk
- Képes számképek, számlálás, azonosítására
- Képesek a térbeli irányok, viszonyok felismerésére, alkalmazására
- Megvalósul a relációk felismerése, és alkalmazása
- Megértik a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát, (becslés, válogatás, azonosítás, összemérés alkalmazása)
- A matematikai kíváncsiság megalapozása
- Értik és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (pl. hosszabb, rövidebb).
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- A jobbra - balra irányokat többnyire megkülönböztetik, és értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, mellé).
- Gondolataikat kifejezik tevékenységeikkel, szóban, meghallgatják egymást, és törekszenek egymás megértésére.
- A környezet megismerése során a matematikai tartalmú tapasztalatait a tevékenységeiben alkalmazni tudja.

3.5.2. Társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex tevékenységi formák

3.5.2.1. A külső világ tevékeny megismerése – Környezeti nevelés

Célja: Olyan gyermekeket nevelni, akik szeretik a természetet, az őket körülvevő élőlényeket, ismerik környezetüket. Lássák meg környezetük szépségeit és becsülik meg azt. A külső világ, a környezet megismerésére nevelés az egész személyiségre ható nevelési folyamat. A gyermekek testi fejlesztését, a közösségi érzés, magatartás és tevékenység kialakítását, a környező valósághoz fűződő pozitív viszony kifejlesztését egyaránt szolgálja. A gyermekek kíváncsiságára alapozva, az élménynyújtásra, a közvetlen tapasztalatszerzésre épül. A megismerő tevékenység meghatározó eleme a szűkebb, tágabb környezet tevékeny megismertetése, a néphagyományok szokások, a családi kultúra értékeinek megszerettetése, védelme.

További cél:

Minél több érzékszervi és mozgásos tapasztalat szerzése az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, valamint annak formai, mennyiségi viszonyairól. Életkoruknak megfelelő szinten olyan szokásrendszer elsajátítása, amelyek meghatározóak a környező világgal való harmonikus kapcsolatteremtéshez. A környezettudatos magatartásra nevelés, amely magába foglalja az emberi alkotásokat, életmódot, gondolkodást, viselkedést, a természet védelmét és rávilágít az okos, mértéktartó felhasználásra, értékek védelmére, megőrzésére.

A szűkebb és tágabb környezet megismerése, felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi beállítódásának kialakítása a természeti, tárgyi, emberi, világ értékei felé.

A sokoldalú tapasztalás és élményszerzés segítségével olyan szokások kialakítása, mely megalapozza a gyerekek környezettudatos magatartását és életvitelét, szűkebb és tágabb környezet megismerése során szülőföldhöz való kötődését. A természettel, a környezettel való harmonikus együttélésre nevelés, a természetszerető, azt értő és érző személyiség kialakítása. Gyermekeink szeressék meg a környezetüket, védjék, és igazodjanak el benne. A külső világ megismertetésére irányuló tevékenységek közben fejlődjön szókincsük, beszéljenek helyesen és érthetően. Ismerjenek meg matematikai fogalmakat, fejlődjön logikus gondolkodásuk. Segítsük elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességét.

Feladata: A gyermekek életkoruknak, egyéni képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szintű ismereteket szerezzenek az őket körülvevő világról, a világ jelenségeiről, természeti és társadalmi környezetükről. Pozitív érzelmi viszony alakuljon a természethez, az emberi alkotásokhoz, ismerkedjen védelmükkel.

A tevékenység tartalma

A környező világ megismerése	Matematikai-tapasztalatszerzés
▪ természeti ▪ társadalmi ▪ családi és tárgyi kultúra ▪ szülőföld (lakóhelyi környezettel) ▪ jelenségekkel ▪ folyamatokkal való ismerkedés, tapasztalatszerzés ▪ helyi hagyományok ápolása ▪ környezetvédelem környezettudatos magatartás megalapozása	▪ környezetben ▪ tevékenységekben ▪ élethelyzetekben szereshető matematikai tapasztalat

A fenntarthatóságra nevelés árnyaltabban fejezi ki azt a sokszínű, holisztikus szemlélettel, ökológiai gondolkodásmóddal végzendő nevelő tevékenységet, amely természeti és kulturális értékeink, örökségünk cselekvő megóvására irányul. Nyilvánvaló, hogy a fenntarthatóságra nevelés az egyén fejlődésén keresztül hat arra a közösségre, amellyel kapcsolatban áll. A tudatos nevelés az egyén mellett a közösséget is formálja, és így a különböző nevelési-oktatási színtereken egyre gyakrabban és kifejezettebben jelenik meg a közösségi felelősségvállalás

Az anyanyelvi nevelés feladatai a külső világ tevékeny megismerésében:

A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó.

A matematikai fogalmakat – mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat – tudatosan használat során észrevétlenül beépülnek a gyermekek szókincsébe.

E tevékenység során fejleszteni a gyermekek beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességét.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Elősegíti az emberi és tárgyi környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását, a természet védelmét, a környezettudatos magatartás megalapozását
- A környezettel való ismerkedés közben fejleszti a gyermekek beszédmegértő, és nyelvi kifejezőkészségét, értelmi képességeit

- A környezet megismerése közben tapasztalatokat nyújt a tér- és síkbeli formákkal, mennyiségi összefüggésekkel, relációkkal kapcsolatban
- Elegendő alkalmat, időt, helyet biztosít a biztonságos életvitel szokásainak kialakításához.
- Sokféle lehetőség biztosítása – komplexitás – a spontán és szervezett tapasztalat, és ismeretszerzése, azok rendszerezésére. (alkalmi, idő, hely, eszközök)
- A természeti, emberi, tárgyi környezettel, családdal való ismerkedés során olyan tapasztalatok szerzése, amelyek matematikai tartalmúak: mennyiségi, alaki, nagyság- és sík-térbeli viszonyok. Ismereteit tevékenységekben alkalmazza
- A tervezés során figyelembe veszi a négy évszak változásait, ünnepeket, a helyi adottságokat
- A 3-6-7 éves gyermekek számára érthető és átélhető, helyi környezeti értékek meghatározása a környezetünk felfedeztetése és megszerettetése érdekében
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- illetve ismeretszerzés során
- Le kell rakni a környezetvédelem alapjait, a környezetbarát magatartást el kell sajátíttatni: takarékoskodni a vízzel, az árammal, a papírral
- Megismertetni a gyerekeket a következő mondással: „Az erdőben csak a lábnyomodat hagyd ott, és csak az élményeidet vidd magaddal.”
- Az ünnepek, a hagyományok közvetítésével kell erősíteni a szülőföldhöz való tartozás érzését és az egyetemes nemzeti kultúra értékeinek őrzését.
- Matematikai fogalmakkal való ismerkedés, gyakorlás, a logikus gondolkodás kialakítása.
- Segítsük elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességét a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában.

Alkalmi és folyamatos tevékeny tapasztalatszerzéseket, megfigyeléseket, komplex érzékszervi ismeretgyűjtéseket, munka jellegű tevékenységeket, szimulációs játékokat szervez az alábbi témakörökről:

- Évszakok, természet változásai, időjárás, öltözködés, színek. Hét napjai, napszakok. Növények, állatok, ezekhez kapcsolódó emberi tevékenységek. Test. Közlekedés. Városunk. Család. Foglalkozások. Fizikai jelenségek. Természeti és kulturális értékek
- A „Örökös Zöld óvoda” feltételeinek megvalósítása. ÖKO szemlélet megalapozása
- A tárgyak, személyek összehasonlítása tulajdonság szerint

- Halmazalkotás, ítéletek, nyitott mondatok, relációk, mérhető tulajdonságok, rendezés, sorozatok
- Számfogalom előkészítése: összemérés (mennyiségek, halmazok), természetes szám képzeteinek kialakítása (töszám, sorszám). Műveletek: bontás, hozzátevés, elvevés, ugyanannyivá tétel
- Tapasztalatok a geometria köréből, építés. Alkotások szabadon és másolással, tevékenység tükörrel, tájékozódás térben és síkban. Óvodai gyakorlatunkban a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, megértés, problémalátás, megoldás), a matematikai gondolkodás fejlesztését. Ezek a játékok megkönnyítik a gyermekek számára az eligazodást összetett világunkban. A segítségükkel szerzett tapasztalat, tudás a mindennapi élet során felhasználható, s annyit ér, amennyire alkalmazni tudják

Természet – társadalom – ember

Ez a komplex tevékenység, mint elnevezéséből is kitűnik, szeretné egységben megmutatni és érzékelteni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető. Programunk célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermek számára. Különös figyelmet fordítva a környezettudatos nevelésre.

Azt kell benne megerősíteni, hogy mennyire összefügg mindez egymással és milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvásában, és védelmében. A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, ezért a komplex tevékenységek legtöbb esetben a szabad természetben vagy az óvoda környezetében, udvarán zajlanak. Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket azzal a természeti környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak értékeire és szépségeire. Az energiaforrások, a különféle anyagok felhasználására, a takarékosagra, újra hasznosításra, hulladékkezelésre, a flóra és a fauna védelmére. Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természetszeretnek. A fák, a virágok, az apró kis állatok ismerete feladatot jelent a kisgyermeknek. A séták, kirándulások, az óvoda udvarán és kertjében vagy az élősarokban végzett tevékenységek cselekvéses tanulást, komplex tapasztalatszerzési lehetőséget kínálnak a gyermeknek. Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthat a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről.

A **környezetvédelem** vagy a problémák erőszakmentes megoldásának kérdése már az óvodás gyermek szintjén is felvethető és beépíthető a komplex tevékenységek rendszerébe. A természet - társadalom - ember egymástól függő, egymást feltételező, egymást kiegészítő fogalmak rendszere, melynek lényege a kisgyermek szintjén már óvodáskorban is megérthető, megéreztethető. A

természet - társadalom - ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újra játsszák életüket. Újra élik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban, a családban, az óvodában vagy a tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. E témakörben van lehetőség a hagyományok ápolására, a közvetlen környezetünkben élő emberek régi szokásainak átörökítésére.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Ez a komplex foglalkozás, szeretné egységben megmutatni és érzékelteni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető. Az óvónő környezethez, természethez fűződő viszonya, alapbeállítottsága, értékrendje minta a gyerek és a szülei számára

Témái: természeti, társadalmi és az ember által épített környezet megismerése – környezetünk szépségei, gondjai - természeti környezet: vizek, mezők, erdők növény- és állatvilága –környezet barát életmód szokásainak elsajátítása, környezetvédelem, természetvédelem.

„A külső világ tevékeny megismerése” mint tevékenységforma magába foglalja a környezeti és a matematikai nevelést, melyek egységes keretet és ritmust adnak a gyermekek mindennapjainak. A környezeti nevelés folyamatában a gyermekek ismerkednek szűkebb, majd egyre tágabb környezetükkel. Környezettudatosságuk alakul, a zöld óvodai tartalmak „kézzelfoghatóvá” válnak. Jó lehetőséget adnak erre a sétákkal, kirándulásokkal elérhető helyszínek, amelyek a település helyi, természeti, társadalmi értékei. A matematikai nevelés absztrakt fogalomrendszert alapoz meg ebben az életkorban. Az óvodás gyermekek matematikai tapasztalatai is közvetlen környezetükből származnak, hiszen ott vannak a pocsolyákban, a kavicsokban, a növényekben, azok részeiben, a kertekben, a piacon, a séták és a kirándulások, erdei óvodák helyszínein

Tevékenységeink felépítése

Társadalmi	Természeti
▪ Család- óvoda- lakóhely- ▪ ember alkotta épített környezet	▪ Időjárás, természeti változások, jellemzők ▪ az évszakok megfigyelése által,

▪ testrészek, egészségvédelem ▪ emberek munkája, foglalkozása ▪ közlekedés	összefüggések, ▪ napszakok, növény- és állatvilág (vizek, mezők, erdők)
Matematikai környezettel való ismerkedés ▪ Környezetünk mennyiségi, tér-, szín, formai viszonyai	
Környezet- és természetvédelem ▪ környezetbarát életmód szokásainak elsajátítása ▪ Környezeti elemek védelme, alakítása	
Hagyomány őrzés-népszokások –népi megfigyelések	

A több napos ÖKO táborozás szintén sok lehetőség ad:

Fenntarthatóságra nevelés elmélete és gyakorlata

- Természeti környezetben, óvodapedagógusok irányítása mellett a gyerekek tapasztalathoz juttatása élményszerű, komplex cselekvéseken keresztül
- A természetes környezet értékei és szépsége iránti pozitív beállítódás kialakítására, erősítésére /növények, állatok, szeretete, tisztelete, védelme, környezeti értékek megóvására – környezetvédelemre nevelés/, környezettudatos magatartás megalapozása, alakítása a természetes anyagok, tárgyak, növények megismerésével, használatával, újrahasznosításával.
- A táborozási életforma megismerésére: önállóság, felelősségvállalás, önfegyelem, kitartás, összetartás, segítőkészség fejlődésének kiváló lehetőséget teremt

Az ÖKO táborhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

- A jelentkező gyermekek létszáma a programon történő részvételkor lehetővé teszi, a táborozás idejének lefedésére a humán erőforrásunk biztosítását hiszen intézményünk pedagógusainak elkötelezettsége, kiváló képességei és sokrétű érdeklődési területei teremtenek lehetőséget a megvalósításhoz.
- Tábori tevékenységek színes életének bemutatásához, dokumentálásához fényképezőgép, és nyomtató biztosítása elengedhetetlen, információs tábláinkon biztosítunk helyet a kommunikációra a szülők és érdeklődők felé.
- A játékos tevékenységhez szükséges játék, felfedező, barkácsoló eszközök, a tábori kiadások fedezetére biztosít a fenntartó, az óvodaigazgató segítségül hívva alapítványunkat, és az

elégedett szülőket.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekekkel együtt alakítsa ki az olyan szabályokat, szokásrendszereket, viselkedési formákat, amelyek meghatározók a természet és az ember által létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában
- Nevelje a gyermekeket az élőlények szeretetére, tiszteletére
- Az óvónő éreztesse meg a gyermekekkel a természet, társadalom, ember egymástól függő, egymást feltételező, egymást kiegészítő fogalmának rendszerét
- A közlekedésre nevelés során az óvónő alapozza meg a közlekedési morált, mutasson mintát a helyes viselkedésre
- Az óvónő a gyermekek matematikai képességét fejlessze játékosan, támaszkodjon minden esetben a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire
- Az óvónő figyeltesse meg a napi szituációkban a gyermekeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyinak formáit
- Fejlessze tevékenykedés közben a megismerő képességeket (megfigyelés, érzékelés, észlelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás)
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakításár
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- A mindennapi nevelés folyamatában spontán adódó alkalmak felhasználása, a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve
- Biztonsággal mozogjanak környezetükben, szívesen tartózkodjanak a szabadban
- A természettel való pozitív érzelmi viszony kialakítása sokoldalú tapasztalatszerzés, tevékenység során
- Minden évszakban legalább egy alkalommal kirándulás keretében is szerezzenek közös tapasztalatokat, élményeket az őket körülvevő természeti környezetről.
- Ismerkedjenek városunk természeti és társadalmi környezetének főbb jellemzőivel (növény-, állatvilág, épített örökség). A szülőföldhöz való kötődést erősítse a helyi építészeti, környezeti, kulturális értékek életkoruknak megfelelő megismertetés

- Környezettudatos magatartásra nevelés: az óvoda tárgyi környezete és az óvónő mintaadása segítse a környezettudatos viselkedés, szokások kialakulását

Születéstől-felnőttkorig

A születéstől - felnőttkorig címmel megfogalmazott komplex tevékenység rendszere magába foglalja a testápolástól a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermekeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

A szokások elsajátítása, a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása valósulhat meg játékosan, a gyermek érdeklődésének és igényeinek figyelembevételével, hiszen játékidőben, szabadidőben vagy a nap bármely időszakában megvalósíthatóak. A szokások elsajátítása, a társadalomban való beilleszkedéshez szükséges, magatartásformák kialakítása valósulhat meg játékosan, a gyermek érdeklődésének és igényeinek figyelembevételével.

Ez a tevékenység ad a legnagyobb lehetőséget arra, hogy a gyermek gondolatait szavakba öntse, véleményét megfogalmazhassa.

A tapasztalás folyamán szerzett élményeit, beszélgetés során megossza társaival és a felnőttekkel. Lehetőséget biztosítunk a vélemények ütköztetésére, mindezt a kulturált beszélgetés elvárásainak keretein belül.

A természet- társadalom- ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újra játsszák életüket.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- A természeti és társadalmi környezetről szerzett tapasztalatokkal, legyenek képesek életkoruknak megfelelően a biztonságos eligazodáshoz és tájékozódáshoz
- Tudatosuljon bennük, hogy „mi” is a természet részei vagyunk
- Tanulja meg érzékelni és védeni az egyes környezeti elemeket /talaj, víz, levegő, élővilág, ...) – a tudatos környezetvédelem jelenjen meg életükben
- Biztosan tudják saját lakcímüket, szüleik (testvéreik) pontos nevét, óvodájuk nevét
- Tudjanak különbséget tenni az évszakok között. Szeressék és érzékeljék a természet szépségét, annak növény- és állatvilágát, ezeket óvják, védjék és gondozzák
- Ismerjék az őket körülvevő közlekedési feltételeket és eszközöket
- Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismerjenek növényekkel kapcsolatos munkákat

Az óvodai nevelés hatására egyre több család törekszik az egészséges, fenntartható életvitelre, és veszi észre a természeti és ember alkotta szépségeket. Megjelenik a tudatosság, például a vásárlásnál. Támogatják a gyermekek külső helyszínen szervezett foglalkozásait (múzeum, állatkert, kirándulás, erdei óvoda és madarász ovis programok stb.). Miközben gyorsan nő azon óvodák száma, ahol már megvalósul a szelektív hulladékgyűjtés, egyre több óvodás nem az óvodában találkozik először a szelektív hulladékgyűjtéssel. A gyermekek számára minden felnőtt minta, ezért nem mindegy, hogy a külső helyszíneken milyen viselkedést látnak, tapasztalnak. Sajnos találkoznak a felnőttek által okozott környezeti károkkal, olyan elfogadhatatlan életviteli formákkal, melyek semmiképp sem követendő minták (parkok rongálása, szemetelés stb.). Természetesen ezek mellett nem szabad szó nélkül elmenni. A rossz példát is meg kell beszélni, látniuk kell az ok-okozati összefüggéseket. Amikor az óvodapedagógus szakemberekkel (erdész, madarász, muzeológus, népi iparművész stb.) együtt juttatja élményekhez a gyermekeket, akkor is fontos, hogy a gyermekek a szakembertől is hiteles és követendő viselkedésformát kapjanak. Így az óvodai fenntarthatóságra nevelés újabb megerősítést kap.

3.5.2.2. Művészeti tevékenységek

Célja: A személyiségfejlesztés megvalósítása a gyerekek aktivitásából fakadó játékos tevékenységek által, a gyermeki élmények és tapasztalatok képi, zenei, irodalmi, szabad önkifejezésére építve.

Mindennapi feladataink közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel.

Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermekeket.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata.

Az újat alkotás, a változások elindítása, az önálló egyéniség kifejezése szintén a kreatív emberek sajátossága.

Az óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának.

Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő.

A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat.

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese - vers, az ének - zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája. A művészeti tevékenységek tehát olyan tevékenységek, melyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor.

Fejlesztés tartalma:

Az esztétikailag megfelelő környezet biztosítása.

- Az esztétikai érzék kialakulása, fejlődése függ az óvodai hatásoktól, ezért törekedünk arra, hogy már az óvodába belépve kellemes, meleg színek fogadják a gyermekeket, a szülőket és a látogatókat
- Igényességre törekszünk az óvoda esztétikus berendezésénél, a tisztaság, a rend megteremtésében
- Az óvoda minden helyiségében található zöld növényzet
- Díszítések a termekben a folyosókon az aktuális évszak, ünnep jegyében történik
- Fontos követelmény, hogy az óvoda dolgozói követésre méltó modellt nyújtsanak megjelenésükkel, ápoltságukkal, viselkedésükkel, beszédükkel

Az esztétikai fogékonyság kialakítása, rendszeres élménynyújtás

- A különféle játékformák gazdag esztétikai élmények forrásai
- Mozgásos játékok: ügyesség, mozgásformák koordinálása és szépség
- Énekes népi körjátékok: a közös tevékenység, mozgás örömmel tölti el a gyermeket.
- Konstruáló játékok: az anyagokkal való megfelelő bánásmód megismerése
- Szimbolikus szerepjáték: társadalmi szituációkba élnek bele magukat a gyerekek
- A munka, sokszor forrása mély esztétikai élménynek is, ezért törekszünk arra, hogy megismertessük a munkából fakadó örömet és szépséget. Megízleljük a közösségben végzett munka erkölcsi – esztétikai szépségét
- Lehetőséget biztosítunk a gyönyörködtetésre, a rácsodálkozásra. Megfigyeltetjük a természet szépségét, minden évszakban

Az óvodapedagógus feladata:

- Az esztétikus környezet kialakítása
- A gyermek ízlésvilágának formálása a mindennapi tevékenységek során
- Megismertetni a gyermekkel a sikeresen elvégzett munka örömét
- Megismertetni és elfogadtatni a gyermekekkel a helyes viselkedés szabályait
- Ismertesse meg a reá bízott gyermeket a világ szépségeivel
- Úgy alakítsa ki a gyermekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak
- Minél több eszközt, alkalmat és helyet biztosítson ahhoz, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az ének-zenében, a bábozásban, rajzolásban kifejezésre juttathassák, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának
- A tapasztalatszerzés lehetőségeinek megteremtése, az élmény nyújtása itt is alapvető feladat
- Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére
- Foglalkozásoknak tekintjük a szabad természetben lezajló bármilyen megfigyelést, sétát, tehát foglalkozás alatt nem kell feltétlenül a klasszikus értelemben vett foglalkozásokra gondolni
- Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására. Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását

- Adjon lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket
- Az óvodapedagógus a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyerekek aktívan részt vesznek a különböző óvodai tevékenységekben és képesek azokban elmélyülni
- Alapvető ismereteik vannak közvetlen környezetükről
- Képesek figyelmüket szándékosan és tartósan irányítani, növelni, megosztani
- Felismernek ok – okozati összefüggéseket
- A cselekvő-, szemléletes-, képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban
- Kialakult életkor specifikus beszédértésük, beszédfigyelmük, testséma ismeretük
- Finommotorikus, laterális térészlelő képességük
- Téri tájékozottságuk, térbeli mozgásfejlettségük
- Rendelkeznek probléma felismerő és megoldó képességgel
- Saját tévedéseiket segítséggel javítják
- Tudnak vizuálisan, akusztikusan differenciálni
- Lelkileg egészségesek, nyitottak, érdeklődők, készek az iskolába lépésre
- A tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek, egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni, ez a feladatok megértésében, egyre eredményesebb végzésében nyilvánul meg (kitartóak, önállóak, van önfegyelmük)

Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megadásának és az anyanyelvi fejlesztésnek fontos eszköze, amely a ritmus, mozdulatok, szavak egységével a gyermekek érzéki- érzelmi élményeit biztosítva a gyermek személyiségét fejleszti. A gyermeki önkifejezés alternatív lehetőségeinek biztosítását várja el az óvodai nevelés, e tevékenységeinek megvalósulásában, valamint, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetését a gyermekekkel.

Célja:

- Maradandó komplex élményközvetítés (esztétikai, erkölcsi, nyelvi) az irodalom szeretetének megalapozása, az olvasóvá nevelés folyamatának elindítása, az érzelmi intelligencia fejlesztése
- A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, a pozitív személyiségjegyeinek megalapozása elsősorban a népmesék segítségével
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése, de az interkulturális nevelés biztosítása mellett
- A versek zeneisége, a rímek csengése, a mesék feldolgozása, adjon a gyermekeknek irodalmi művészeti élményt, a bennük lévő csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett realitásokra, a külső világra
- Az irodalmi műveken keresztül erősíthetjük a közös nemzet, a szülőföldhöz való tartozás érzését.
- A mese képi és konkrét formában feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges megfelelő viselkedésformákat
- A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosítja a gyermekek lelki nyugalmát, békéjét.
- Megalapozzuk a könyvhöz, az irodalomhoz fűződő pozitív érzelmi kapcsolatukat

A fejlesztés tartalma:

Minden óvodai csoportunkban megtalálható a kezdeményezések helye. Az érzelmi ráhangoltságot különböző eszközökkel fokozzuk (pl. gyertya, mesetarisznya, furulya stb.)

A kiválasztott játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókák, versek, mesék erősítik a környezet megszerettetését, a hagyományápolást, az évszakok szépségének felfedezését.

Lehetőséget biztosítunk a mesék, versek tartalmának dramatizálásához, megteremtjük a bábozáshoz szükséges feltételeket.

Fontos az óvodapedagógus előadásmódja – legyen beleérző, szuggesztív, követésre méltó.

Az óvodapedagógus feladata:

- Előadásmódjával a nyugodt, meghitt légkör megteremtésével biztosítsa, hogy a verselés, mesélés élmény legyen a gyermek számára, érvényesítse a beszéd zenei elemeit, segítse elő a belső képi világ megjelenítését
- Legyen tekintettel arra, hogy a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások
- Az irodalmi élmények feldolgozását, segítse elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával

- Az óvónő egészítse ki élő meséjét a bábozással, dramatizálással, drámajátékkal
- Szélesíteni a gyermekek látókörét, fejleszteni emlékezetüket, képzeletüket
- Esztétikai és erkölcsi hatás
- Humorérzék
- Irodalmi fogékonyság megalapozás
- Ösztönözni a gyermekeket a saját vers – mese kitalálására
- Biztosítsa a nyugodt csoportléghőrt annak érdekében, hogy azok a gyermekek is részesei legyenek a mesének, akik „külső hallgatók”
- Az anyanyelvi képességek fejlesztése az irodalom eszközeivel
- Igényesen válassza ki a felhasznált irodalmi anyagot. Egyaránt helye van a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek is, de lehet választani a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből is
- Az irodalmi élmény sokoldalú és változatos közvetítése, a gyermekek számára, számítva aktív közreműködésükre is (mesélés, verselés, bábozás, dramatizálás, dramatikus játékok)
- Szertartások kialakítása mesemondás előtt és közben
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel
- A gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése
- Átéltető esztétikai élmény nyújtása
- A fantázia működésének segítése
- Önkifejezés, önismeret elősegítése
- A gyermek látókörének bővítése, a világ sajátos megismerésének biztosítása
- A belső képteremtés képességének fejlesztése, amely nélkül lehetetlen az olvasóvá válás
- Lehetővé tenni az anyanyelv szépségének megismerését
- A gyerekek közösen átélt élményhez juttatása
- Derűs, vidám és nyugodt óvodai napok megteremtésének elősegítése
- Az óvodapedagógus adjon alkalmat mese önálló befejezésére, ill. új mesék kitalálására

A gyermekek a vers és mese élményeiket vizuális eszközökkel is kifejezhetik, megjelenítik. Ezekből készíthetnek albumot, az auditív élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére. Kíváncsi, hogy az óvodapedagógus közvetett módon, pl. mese párna, gyertyagyújtás stb. csalogassa a gyermekeket a mesélés helyére, és csak akkor kezdje el a mesét,

mikor minden gyerek megérkezik. Egy héten keresztül ugyan azt a mesét hallgassák a gyerekek, hogy a rákövetkező héten eljátszhassák, megjeleníthessék a különböző mesealakokat.

A mese, ill. a tevékenység befejezését szintén közvetett módon fejezzük ki, pl. gyertya elfújása, óvodapedagógus éneke stb. Az óvodapedagógus a nagycsoportos gyerekeknek olvasson fel folytatásos mesét. Az óvoda szervezzen a gyermekeknek óvodai báb dramatikus előadásokat.

Az óvodapedagógusok, esetleg a nagyobbak bevonásával rögtönözhetnek ugyancsak báb és dramatikus előadásokat a kisebbeknek.

A gyermekek anyanyelvi képességének fejlesztéséhez a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével

A nyelvi képességek fejlesztéséhez az egyik leghatásosabb eszköz a mese, a vers, a mondóka, a bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes hangejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A mondókák ismételtetésével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, alakítható a megfelelő artikuláció.

Szókincsük, kifejezőmódjuk jelentősen gazdagodik a mesék, versek, irodalmi alkotások hatására. Egy-egy mesejelenet, szituáció eljátszása alatt kibontakoztatható szabad önkifejezésük. A dramatizálás a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra ösztönözhet.

A bábozás és az anyanyelv kapcsolata

A bábozás olyan eszköze a nyelvnek, mellyel a gyermekek szókincse gazdagodik, hangos beszéde magabiztossá válik, fejlődik hanglejtésük, kiejtésük. Mondatszerkesztésük gyors fejlődésnek indul. A bábozással olyan ideális közeget teremt az óvodapedagógus, melysorán sok minden felszínre kerül. A gyermek érzelmi, értelmi világából. Segítséget nyújt magatartásbeli problémák megoldásánál. Levezeti az indulatokat, felgyülemlett sérelmeket.

A fejlesztés a beszédhelyzetek megteremtésével, a beszélőkedv fokozatos beindításával kezdődik. Fontos a gyermeket irányító óvodai dolgozók magatartása, beszédkultúrája, szóhasználata. A modell fontosságával hat a gyermekekre, akitől a gyermek örömmel és helyesen tanul meg beszélni.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek tudjanak felidézni néhány kedvenc mesét, váljanak nyitottá a népköltészeti alkotásokra
- Legyenek képesek a megszerzett élményeik hatására, gondolataikat kifejezni, nyelvtanilag megfogalmazni, ehhez megfelelő szókincssel rendelkeznek
- Gazdag nyelvi játékok során fokozódjon beszédkedvük, szívesen alkossanak verset, mesét, így fejlődjön önkifejezésük
- A mesehallgatással kialakított szokás és szabályrendszer tudatosodjon bennük

- Irodalmi élményeiken keresztül legyenek képesek bábozni, mesét dramatizálni, ezáltal fejlődik személyiségük, azon belül a környezettudatos szemléletük
- Alakuljon és fejlődjön érzelmi és értelmi képességeik, erkölcsi érzékük
- Táruljon fel a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatai, viselkedésformái
- Képesek legyenek a metakommunikációs eszközöket használni
- Az integrációban sikerkritériumnak a gyermek beilleszkedését, fejlődését és az együtt haladás lehetőségét tekintjük
- Tanulja meg az ok-okozati kapcsolatokat
- A beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel küzdő vagy az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek képes legyen nyugodt légkörben részt venni – hallgatóként, vagy tevékenyen – a tevékenységben

Vizuális tevékenységek

“Az ábrázoló tevékenység nagy jelentőséggel bír a központi idegrendszer, az agy, a szem és a kézmozgások fejlődésében. A kéz finommotorikájának fejlettsége szoros összefüggésben van a gondolkodási funkciók kibontakozásával és differenciálódásával. Az emberiség ma új vizuális kultúra megteremtésén fáradozik, így korunkban a kreatív képi látásnak egyre nagyobb jelentősége, szerepe és tere van már az emberi élet mindennapjaiban is.”¹

¹ Feuer Mária: A gyermekrajzok fejlődéslélektana. Akadémia Kiadó 2000.

Cél:

- Eltérő fejlettséget és fejlődési ütemet figyelembe véve a látás útján történő megismerő, befogadó és alkotó tevékenység fejlesztése
- Síkon és térben történő vizuális tevékenység során fejlődjön, bontakozzon ki a gyermekek egyénisége és kommunikációs képessége
- Alakuljon ki a világ szépségeire való rácsodálkozás képessége és mélyüljön el annak képi világában
- Jókedvvel végzett tevékenység közben óvodásainkban a külső világot megismerő képesség, az ebben való tájékozódás, intellektuális látás, kreativitás, befogadó képesség kialakulása
- Képi-plasztikai kifejezőképességük, komponáló, és rendező képességük, színeképzetük, esztétikai érzékenységük és igényességük, finommotorikájuk, a színeképzet, térbeli tájékozódó képességek, saját formanyelv, önkifejezés fejlődése
- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése
- A gyermekek tér, forma, szín-képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka (gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás)
- Minden gyermek rendelkezzen azokkal a képességekkel, melyek alkalmassá teszik őket az iskolakezdésre
- A tartalmi munka megvalósítása során fontos, hogy segítsük a szülőket a gyermekek erre vonatkozó életkori a sajátosságainak megismerésében, aktivizáljuk őket is, keltsük fel érdeklődésüket a vizuális nevelés különböző tevékenységei iránt
- Tudatosuljon bennük, hogy úgy segíthetik gyermekeik fejlődését, ha figyelemmel kísérik az óvodánkban folyó munkát, s ehhez kapcsolódva, lehetőséget biztosítunk a szülők számára is a különböző technikák elsajátítására (munkadélután, nyílt napok)

Feladat:

- A tevékenységek során a gyermekek megismertetése az anyagok tulajdonságaival, megmunkálási és kifejezési lehetőségeinek sokféleségével, az eszközök használatával
- A gyermekek tér-, forma-, és színeképzeteinek gazdagítása az egész nap folyamán
- Tevékenységek biztosítása, melynek során fejlődik a gyermekek esztétikai érzéke és szép iránti nyitottsága
- Képzőművészeti és népművészeti alkotásokkal való ismerkedés

- A gyermeki személyiség fejlesztése népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel
- A gyermeki önkifejezés lehetőségeinek megteremtése
- Megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és kézi munka, különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival
- Az öröklött, vagy veleszületett adottságokat a vizuális kultúráltság gazdagítása révén tanulás, gyakorlás útján képességgé fejlesztjük
- A rajzolással, festéssel, plasztikai tevékenységekkel segítjük elő a kéz finommozgásának fejlődését, a szenzomotoros koordinációt, az érzékelés és a mozgás összerendeződését, ami előfeltétele az iskolai írástanulásnak
- A gyermekek közötti képességbeli különbségeket maximálisan figyelembe véve a tevékenységeket úgy tervezzük, hogy ne a csoport egy szintre hozása legyen a cél, hanem minden gyermek önmagához mérten fejlődjön
- Sikerélményt biztosítva fogadjuk el a fejlődés nem azonos intenzitású ütemét
- Nem fogalmazunk meg külön korcsoportonkénti fejlődésszintet, mert az óvodás éveket komplexen kezeljük

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Az óvodás gyermek, tervező, alkotó, alakító tevékenységéhez differenciált szervezeti forma biztosítása
- A vizuális tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen a szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylagos rendetlenséggel
- Az alkotóvágy felkeltésétől eljuttatni a gyermekeket az alkotás öröméhez
- Fejleszteni a kreativitásukat
- Biztosítja a megfelelő körülményeket: állandó hely, a gyermek által bármikor elérhető eszközök, anyagok, jó légkört
- Tiszteletben tartja az egyéni fejlődésük útját, tempóját, sikerélményhez juttatja őket.
- Eszközt, anyagot, témaválasztási lehetőséget kínál, mely a gyermek érzelmi beállítódására, kötődésére, környezetismereti témára épül a cselekvés öröme érdekében
- Szervezeti forma megválasztásával a rugalmasság, folyamatosság elvét alkalmazza
- Biztosítja az alkotás lehetőségét az egész nap folyamán
- Nagyobb gyermekkel kiállítás tárlatlátogatást szervez.

- Néphagyomány elemei: népi kismesterségek alapfogásainak bemutatásával régi technikák megismerése / gyakorlása és az ehhez szükséges természetes anyagok felhasználása. (csuhé, vessző, kukorica, magvak, termések, szalma, fonal, gyapjú, agyag stb.)
- Az ünnepekhez és jeles napokhoz kapcsolódó jelképek elkészítése, közös, örömszerző tevékenység a csoportban
- Balesetvédelem fokozott biztosítása
- Lehetőséget ad a gyermekeknek önálló új technikát is kitalálni, alkalmazni
- Az örömmel, játékosan végzett vizuális tevékenységet úgy biztosítja, hogy a gyermekektől a cselekvést és nem az eredményt várja, értékeli. Ugyanakkor figyelembe veszi, hogy a rajzzal közöl valamit
- A tevékenységek megszervezéséhez az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei adnak pedagógiai alapot
- Az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat, szintén motiváló hatással lehetnek vizuális tevékenység végzéséhez
- Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Túlnyomórészt önállóan használják a megismert technikákat, eszközöket
- Ismerik az anyagok tulajdonságait, örömmel, saját kezdeményezésre élnek az önkifejezés módjaival
- Rajzolnak, festenek, kézimunkáznak, a firkálástól eljutnak a képalkotásig, élmény és elképzelés után egyéni módon megjelenítve azt
- Alkotásaikban, emberábrázolásukban részletező formák, egyszerű mozgások jelennek meg
- Plasztikai munkáik változatosak, egyéniek, építésben, téralakításban ötletesek és együttműködőek
- Az alapszíneket, azok árnyalatait ismerik, felismerik, alkalmazzák
- Saját és közösen készített kompozíciókról, műalkotásokról, művészi tárgyakról tudnak véleményt alkotni
- Ismerik a síkbeli irányokat, megfelelően fogják a ceruzát, téri, formai, szín képzeik gazdagodnak, koordinált a szem-, és kézmozgásuk
- Emlékezet után (vizuális, auditív) is tud ábrázolni

Beszéd fogyatékos gyermekek esetében fokozott figyelmet kell fordítani az alkotás közben kialakuló kommunikációs lehetőségek kihasználására.

Értelmi fogyatékos és egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében a figyelem, finommotorikai képességek szintjének megfelelő anyag és eszközválasztás, a közös ábrázoló tevékenységben való részvétel közvetlen segítése felnőttel történő együttes játékkal, közös élményszerzéssel a társas kapcsolatok erősítése, pozitív érzelmi állapot biztosítása.

Ének-zene, énekes játék gyermektánc

„Az éneklés az öröm forrása, kedvelt, önfeledt tevékenység, és hogy részt vállaljon a teljes személyiség formálásból”
(Kodály).

A tevékenység célja

- A közös éneklés, a közös énekes játék örömeinek megéreztetése, a zenei ízlés formálása, zenei kreativitásuk alakítása
- Az óvodáskori zenei élményekkel a zenei anyanyelv megalapozásának elősegítése
- A hagyományok megismertetése és továbbéltetése
- A zenehallgatás örömeinek megtapasztalása
- A zene megszerettetése és a zene iránti érdeklődés felkeltése
- A gyermek fogékonyságára, tevékenységi vágyára alapozva, életkori sajátosságaihoz igazodó, könnyen befogadható népművészeti örökség átadása
- Komplex személyiségfejlesztés a gyermekdalokban összekapcsolódó, együtt jelenlévő zene, mozgás, verbalitás, vizualitás által

Feladat:

- Az eredeti népi játékokkal, néptánc alapelemeivel, utánzáson alapuló megismerkedés segíti elő nemzeti kultúránk ápolását, a szülőfölddel való kötődés, hazaszeretet erősítését
- A magyar népzene iránti pozitív érzelmi viszony alakítása, megszerettetése, sajátos jegyeinek megéreztetése
- Népviséletünk iránti tisztelet alakítása
- Örömteli élményekben, gazdag tevékenységekben a zenei – érdeklődés, anyanyelv, ízlés kialakítása
- A zene iránti befogadó készség kialakítása
- Zenei élményekhez juttatás

- Örömszerzés, zenei ízlés, formálás, esztétikai fogékonyság megalapozása
- Az éneklés – zenélés – ritmikus mozgás megszerettetése
- Olyan néphagyományokon alapuló zenei anyag kiválasztása és megismertetése, melyen keresztül erősítjük a gyermekek identitástudatát
- Legyen öröm számukra az éneklés, a zenehallgatás, keltsük fel zenei érdeklődésüket
- A gyermekeket a külvilágból érkező zenei hatások ellensúlyozásaként megismertetjük hozzájuk közel áll klasszikus zenével
- Néptáncsal és népi játékokkal harmonikus, szép mozgásra nevelés, melynek megvalósulási feltétele az óvónő példamutató magatartása
- A természeti és társadalmi környezetünk hangjainak, zörejeinek megfigyelése
- a közös éneklés, a közös dalos játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítására:

A zenei szervezés formája kötetlen és kötött jelegű.

Az óvodapedagógus lehetőség szerint az ének, zene képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel, mikro csoportos formában szervezze meg, hogy az egyéni képességek figyelembevételével eredményesebben tudjon fejleszteni.

A kötött jellegű, szervezett énekes játékot, lehetőleg az udvaron tartsa meg az óvodapedagógus.

Az önfeledt játék érdekében a képességfejlesztés lehetőleg ne itt valósuljon meg.

Az óvodapedagógus feladata:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása
- Megfelelő körülmények biztosítása a zenei élmények befogadásához
- Az éneklés, a zenei mozgás, a tánc megszerettetése
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal
- Együttműködő készség, egymásra figyelés erősítése

- Együttjátás közben ügyeljen a viselkedési normák, az esztétikus mozgás finomítására (tekintet, kéz és testtartás)
- Az óvodai nevelés teljes rendszerébe próbálja beleépíteni a zenehallgatási lehetőségeket
- A gyermek hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, zenei önkifejezésének fejlesztése életkorának és képességeinek megfelelően
- Az összerendezett, esztétikus mozgás alakítása
- Zenei eszközökkel és használatukkal való megismertetés
- Népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználásával fejleszti a ritmust, éneklést, hallást, mozgást
- Ügyel, hogy a dalanyag a gyermekek értelmi és fizikai adottságainak megfelelő, kis **hangterjedelmű c- c'** magasságú legyen
- Buzdítja, bátorítja a gyermekeket az egyéni, önálló éneklésre is
- Az **egyenletes lüktetés** megéreztetését kiscsoportos korban elkezdheti egyszerű, utánzó mozdulatok folyamatos ismételtetésével
- A **dalok ritmusát** kiemeli, erre épül a motívum hangsúly megéreztetése
- Egyenletes és ritmus összekapcsolása
- Ritmus visszhang játék
- Gyors-lassú tempó érzékeltetése és kifejezése
- Megismerteti a gyermekeket néhány egyszerű ritmushangszer használatával
- Természeti és társadalmi eseményekhez kapcsolódó népszokások dalainak, játékaiknak felelevenítése

Beszéd fogyatékos gyermekek esetében fokozott figyelmet kell fordítani a szöveg- mozgás- ritmus összekapcsolására, a ritmushangszerek egyéni alkalmazására.

Értelmi fogyatékos és egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében a szövegértés és figyelem, zenei képességek szintjének megfelelő anyag és eszközválasztás, a közös zenei tevékenységben való részvétel közvetlen segítése felnőttel történő együttmozgással, közös élményszerzéssel a társas kapcsolatok erősítése, pozitív érzelmi állapot biztosítása.

Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai ének – zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés óvodai nevelésünkön belül hatékonyan megvalósítható.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel játszanak énekes játékokat

- Egyedül is tudnak énekelni, (tisztán, helyes szövegkiejtéssel)
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát és ismerik a különbséget
- Felismerik egymás hangját, a környezet hangjait, megkülönböztetik a zenei fogalompárokat
- Több dalt ismernek az ünnepekhez kapcsolódva
- Tudnak egyszerű táncos mozgásokat végezni
- Változatos térformákat ismernek és alkalmaznak
- Figyelmesen, élvezettel hallgatják a bemutatott zenét, éneket
- Felismernek néhány jellegzetes hangszert (zongora, gitár, hegedű, furulya, dob, cintányér, triangulum)

3.5.3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő komplex tevékenységek rendszere

3.5.3.1. Testi fejlesztés testnevelés

A gyermekek egészséges mozgásfejlesztése segíti a személyiségük fejlődését, fejleszti természetes mozgásukat (járás, futás stb.), fejleszti cselekvő- és feladatmegoldó képességüket, erősíti a rendszeres, mindennapjukat átszövő mozgás iránti vonzalmukat. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.

Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Óvodai testnevelés célja

- A gyermeki személyiség fejlesztése mozgásos tartalmakon keresztül, a funkcionális megértésre törekedve
- Ennek eredményeként a fizikailag aktív életvitel tartós magatartássá válik felnőttkorban is
- Az ehhez szükséges tudás, készségek és meggyőződések elsajátítása

Feladat:

- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése
- A mozgásigény kielégítésére, a mozgás megszerettetésére, a helyes testtartás kialakítására törekvés
- A motoros képességek fejlesztésével a mozgástigységük fokozása, megfelelő ütemű fejlesztése

- A testnevelési játékok segítségével az együttmozgás örömeinek megéreztetése, közös mozgásélmény biztosítása
- A kézi szerek széles tárházának használatával a finommotorika, a mozgásügyesség fokozása
- A mozgáson keresztül az érzelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése
- Prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátása, ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával

Szervezetten két formában valósul meg:

- a mindennapokban 10-15 percben
- heti rendszerességgel (életkortól függő számú) testnevelés foglalkozás
- spontán megjelenő mozgásos játékok

A mozgás tartalma:

Testnevelési játékok: Az óvodásgyermek fő tevékenysége a játék. Ennek megfelelően a mozgásos tevékenységek nagy részét is a játék teszi ki. Csaknem valamennyi motoros képesség fejlesztését szolgálja. A gyermekek személyiségének fejlődésére együtt hatnak a gyermek természetes mozgásigényét figyelembe véve, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységek, az óvodai élet egyéb tevékenységeibe komplexen beépített testmozgás, az irányított mozgástevékenységek.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak:

- A kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését
- Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.
- Az óvodai nevelés minden napján, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani a rendszeres egészségfejlesztő testmozgásra
- Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására

Játékos mozgások teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napjaiban nagyobb hangsúlyt kapnak.

Különös figyelem kerül a mindennapos testnevelés tervezésére, megszervezésére, biztosítására!

Alapvető feladatunk

- A gyermekek egyensúlyérzetének

- Belső ritmusérzékének kialakítása, fejlesztése

Az óvodapedagógus feladata:

- Fizikai állóképesség, erőnlét és koordináció fejlesztése
- Probléma megoldást erősíti mozgással végzett feladatmegoldásokkal
- A mozgással kapcsolatos szókészletet fejleszti
- Fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitást előkészíti
- A sikeres feladatmegoldások eredményeként növeli az önértékelést és önbizalmat
- A tornával és mozgásos játékokkal fejleszti a gyermekek természetes mozgását, valamint testi képességeiket (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordináció)
- Pozitív irányba befolyásolja a mozgás által a gyermek teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítő képességét
- A mozgásos tevékenységek során segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, az alkalmazkodó képesség, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását
- Egészséges versenyszellem alakítása, társakra figyelés (siker, kudarc tűrés, alkalmazkodó képesség)
- A mozgásos lehetőségeknek teret biztosít teremben és szabad levegőn egyaránt. Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást szervez a csoportszobában, vagy az udvaron
- Zenés tornát, sétákat, kirándulásokat (5-7 évesekkel) szervez
- Differenciált feladatadással lehetőséget teremt arra, hogy az adott gyakorlatokat a gyermekek saját képességeiknek megfelelően hajtsák végre, kellő aktivitást és terhelést biztosít
- A foglalkozások körültekintő szervezésével és előkészítésével a várakozási időt kerüli
- A gyermekek természetes mozgásának fejlesztése
- A mozgásigény kielégítésére, a mozgás megszerettetésére, a helyes testtartás kialakítására törekvés
- A motoros képességek fejlesztésével a mozgásügyességük fokozása, megfelelő ütemű fejlesztés
- A testnevelési játékok segítségével az együttmozgás örömeinek megéreztetése, közös mozgásélmény biztosítása
- A kézi szerek széles tárházának használatával a finommotorika, a mozgásügyesség fokozása

- A mozgáson keresztül az érzelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése

Prevenációs és korrekciós nevelési feladatok ellátása, ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával.

Beszéd fogyatékos gyermekek esetében fokozott figyelmet kell fordítani az kialakuló kommunikációs lehetőségek kihasználására, a mozgás által fejlődő beszédképesség megalapozására.

Értelmi fogyatékos és egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében a figyelem, mozgás képességek szintjének megfelelő feladat és eszköz és helyválasztás, a közös mozgás tevékenységben való részvétel közvetlen segítése felnőttel történő együttes játékkal, közös élményszerzéssel a társas kapcsolatok erősítése, pozitív érzelmi állapot biztosítása. Egyéni feladatvégzés lehetőségeinek megszervezése a csoportszobában is. Balesetvédelem fokozott biztosítása.

Az óvodapedagógus feladata a mindennapos testnevelés megszervezésében

- Legyen lehetőségük a gyermekeknek saját testük mozgását átélni
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyermekek az alapvető mozgásformák gyakorlása által
- Folyamatosan fejlődjön a gyermekek mozgása és egyensúlyérzéke
- A kéz finommozgásainak fejlesztésre nyújtunk változatos lehetőségeket
- Segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását
- Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának feltételeit
- Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára
- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra
- Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára

A testnevelés foglalkozás alól nem kell felmenteni a cukorbeteg gyereket!

Minden testmozgásra előzetesen fel kell készülni. A teendőket szülővel egyeztetve a cukorbeteg gyerekek is tökéletes vércukorértékekkel tudnak részt venni bármilyen foglalkozáson. Sportolás közben az izgalom hevében a gyerekek nem biztos, hogy érzékelik a hypoglikémia figyelmeztető

tüneteit. Ha kimarad az eredetileg tervezett mozgás vagy éppen nem várt aktivitásba kezd a cukorbeteg gyerek, egyeztetni kell a szülőkkel. Ők tudnak segíteni abban, hogy milyen módosítások szükségesek a gyermek napirendjében a vércukor ingadozások megelőzése érdekében.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A testileg egészségesen fejlődő gyermekek 6 – 7 éves korukra eljutnak az első alakváltozáshoz, testarányaik megváltoznak, arányosan fejlettek
- A gyermekek szeretnek mozogni, kitaróak a mozgásos játékokban
- Összerendezettebb mozgásuk, egyensúly észlelésük kialakult, erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni, szókincsük bővül
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban
- Tudnak ütemtartással járni, a gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik, ügyesen bánnak a kézi szerekkel
- Tudnak helyben labdát pattogtatni
- Mozgásukat, viselkedésüket, testi-, lelki szükségleteik kielégítését szándékosan irányítani képesek

3.6. Az óvónő szerepe, feladatai a gyermeki tevékenységekben

3.6.1. A tevékenységekben megvalósuló tanulás – értelmi nevelés, fejlesztés

Célja:

Az ismeretek átadása, bővítése, de nem a mennyiség a fontos, hanem az alapkészségek, a kompetenciák és a teljes személyiség fejlesztése. Alakuljon ki a gyermekek képszerű, szemléletes gondolkodása, segítse elő a későbbiek során kialakuló fogalmi gondolkodást. Spontán, játékos tapasztalatszerzés. A problémamegoldó, alkotó képesség fejlesztése. A tanulást támogató környezet kialakítása, a felfedezés lehetőségének biztosítása, és a kreativitás kibontakoztatása. A cselekvéses tanulás sokrétű megvalósítása. A tanulás segítése pozitív értékeléssel. A tanulás folyamatában az anyanyelvi nevelés valósuljon meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek alapkészségeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztése, az attitűdök erősítése. A folyamat eredményeképpen az iskolai beilleszkedés közvetett elősegítése.

Az értelmi nevelés a gyermek kíváncsiságára alapozott, tágan értelmezett tanulás. Kitüntetett módja ebben az életkorban az utánzás, a felnőtt és a társ (nagyobb társ) mintájának követése spontán helyzetekben. Gyakori próbálkozási, sok ismétlési lehetőség, tapasztalatszerzési alkalom megteremtésével tanítjuk a gyermekeket, alakítjuk gondolkodási sémáikat, ismereteik rendszerét, problémamegoldó gondolkodásukat.

Feladataink

- Megfelelő tevékenységekben gyakoroltatjuk a fejlesztő részképességeket. A gyakoroltatás hosszantartó, folyamatos, fokozatos, egymásra épülő és játékos
- Miután megismerjük, hogy a gyermekek milyen előzetes tapasztalattal, élménnyel, ismerettel, magatartási jellemzőkkel rendelkeznek, a lemaradásokat pótoljuk, és a fejlődésben előbbre haladottabbakat továbbfejlesztjük, így minden gyermek egyéni ütemében haladhat
- Az egyéni, mikro csoportos fejlesztések alkalmával a kötetlenség a fontos, de benne tudatosan tervezett módon történik a differenciált fejlesztés

- A mikro csoportos fejlesztéseket maximum 8 gyermek részvételével szervezzük, de figyelemmel kísérjük azokat, akik nem vesznek részt benne, s őket más tevékenységekkel foglalkoztatjuk. Fejlesztési kívánjuk a kreatív gondolkodást. Feladatvégzés közben a gyermekeknek szükség szerint segítséget nyújtunk, figyelemmel kísérjük mindegyiküket, s ha megakadnak, meghagyjuk nekik a hibázás, tévedés, próbálkozás, önkorigálás lehetőségét. Segítségünk nem a gyermek helyetti feladatmegoldást, hanem közös gondolkodást jelent, így erőfeszítés árán jut sikerhez, a nehézségek nem meghátrálásra, hanem újra és újra próbálkozásra ösztönzik
- A spontán szerzett tapasztalatait, ismereteit rendszerezzük az óvodai élet valamennyi tevékenységeiben. Ismereteit bővítjük, gyakoroltatjuk. Értékelésünk személyre szabott, ösztönző, mindig reális, a pozitívumokra épül, nem elítélő, elmarasztaló, megszégyenítő. Az értékelésben a hangsúly a jóra kerül, ez a hibák kijavítására ad lehetőséget
- A tanulási tevékenységben biztosítjuk a folyamatos egymásra épülő, fokozatosan gazdagodó, koncentrikusan és lineárisan bővülő tapasztalatszerzést
- Az értelmi képességeit — érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotó képesség, kreativitás – a minden érzékszervvel való tanulást elősegítő, ösztönző környezet biztosításával fejlesztjük
- Az akadályozott gyermeket szükségleteinek megfelelő óraszámában szükséges sérülés-specifikus egyéni fejlesztésben részesíteni, a szakember javaslatai alapján.
- Egyénre szabott módszereket, eljárásokat, technikákat, eszközöket alkalmazunk
- Minél nagyobb önállóságot biztosítunk. Nem segítjük túl a gyermeket, csak abban, és annyit segítünk, hogy a „magam csinálhassam” elv megvalósuljon
- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, vagy magatartási nehézséggel vagy az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekkel való foglalkozásban az egyéni képességekhez igazodó differenciált bánásmód kiemelkedően fontos az óvodai tevékenységekhez szükséges nyugodt légkör megteremtéséhez

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek eljutnak a pontos, valósághű észleléshez, mellyel ismereteik megalapozottak lesznek
- Képesek lesznek a figyelem összpontosítására, a problémamegoldó, kreatív gondolkodásra.
- Felismerik az elemi ok-, okozati összefüggéseket, a környezet mennyiségi, formai, színbeli eltéréseit, matematikai fogalmakat
- Képesek időrendiséget felállítani

- Kialakulnak jártasságaik, készségeik, képességeik a gondolkodási műveletekben. A cselekvő szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van
- Az integrációban sikerkritériumnak a gyermek beilleszkedését, fejlődését és az együtt haladás lehetőségét tekintjük
- A beilleszkedési, tanulási, vagy magatartás és nevelési nehézséggel küzdő vagy az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek képes a figyelem összpontosítására

Az óvodai tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, vagyis a tevékenységekben megvalósuló tanulással, a sok-sok játékkal, az irányított játékkal és a mozgással.

Az óvodapedagógus feladata a tanulás támogatásában

Az óvodapedagógus a sokféle tevékenység biztosításával teremtsen meg a lehetőséget a gyermekek érdeklődésének kielégítésére, a tapasztalatszerzésre, a „megtanulás”, a gondolkodás örömeinek átélésére, az alkotás, a természeti, társadalmi környezet szépségének felfedezésére. (A sokféle tevékenység elősegíti az érzékelések, észlelések, megfigyelőképességek fejlődését, tartósabbá válik figyelmük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük, és gondolkodásuk. Képessé válnak a problémák felismerésére és annak megoldására is.) Az óvodapedagógus vegye figyelembe, hogy a gyermekek spontán, önkéntelen módon tanulnak, ezért a gyermekek szükségleteire, vágyaira, önkéntelen figyelmére támaszkodva irányítsa a tapasztalat- és ismeretszerzés folyamatát. Használja ki, hogy a gyermekeket a tanulásban a kíváncsiság, az óvodapedagógushoz fűződő érzelmi kapcsolata, a kialakított helyzetek motiválják. A gyermekek tevékenységi szükségleteinek kielégítése az eredményes tanulás feltétele. Az óvodapedagógus vegye figyelembe, hogy a gyermekek egyéni fejlődése más és más, ezért egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítse őket sokoldalú tevékenységekre.

Az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy a tanulás játékos jellege megmaradjon. A játékos problémamegoldás fokozza a gyermekek érdeklődését, kitartását, fejleszti gondolkodásukat. A gyermekek kapjanak lehetőséget a problémák közös megoldására, mert ez segíti őket egymás megértésében, többoldalú megközelítésében. Az óvodapedagógus az együttműködést úgy alakítsa, hogy fejlődjön a gyermekek közösségi tulajdonsága, magatartásmódjuk, viselkedési szokásaik. (A tanulási folyamatban jön létre a gyermekek tanuláshoz szükséges beállítódása, a feladattudata.). Az óvodapedagógus előre megtervezett feladatok alapján a gyermekek szükségleteinek, érdeklődésének, egyéni fejlettségükhöz igazodva szervezze meg és irányítsa a tanulást. A tevékenységekben megvalósuló tanulás azt jelenti, hogy az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységek a játékidőbe ékelődnek, tagolódnak úgy, hogy közben nincs, vagy alig van játékelrakás. Így a gyermekek a tevékenység befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékaikhoz, vagy újat kezdenek. A gyermekek örömmel (játszva) és teljesen spontán

tanulnak. Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, amely a gyermek ismeretszerzését magába foglalja. Az utánzásos, spontán, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában, mindvégig az óvodapedagógus a főszereplő, aki tetteivel a legerősebb hatást gyakorolja a gyermekekre. A programban jelentős szerepe van az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéni fejlesztésnek, amely számos probléma – és feladatmegoldás lehetőségét adja a gyermekeknek.

Irányított tevékenységek formái: (A 3- 6- 7 éves gyermeknek egyaránt alkalmas)

Az irányított tevékenységek munkaformái:

Frontális	▪ Mesélés ▪ Mindennapos mozgás ▪ Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc
Mikro csoportos	▪ Mozgás, mozgásos játékok ▪ Verselés, mesélés ▪ Mindennapos mozgás ▪ Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc ▪ A külső világ tevékeny megismerése ▪ Rajz, mintázás kézi munka
Egyéni	▪ Képességfejlesztés egyéni igény, szükséglet szerint

A tevékenységekben integrálódik a képességfejlesztés, rendeződnek a műveltségterületek, ismeretek. A tanulási folyamatban érzelmeket közvetítünk, az érzelmek bátor kinyilvánítására motiváljuk a gyermekeket. A pedagógus cselekvési alternatívákat kínál – elősegítendő a gyermekek személyiségének, egyéni képességeinek sokoldalú kibontakoztatását – amelyekből a gyermek szabadon választhat a benne lévő motívumok alapján.

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, test- lelki állapota, szükséglete. érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Az óvodapedagógus az eljárásait változtatatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálja. A játékoság, a felfedezés, ráébredés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés, minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy mindegyik gyermek, minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerülje a sztereotip értékeléseket (ügyes vagy stb.) helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emelje ki. Az óvodapedagógus alkalmazza a differenciált, árnyalt értékelést. Alkalmazza a jutalmazás sokféle módszerét: dicséret, megerősítő pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést egyénileg, a csoport előtt és a szülőknek egyaránt. A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját tönkre teszi, lefékezi. Az óvodapedagógus a tanulási szokásokat alakítsa úgy, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében. Az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is tudja melyek a hiányosságai. A tanulási folyamatban is csak akkor segítsen az óvodapedagógus a gyermekeknek, ha kéri segítségét, mert elakadtak a probléma megoldásában. A gyermekek próbáljanak minél több mindent önállóan megoldani.

3.6.1.1. Felzárkóztatás

A beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek szocializációját segítő tevékenységek: játék, drámajáték, azonosulásra épülő játék, kapcsolatteremtő játék, kreatív tevékenységek. Társas kapcsolatok alakítása, tapasztalatszerzés az egymással törődésről. Páros szituációs játékok. A közös mozgás öröme, mozgásfejlesztő eszközökkel, óvónő által irányított mozgásos játékokban. Az énekes játékok a hallás-, és ritmusérzék fejlesztés mellett a különböző érzelmek átéléséhez is segítséget adnak. Népmeséink nevelő hatású, én-erősítő példát, erkölcsi irányt adnak. 3 – 5 éves korban a hátrányok „felmérése” a napi tevékenységek során történik.

Fontos elvünk, hogy a bármilyen ok miatt társaitól fejlődésben elmaradt gyermek fejlesztése, korrekciója egészséges társaival együtt, egyéni bánásmóddal történjék. A felzárkóztatás fontos eleme az életkorra leginkább jellemző utánzások tanulás, a társak példája. Iskolakezdés előtt – a szülők egyetértése esetén – a Pedagógiai szakszolgálat gyógypedagógusának irányításával csoportos szűrést végzünk, amelyet szükség szerint egyéni vizsgálat követ. A tapasztalatok, illetve a diagnózis, javaslat alapján - a fenti elv megtartásával - célirányos fejlesztést is végzünk az esetleges részképesség-hiányok pótlására (játékok, játékba épített tevékenységek.). A logopédus segítségét a beszédhibák javításában általában a gyermekek 5. életéve után vesszük igénybe – súlyosabb probléma esetén korábban is. A szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása, differenciált fejlesztése terén legfőbb célunk, hogy az óvoda nyugodt – érzelm gazdag - derűs légköre segítse esetleges sérüléseik kompenzálását. Az óvoda valamennyi dolgozója részéről elengedhetetlen a türelmes – elfogadó attitűd, a fokozott törődés, az egyénhez igazított elvárások;

amelyek mintául szolgálnak a gyermekek számára. Különösen fontos integrálódásuk (kapcsolatteremtés, beilleszkedés a csoportba, tevékenységekbe) segítése.

3.7. Óvodánk hagyományai és jeles napjai

Az ünnepek a hagyományok ápolása szempontjából rendkívül fontosak az óvodában, hiszen kultúránk megismertetésére adnak lehetőséget. Az előkészület a csoporton belüli közösségi érzések alakítására igen kitűnő alkalmakat teremt, és tág teret nyújt a gyermekek közötti együttműködésnek: a kooperációnak és a kommunikációnak. Nem másról van itt szó, mint az értékteremtés folyamatáról és a gyermekcsoport által létrehozott érték, alkotás, ötletmegvalósítás közös örömről. Fontosnak tartjuk, hogy az esetlegesen az intézményeinkben járó, nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó családok szokásait is megismerhessék a csoport tagjai.

Így biztosítva az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Arra törekszünk, hogy az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból úgy külsőségekben, mint belső tartalmukban.

Hagyományok, ünnepek

Óvoda szinten is több rendezvény van pl. ünnepek, megemlékezések, kirándulások, természet ünnepei, szülőkkel közös rendezvények.

Más intézmények meghívásának eleget téve többször lépünk ki az óvodából „csapatként”. Fontos jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a népi kultúrából, a néphagyományokból ismerjenek meg gyermekeink szokásokat, hiszen ilyenkor „tisztá forrásból” merítünk. Ennek megfelelően történik az adventi készülődés, a farsangi mulatság, a húsvét megünneplése stb. A nemzeti értékek továbbadását már óvodás korban el kell kezdeni. Fontosnak tartjuk megismertetni – fejlettségi szintjüknek megfelelően – a gyermekekkel a magyar népi életet, szokásait, szertartásait, ünnepeit. Az ünnepek, megemlékezések szervezését a gyermekek személyiségfejlődésében fontosnak tekintjük, mert az érzelmi nevelés és szocializáció terén kiemelkedő hatást fejtenek ki. E jeles események szervesen illeszkednek a tervezett nevelési folyamatokba, melyeket a szülők közreműködésével, segítségével, részvételével készítünk elő, illetve bonyolítunk le.

Ünnepeinket az aktuális előkészületek jellemzik, érzelmi, hangulati ráhangolódással, ajándékkészítéssel, az óvoda dekorációjának elkészítésével. A jeles napok eseményeinek feldolgozását az óvodapedagógusok tervezik éves terveikben a csoport érdeklődésének és egyéb lehetőségek figyelembevételével

4.AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Az óvoda humán erőforrásai

Szakképzett óvodapedagógusok, pedagógusasszisztensek és dajkák végzik az óvodai nevelést. Logopédus, pszichológus, gyógypedagógus és fejlesztőpedagógus segíti a nevelőmunka hatékonyságát.

A humán erőforrás fejlesztés súlypontja az elmúlt években arra irányult, hogy minden óvodapedagógus egy-egy területen képezze magát.

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Biztosítjuk csoportonként a két teljes munkaidős óvodapedagógust, akik a teljes óvodai nyitvatartási időben végzik a nevelő munkát. Az óvodapedagógus munkáját közvetlenül segítő dajka, pedagógiai asszisztens és óvodatitkár, gazdasági ügyintéző, valamint az óvodai munkát közvetve segítők (kertész-karbantartó, konyhai dolgozó) összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez. Ha a csoportba migráns, vagy más nemzetiségű család gyermeke jár, alkalmakat teremtünk a gyermekeknek, hogy megismerjék kultúráját, anyanyelvét.

A kiemelt figyelmet igénylő sajátos nevelési igényű gyermekek esetén szükséges a speciálisan képzett szakemberek közreműködése. (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus,).

A sajátos nevelési igényű-, autista gyermek a szakvéleményében megállapított óraszámban az előírt fejlesztés alapján külön foglalkozás keretében kap segítséget az óvoda logopédusa, pszichológusa, gyógypedagógusa által. Gyáli Pedagógiai Szakszolgálat nyújt segítséget az autista, BTMN-es gyermekek fejlesztésében. A Gyáli Képviselő testület anyagi lehetőséget biztosított a hiányzó szakemberek alkalmazására az SNI-s gyermekek fejlesztésének megvalósításához.

Programunk megvalósításának színvonalát, minőségét, eredményességét a pedagógusok és a többi dolgozó személyisége, a nevelőtestület légköre, valamint a szakmai tudás, innováció dönti el. Óvodai nevelésünk eredményessége függ az óvodapedagógusi tevékenységtől és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájától.

Gyáli Tátika Óvoda dolgozói

Igazgató: Karap Erzsébet

Klapka épületben **Igazgató helyettes:** Székely Beáta - (csoportban dolgozik)

Bartók épületben **Telephely- Igazgató helyettes:** Csizmadiáné Izeli Anikó- (csoportban dolgozik)

25 fő óvodapedagógus,

18 fő dajka,

4 fő pedagógiai asszisztens + 1 fő gyógypedagógiai asszisztens

2 fő titkárnő

1 fő pedagógus asszisztens – gazdasági ügyintézői feladatokat lát el. (2013.09.01-től)

2 fő karbantartó- kertész

1 fő pszichológus;

1 fő logopédus;

1 fő gyógypedagógus

Pedagógusok végzettsége:	végzettség/másoddiploma
óvodapedagógus oklevél	25 fő
számítástechnikai oktató	1 fő
gyógypedagógus oklevél	2 fő
közoktatás vezetői szakvizsga	6 fő
Nyelv- és beszédfejlesztő szakdiploma-szakvizsga	2 fő
fejlesztő pedagógus szakvizsga	2 fő
hagyományörzős szakvizsga	1 fő
mentorpedagógus szakvizsga	2 fő
tehetségfejlesztő - szakvizsga	1 fő
Ped.II.	16 fő

A nevelő munkát közvetlen segítő munkakörben foglalkoztatottak végzettsége:

dajkák végzettsége	18 fő
dajka	18 fő
gyógypedagógiai asszisztens	3 fő
pedagógus asszisztens	3 fő

4.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk teljes mértékben rendelkezik a programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

- Az eszköz és felszerelési jegyzék alapján meghatározott eszközök a pedagógiai program megvalósítását szolgálják
- Biztosított az előírásokkal összhangban lévő munkakörnyezet
- Gazdag mozgásfejlesztő és játékkészlettel rendelkezünk
- Egyéni szükségletekhez igazodó eszközöket biztosítunk (lehetőleg nagyméretű, kontúros, élénk színű eszközök)
- A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhető és biztonságos módon kerülnek elhelyezése
- A berendezési tárgyak stabilak, sérülésmentesek és biztonságosak
- Lehetőség van a szülők fogadására
- Fejlesztő-, logopédiai-, pszichológiai, gyógypedagógiai foglalkozások megfelelő környezetben, tárgyi feltételekkel történik
- Könyvtár és óvónői szoba is rendelkezésünkre áll
- Mindkét épületben van torna- és só szoba, valamint a szakemberek számára saját szoba, ahol igényük szerint kialakított és felszerelt helyen dolgozhatnak
- Az óvoda objektív feltételrendszerének a fejlesztése az óvoda évenkénti költségvetési keretének a függvénye, melyet a Fenntartó Önkormányzat a mindenkori gazdasági helyzetnek megfelelően biztosít.

2016-tól 2018. szeptemberig az óvoda teljes felújítása, illetve újjáépítése megtörtént, teljes körű felszereltséggel együtt.

- 2016-ban a Bartók épülethez újabb 3 csoportot építettek tornateremmel együtt, amely pályázat és fenntartói finanszírozással valósult meg
- 2017-ben a régi 3 csoportos épületrész teljes felújításra került
- 2018-ban a Klapka épület 5 csoporttal és egy autista csoporttal, tornateremmel, só-szobával és minden helyiséggel, amit a jogszabály előír átadásra került

Az óvoda tárgyi fejlesztéséhez pályázatok megírásával, eszközök készítésével járulunk hozzá.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítjuk ki:

- hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét,
- megfelel a változó testméretének,
- biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését.
- lehetővé teszi a mozgás- és játékigényük kielégítését,
- a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül.
- A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket, számukra hozzáférhető módon és a biztonságágukra figyelemmel helyezzük el a csoportokban.
- Az óvoda megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak.
- Laptop és projektor segíti a munkánkat, négy számítógép áll rendelkezésünkre.
- Tornaszerek, eszközök folyamatosan bővítése.
- Az udvari játékok felújítása, karbantartása folyamatos.

A pedagógiai munka zavartalansága érdekében fontosnak tartjuk:

- A gyermekek optimális fejlődését segítő tárgyi környezet kialakítása
- A meglévő tárgyi felszereltség óvását
- A játékeszközök, a tanulási folyamathoz, a gyermeki személyiség fejlődéséhez szükséges eszköztár bővítését - fenntartótól, pályázatokból, alapítványtól

4.3. Az óvoda alapítványa „Tátika Óvoda gyermekeiért Alapítvány”

Alapítványunk 2004-ben alakult.

Alapítványunk célja:

Az alapítvány célja, hogy segítséget nyújtson boldog és egészséges óvodás gyermekek oktatásához, neveléséhez, képességeik fejlesztéséhez, támogassa és elősegítse az óvodai nevelés és oktatás feltételeinek javítását, továbbá anyagilag hozzájáruljon a neveléshez szükséges szakmai és egyéb eszközök megvásárlásához, a szociálisan rászoruló óvodás gyermekek megsegítéséhez, táboroztatásához.

Az alapítvány cél szerinti tevékenységei:

- óvodai nevelési és képességfejlesztő tevékenység, felzárkóztatás és tehetséggondozás támogatása
- óvodapedagógusok szakmai képzésének, kirándulásának támogatása
oktatási eszközök, játékok vásárlása és vásárlásának támogatása,
- a szülők számára – gyermekneveléssel, egészséges életmóddal kapcsolatos – ismeretterjesztő előadások szervezése és tartása
- az előbbieken felsorolt tevékenységek érdekében adományok gyűjtése, jótékonyági rendezvények szervezése.

4.4 Az óvodai élet megszervezése

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását.

A heti rend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. **A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan események hatására.**

A nevelési év szeptember 1-augusztus 31-ig tart.

Ezen belül a nyári időszak június 1. – augusztus 31.

A párhuzamos tevékenységek tervezése a nevelési év folyamán

3 □ 4 évesek	4 □ 5 évesek	5 □ 6 □ 7 évesek
november 1-től május 31-ig	október 1-től május 31-ig	szeptember 15-től május 31-ig

Óvodánkban a **napirend és a heti rend** biztosítja a feltételeket a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez

Az Alapprogram a tevékenység alapú óvodai nevelés mellé növekvő időtartamú, csoportos foglalkozások tervezését és szervezését is rögzíti az alábbiak szerint:

Figyelembe vesszük, hogy ezek megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint az együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósuljanak meg.

Az óvodapedagógusok a módszertani szabadságukkal élve tervezhetik és szervezhetik a csoportos foglalkozásokat a szabad játék, az egyéb napi párhuzamos tevékenységek mellett.

Dokumentumok vezetése

Az OVIKRETA rendszer célja, hogy az óvodák gyermekekkel és alkalmazottakkal kapcsolatos adminisztratív feladataihoz informatikai támogatást nyújtson. Innovatív megoldásokat nyújt egy felhasználóbarát felületen keresztül, ahol az óvodai tevékenységeket egy rendszerben kezelhetjük. Biztonságos adattárolást és adatmentést biztosít egy központi adatbázisból, a rendszer webes felületen keresztül internetkapcsolattal bármikor/bárhonnan elérhető. A felhasználók részére megfelelő jogosultsággal egy gyermek, csoport története egyben, egy helyen látható és kezelhető.

A rendszer használatát számos segítő, kiegészítő szolgáltatás is támogatja, a program karbantartása, frissítése online történik, felhasználói beavatkozás nélkül. A felhasználói dokumentációk, videós kezelési útmutatók online elérhetők és folyamatosan frissülnek. Felhasználói képzéseket biztosítunk a hatékony programhasználat elősegítésére. Munkaidőben ingyenes ügyfélszolgálat érhető el, amennyiben elakadt a program használata során.

Az óvodai dokumentáció pontos, naprakész vezetését indokolja:

- fenntartói és intézményi elvárások a napi pontos adatszolgáltatás vezetésére,
- az ellenőrzések fontos területét képezi az óvodapedagógusok digitális és írásbeli munkája.

Csoportnapló vezetése digitális formában

Az átdolgozott óvodai csoportnaplónk tartalmi elemei az EMMI rendelet elvárásainak megfelelnek.

A jogszabályi és statisztikai adatszolgáltatásokra építve tartalmaz minden olyan adatot és információt, melyek a csoportban dolgozó óvodapedagógusok és az igazgatók munkájához elengedhetetlenül szükségesek. Az adatszolgáltatás hitelességeért a csoportban dolgozó mindkét óvodapedagógus felel.

A témahetek tervezésekor törekedni kell a feladatok átgondolt meghatározására, a helyes módszerek megválasztására, a komplexitásra, vagyis az adott téma sokoldalú megközelítésére, feldolgozására. Ez tükröződjön a többi tevékenység tervezésénél is.

A pedagógus kompetenciáknak tükröződnie kell a csoportnaplóban (a gyermekcsoportok alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, pedagógiai folyamatok tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók, a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése)

A témahetet lezárva rövid értékelést kell készíteni, melyben összevetjük a célokat az elért eredménnyel, mit sikerült megvalósítanunk vagy miért nem értük el kitűzött céljainkat.

Nevelési tervet félévre írunk, melynek tartalmi elemeit az egyértelműség érdekében meghatároztuk. A második féléves terv mindig az előzőre épülve bővüljön, figyelembe véve a hiányosságokat, azokat a feladatokat, melyekre nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Vegyes csoportokban tükröződik a differenciált tervezés.

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentumok digitális vezetése

- a gyermek anamnézisé,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését elősegítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődését szolgáló intézkedéseire tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,

A szülőt félévente tájékoztatni kell a gyermek fejlődésével kapcsolatban, melyet a szülő aláírásával igazol.

5. Az óvoda kapcsolatai

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:

Cél:

Olyan bizalmi kapcsolat kiépítése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos. Az óvodai nevelés, céljaink elfogadása a családok részéről. A szülők elégedettségének állandó figyelemmel kísérésével az igények beépülése a nevelési folyamatainkba. Az óvodapedagógusnak figyelembe kell vennie a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítenie kell az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásokat, nagy hangsúllyal bír, az óvoda kapcsolataiban az óvodai nevelést segítő intézményekkel történő együttműködésre. Olyan partnerközpontú intézmény kialakítására kell törekednünk, amely szükségessé teszi a partnerek igényeinek megismerését, és azok szakmai célokká történő emelését. Folyamatosan tájékozódunk kell ezen igények teljesüléséről. A partnerek, visszajelzései alapján el kell végezni a szükséges korrekciót. A közösen megfogalmazott célokkal tudjon azonosulni mindenki. Fontos feladat a megfelelő kommunikáció kiépítése. Biztosítani kell a partnereket érintő információ hozzáférhetőségét.

Feladat:

A partnerek számontartása a partnerlistán, kapcsolattartó személyek megjelölése, felkérése. Folyamatos kapcsolattartás.

Legfontosabb együttműködő partnerünk a család, a szülő.

A segítség formái:

Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőt gyermeke óvodai életéről, fejlődéséről, tevékenységéről. Igény szerint családlátogatás keretében kezdeményezzük, teremtünk lehetőséget a nyugodtabb, bizalmasabb beszélgetésre, ezzel is segítve az együtt-nevelést. A faliújságon keresztül felhívjuk a szülők figyelmét neveléssel, gyermeklélektannal foglalkozó cikkekre. Alkalmanként külső pedagógiai szakember munkáját is igénybe vesszük a segítséghez, illetve közreműködünk a szülő és a szakember közötti kapcsolat megteremtésében. Együttműködésünk alapja a kölcsönös bizalom, elfogadás. Különösen fontos a hátrányos helyzetű, valamint a magatartási vagy egyéb problémát mutató gyermekek családjához való tapintatos, segítőkész közeledés, az együttműködés a gyermek érdekében. A partnerközpontú működés - az intézményi önértékelési programban meghatározott - keretein belül is törekszünk a szakmailag indokolható szülői elvárásoknak való minél jobb megfelelésre.

A kapcsolattartás formái és tartalmai:

- A szeptemberi szülői értekezleten ismertetjük az óvoda, illetve a csoportnevelési- oktatási tervé
- Fogadó óra keretében személyes beszélgetés
- Kérdőíven kérdezzük meg igényeiket, elvárásaikat
- Családlátogatások
- Szülőkkel, testvérekkel együtt történő kirándulás
- Folyamatosan tájékoztatjuk a faliújságon a szülőket az óvodai életéről, az étrendről.
- Beszélgető-kör során szakembereket hívunk, ahol gyermekeikről, problémáikról kérdezhetnek, kérhetnek segítséget.
- Családi délután, Gyereknap rendezvényeken az egész család együtt vehet részt a különböző tevékenységekben

Az óvoda egyéb kapcsolatai:

A fenntartó-Gyál Város Képviselő-testülete - Önkormányzati Bizottságok

A gyermekeket közvetlenül érintő kapcsolatokon túl az együttműködésünk a fenntartó önkormányzattal a legszorosabb. A működéshez elsősorban gazdasági szemlélettel közelít, emellett elvárja a jelenlegi óvodakép fenntartását, a szülők gyermek-elhelyezési igényeinek kielégítését.

A fenntartó az Alapító okiratban pontosan szabályozta, milyen céllal, milyen feladat ellátási kötelezettséggel bízta meg az intézményt. A kapcsolatot mindenkor az igazgató tartja. A fenntartó képviselői rendszeresen igazgatói megbeszéléseken tájékoztatnak az aktuális tudni-, és tennivalókról.

Jogi és Intézményfelügyeleti Iroda

- Óvodáztatási támogatással összefüggő jegyzői feladatok ellátása
- Gyermekvédelmi feladatok – kedvezmény megállapítása, megszüntetése, felülvizsgálata
- Óvodai felvétel – eljárásrend megszervezése, lefolytatása
- Ellátja az intézmény igazgatójának kiválasztásával kapcsolatos nyilvános pályázati eljárás lefolytatásával összefüggő előkészítő feladatokat
- Segíti és ellenőrzi az intézményben a gyermekbalesetek megelőzésére irányuló tevékenységét, a gyermekbalesetek jegyzőkönyveit bekéri
- Az intézményre vonatkozó döntések előkészítése
- Szakmai ellenőrzést végez az intézmény normatív támogatásával kapcsolatban

- Ellenőrzi az intézményi dokumentumokat
- Vezeti a HH, HHH gyermekek nyilvántartását

Gyáli Bóbita Bölcsőde

- Mikuláskor, Karácsonykor meghívjuk a nagyobb gyermekeket a közös ünneplésre, bábozásra, egy kis ajándékkal megörvendeztetjük őket
- A leendő óvodások részére nyílt napot szerveznek az óvónők
- Közös játéknapot szervezünk tavasszal, melyet óvodánk udvarán valósítunk meg

Társóvodák

A kapcsolattartás szinterei:

- Kölcsönösen segítjük egymást a gyermekek felvételekor
- A nyári szünetek idején is segítségére vagyunk egymásnak a gyermekek ellátásában
- Meghívjuk egymást szakmai és egyéb rendezvényeinkre

Iskolák

Az iskolával való kapcsolatunk legfőbb célja a gyermekek számára, a minél zökkenő mentesebb átmenet elősegítése. Fontos az előzetes véleménycsere, majd a tapasztalatok megbeszélése. Évente 2 alkalommal szakmai tapasztalatcsere, kölcsönös látogatás. Az iskolai pedagógusokat meghívjuk továbbképzéseinkre, általunk szervezett előadásokra. Az iskolások szereplése színesíti az óvodai ünnepeket (Karácsony).

Arany János Községi Ház és Városi Könyvtár

Óvónőink igyekeznek a Községi Ház adta kulturális programokon való részvétel lehetőségével élni középső- illetve nagycsoportban a szülők és gyermekek legnagyobb meglepedésére. A Községi Ház a nagyobb rendezvényeink színhelye. A programjaik látogatásán kívül, a rendezvények lebonyolítása során kerülünk közvetlen munkaviszonyba. Segítőkézségük, megértésük sokat segít a problémáink megoldásában. Otthon érezzük magunkat az épületben.

„Kertváros” Gyáli Kistérség Szociális és Családvédelmi Központ

Megfelelő a kapcsolatunk a Szolgálattal, melynek felelőse szintén az igazgató, valamint a gyermekvédelmi megbízottak.

Pest Vármegye Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli Tagintézménye

A Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztőpedagógusa és konduktora:

- részben egyéni foglalkozással
- részben csoportos foglalkozással oldja meg fejlesztést, a mindenki számára kialakított fejlesztő programmal

- Az iskolaérettségi-, előszűrő vizsgálat elkészítése

Az igazgató asszonnyal nagyon jó munkakapcsolat alakult ki a közös megbeszélések folytán. Esetmegbeszélések alkalmával konkrét javaslatokat kapunk a segítségnyújtásra, illetve átveszi az intézkedést a családpedagógus.

Városi Egészségügyi Központ

Kapcsolattartásunk rendszeres, segítő, támogató jellegű. Védőnői tisztasági ellenőrzés.

Társadalmi szervezetek

Nagycsaládosok Egyesülete

Vezetőjével közösen keressük a lehetőségeket, hogy a hozzánk járó gyermekek problémáit figyelemmel tudjuk kísérni, s amennyire lehet, segítséget kapjanak általuk, általunk

Gyáli Kertbarát Kör

Szorosabb kapcsolattartásra törekszünk. Óvodánk udvarainak rendezése szakmai segítséget igényel, melyet megkapunk a Kertbarátok közösségétől. Részt veszünk a rendezvényeiken, a gyermekekkel meglátogatjuk a szeptemberi termék bemutatójukat.

Nyugdíjasok Klubjai

A Nyugdíjas Klubok felkérésének eleget téve gyermekeink rendszeresen ünnepi műsorral kedveskednek az idősek rendezvényein.

Közvetett partnerek:

- „Kertváros” Gyál Kistérség Szociális és Családvédelmi Központ
- Fővárosi 1. számú Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság.
- Beszédvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ.
- Rendőrség
- Tűzoltóság
- Fegy Polgárőr és Tűzoltó Egyesület Gyál

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

6. A TANKÖTELEZETTSÉG ÉS AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

A tanköteles kort, vagyis a hatodik életévét elérő gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben maradásáról 2020. január 1-jétől az Oktatási Hivatal dönt. Az Oktatási Hivatal döntése kötelező: amennyiben a szülő/gyám kérte, hogy gyermeke további egy nevelési évig óvodában maradjon, és ezt a kérelem, a benyújtott igazoló dokumentumok, és a szükség szerint kirendelésre kerülő szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az Oktatási Hivatal engedélyezi, utóbb a döntés kérelemre történő visszavonására nincs lehetőség.

A tankötelezettség kezdetével kapcsolatos eljárásra az alábbi jogszabályok rendelkezései az irányadók:

- Nkt. – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- Ákr. – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- Okt. Hiv. rendelet – az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- Nkt. vhr. – a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- EMMI rendelet – a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Ped. rendelet – a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet

I. A tankötelezettség kezdetének halasztása

Az Nkt. 45. § (2) bekezdése értelmében a gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik.

A törvényes képviselő, vagyis a szülő vagy gyám kérelmére az Oktatási Hivatal döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

A jogszabályok alapján nincs szükség arra, hogy a szülő vagy a gyám kérelmezze a tankötelezettség halasztását az Oktatási Hivatalnál, ha az illetékes pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség megállapításával összefüggésben, a kérelem benyújtására nyitva álló határidő lejártá előtt (azaz január 15. napjáig) kiállított szakvéleménye tartalmazza azt a javaslatot, hogy a gyermek maradjon további egy nevelési évig óvodai nevelésben. A szakértői bizottságok legkorábban adott év szeptemberétől adhatnak ki arra vonatkozó véleményt vizsgálatuk alapján, hogy a sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek a tankötelezettsége teljesítését megkezdje-e a következő tanévben.

Ebben az esetben a gyermek az Oktatási Hivatalhoz benyújtott kérelem hiányában is további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. A szülőnek ilyen esetben a szakértői bizottság szakvéleményét a gyermek óvodájában mielőbb be kell mutatnia, amely alapján az óvoda a köznevelési információs rendszerben (a továbbiakban: KIR) rögzíti ezt a tényt, és a tankötelezettség egy évvel való elhalasztását.

A kérelem benyújtásával kapcsolatos fontosabb szabályok a következők:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 45§ (2) értelmében: A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik. A szülő kérelmére a felmentést engedélyező szerv döntése alapján a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt. Szülői kérelem hiányában a gyermek tankötelezettsége megkezdésének halasztását a gyámhatóság is kezdeményezheti. A szülő, a gyámhatóság a **kérelmét legkésőbb az iskolakezdés évének január 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez.** Az eljárás ügyintézési határideje ötven nap. A szülő kérelme alátámasztására kérelméhez csatolhatja a gyermek fejlettségét alátámasztó óvodai dokumentumokat is. Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, akkor csak szakértői bizottság rendelhető ki. Ha a szakértői bizottság a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben történő részvételét javasolja, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. **Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a felmentést engedélyező szerv a szülő kérelmére engedélyezheti, hogy a gyermek hat éves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését. A bíróság eljárására alkalmazni kell a (6b)-(6f) bekezdésében foglaltakat.**

(2a) Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási, nevelési nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

II. A tankötelezettség teljesítésének megkezdése 6 éves kor előtt

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szintet korábban eléri, az Oktatási Hivatal engedélye alapján hatodik életévének betöltése előtt megkezdheti tankötelezettségének teljesítését az általános iskolában. Ennek érdekében a szülőnek kérelmet kell benyújtania az Oktatási Hivatalhoz.

A szülő vagy gyám a kérelmet az Oktatási Hivatal által a honlapján elérhetővé tett informatikai támogató rendszer segítségével kitöltött űrlapon nyújthatja be. A kitöltött kérelmet elektronikus úton-ügyfélkapun keresztül vagy postai úton lehet beküldeni.

A postai úton benyújtott kérelmek esetében az elektronikusan kitöltött űrlapot ki kell nyomtatni, a szülőnek/gyámnak aláírni majd az alábbi címre beküldeni:

Oktatási Hivatal

1363 Budapest, Pf. 19.

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a tankötelezettség megállapítása

21. § (1) A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

való döntés és a jogorvoslat benyújtásának határidejéről a kormányhivatal közleményt vagy hirdetményt köteles közzétenni a helyben szokásos módon, a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal.

(4) Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

Iskolakezdéshez szükséges feltételek:

363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:
- A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes

- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- elemi mennyiségi ismeretei vannak
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára

- A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival

A szociálisan érett gyermek:

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben

Speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek

Az iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása: „*Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.*” (Nkt 45§ (2a))

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére iskolakezdésre felkészítő foglalkozásokat biztosítunk, az egyéni fejlesztés céljait és feladatait a gyermekek fejlesztésére vonatkozó általános célrendszer figyelembevételével fogalmazzuk meg. A gyermekek számára érthető, és betartható szokásokat, szabályokat és feladatokat tervezünk, melynek szerves része a lassabban fejlődő, gyermekekre való figyelés és feladatadás. Az együttműködés, segítségnyújtás módját, mértékét a csoporttársak részéről történő elfogadást, személyes példánkkal alakítjuk. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni. A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének

az alapja, a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy a nehézségekkel küzdő kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti. A gyermek iránti elvárás nehézség vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek nehézségének, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

7. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI

Cél: segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Az óvodapedagógus feladatai

- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek **óvodába kerülését, járását.**
- Biztosítja a gyermekeket megillető **jogok érvényesülését** az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tesz
- A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri
- A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri
- A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja
- Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az igazgatónak jelzi a hiányzást
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti
- A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti
- Jó kapcsolatot tart a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel
- Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermeke testi-lelki állapotát:
 - Ha fejlődési beilleszkedési, magatartásbelinevelési zavart észlel, sajátos törődést igényel (dyslexia, fogyatékos) egészségügyi problémákat tapasztal, nemzetiséghez tartozik, hátrányos- halmozott hátrányos, veszélyeztetett helyzetű, különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége)

Az óvoda gyermekvédelemmel összefüggő tevékenysége:

- Kölcsönös bizalomra épülő kapcsolat kiépítése és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel. Tapintatos - a gyermeket veszélyeztető helyzetekben viszont határozott - véleménynyilvánítás; jelzés a hatósági feladatot ellátó szervezeteknek
- A gyermekek szociokulturális helyzetének feltérképezése, folyamatos figyelemmel kísérése. Szükség esetén konkrét segítségkérés (önkormányzat, karitatív szervezetek), segítségadás (színházbérlet, kirándulás költségeinek átvállalása)
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres óvodába járásának fokozott ösztönzése, elvárása
- Folyamatos, élő kapcsolat az óvónők – gyermekvédelmi felelős – családgondozó között (a jelzőrendszer működtetése) – kiemelt figyelemmel a gyermekek testi-lelki bántalmazására vagy elhanyagolására
- A nevelőtestület minden tagja nagy hangsúlyt fektet az óvodai élet minden területén a differenciált bánásmódra, a migráns gyermekek zökkenőmentes beilleszkedésére, felzárkóztatására, arra, hogy minden gyermek a leoptimálisabb fejlettséget érje el az óvodáskor végére
- Rendszeres óvodába járást ellenőrzik, különös tekintettel az 5. évét betöltő gyermekeknél, szükség esetén jelek a szülőknek
- A gyermekvédelmi munka fő feladatát a prevenció, a segítségnyújtás jelenti, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás jellemző. Amennyiben az óvodai gyermekvédelmi munkánk nem hoz eredményeket, jelzéssel élhetünk a Szociális, Gyermekjóléti és Egészségügyi Szolgálat irányába
- Gyermek és Ifjúságvédelmi felelős tevékenykedik óvodánkban, éves munkatervet készít, naplót vezet a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről, hiszen számuk évente változik
- A felelős koordinálja a csoportban dolgozó óvodapedagógus és más gyermekvédelemmel foglalkozó intézet, szolgálat együttműködő, segítő munkáját
- A gyermekvédelmi felelős évente kétszer készít beszámolót munkájáról az óvoda igazgatójának

7.1. A baleset – megelőzés és elsősegélynyújtás

Intézményi védő-óvó előírások

Az igazgató felelős az óvodában a nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek a megteremtéséért, és a gyermekbalesetek megelőzéséért. A feltételrendszer vizsgálata, a feltételek javítása állandó vezetői feladat.

Az óvodában alkalmazottak általános feladatai közé tartozik, a gyermekek testi épségének megóvása. Minden óvodapedagógus a törvényben előírt feladatát képezi, hogy a rábízott gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjék, továbbá, ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a szükséges intézkedést tegye.

Az óvoda minden dolgozójának ismernie kell a munkavédelmi szabályzatot, a tűzvédelmi utasítás és a tűzriadó terv rendelkezéseit (aláírásukkal igazolják).

Az óvodai egész napos nevelőmunka folyamán a dolgozónak körültekintően kell megszervezni a gyermekek tevékenységét (védő-, óvóelőírások figyelembevételével).

A dolgozók kötelesek a rábízott gyermekek testi egészségét védeni, megóvni.

Az óvónőknek fel kell hívni a gyermekek figyelmét a baleseti veszélyforrásokra, a kötelező viselkedési szabályokra, egy esetleges rendkívüli esemény bekövetkezésekor követendő magatartásra.

Különösen fontos ez, ha:

- Az udvaron tartózkodnak
- Különböző közlekedési eszközzel közlekednek (kirándulás előtt)
- Az utcán közlekednek
- Valamilyen rendezvényen vesznek részt
- Mikro csoportos foglalkozásokat szervez az óvodapedagógus
- Rendkívüli esetekben.

Az igazgató az egészséges és biztonságos munkavégzés tárgyi feltételeit munkavédelmi ellenőrzések, szemlék keretében rendszeresen ellenőrzi, s ha kell, a szükséges intézkedéseket megteszi.

A munkavédelmi szabályzat tartalmazza a munkavédelmi ellenőrzések (szemlék) idejét, az ellenőrzésbe bevont személyeket.

Az óvoda csak megfelelő minősítési jellel ellátott játékokat vásárolhat.

Az óvoda dolgozóinak feladatai a gyermekbalesetek esetén.

Az óvodapedagógusok feladata a gyermekeket ért bármilyen baleset, sérülés, vagy rosszullét esetén a szükséges intézkedéseket megtenni: A sérült gyermeket elsősegélyben kell részesíteni. Ha szükséges orvost kell hívni. Ha a gyermek szállítható, orvoshoz kell vinni. A balesetet, sérülést okozó veszélyforrást a tőle telhető módon meg kell szüntetni. A gyermekbalesetet azonnal jelezni kell az igazgatónak és az óvodatitkárnak. Az elsősegélynyújtáskor csak azt teheti az óvodapedagógus, amihez ért. Ha bizonytalan abban, hogy az adott esetben mit kell tennie, akkor azonnal orvost kell hívni. Az orvos megérkezéséig nem szabad a gyermeket elmozdítani. Minden dolgozónak kötelessége a segítségben részt venni.

Az óvodában történt balesetet, sérülést az óvoda igazgatójának ki kell vizsgálni. A vizsgálat során tisztázni kell a balesetet kiváltó személyi és szervezési okokat. A vizsgálat eredményeképpen meg kell állapítani, mit kell tenni a baleset elkerülése érdekében és a szükséges intézkedéseket az óvodavezetőnek meg kell tennie.

A gyermekbalesettel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettség teljesítését az óvodában az igazgató és az óvodatitkár végzi.

A három napon túl gyógyuló sérülést okozó gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni, és e balesetéről az előírt nyomtatványon jegyzőkönyvet kell felvenni. A jegyzőkönyv egy példányát meg kell küldeni a fenntartónak, egy példányt pedig át kell adni a gyermek szülőjének. A jegyzőkönyv egy példányát az óvoda őrzi meg.

A súlyos balesetet azonnal jelenteni kell az óvoda fenntartójának. A súlyos baleset kivizsgálásába legalább középfokú munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt kell bevonni.

Az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésére, a gyermekbalesetek megelőzésére vonatkozó részletes helyi szabályokat az óvoda munkavédelmi szabályzata tartalmazza.

A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK RENDSZERE

A vizsgálati szempont, amely felvethető:

Az óvodában folyó nevelés és oktatás céljai:

- Melyek azok a célok, amelyek konkrétak, világosak, rendelhetők-e hozzájuk feladatok, tevékenységek?
- A megvalósításban, az eredményekben kimutatható-e az óvoda szerepe vagy egyes tevékenységei?
- Az összes felsorolt cél mekkora hányada az, amelynek teljesítéséről lehet valamit mondani, tehát ezek alapján állítható-e az óvodáról, hogy eredményesen dolgozott e?
- Értékeli-e az óvoda a programot, illetve annak teljesítését valamilyen módon?

A különbségek kezelése

- A tehetséggondozással kapcsolatos vállalt feladatok teljesítése, esetleg eredményessége is követhető?
- A valóságos felzárkóztatási tevékenység formái, eredményei megfeleltethetők a programnak?
- A hátránykompenzálásra megfogalmazott feladatok teljesíthetők-e, az elvek betarthatók-e?
- A gyermekvédelem tevékenység megfelel-e a programban leírtaknak?
- Melyek azok a célok, amelyek világosak, rendelhetők hozzájuk feladatok, tevékenységek?

A felsorolt szempontok elemzéséhez, értékeléséhez alkalmazzuk a dokumentumelemzést, a feltételek vizsgálatát, a nevelő-fejlesztő munka közvetlen megfigyelését.

Programunk beválása folyamatos nyomon követésének célja:

- erősségek megőrzése
- hiányosságok kiküszöbölése
- lehetőségek kiaknázása

Módszerei:

- A gyermekek óvodai életének megfigyelése
- Az óvónő önértékelése
- A programot évenként ellenőrizzük, értékeljük, szükség esetén a módosításokat törvényi, jogszabályi változásoknak megfelelően elvégezzük

Érvényességi rendelkezések

A helyi óvodai Pedagógiai program érvényességi ideje:

2024. 01.05.-től visszavonásig.

A törvényi előírásoknak megfelelően folyamatosan módosításra kerülhet.

A helyi óvodai Pedagógiai program módosításának kötelező indoka:

- Törvényi és/vagy jogszabályváltozás.

Lehetséges indoka:

A minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása, vagy bővítése új elemekkel

- Nevelőtestületi javaslatok
- Szervezeti átalakulás
- Személyi és tárgyi feltételek megváltozása
- Diabéteszes gyermekek ellátási kötelezettségei
- Tehetséggondozó műhely

A felülvizsgálat rendje:

- 4 évente átfogó felülvizsgálat
- ideje: március - május
- végzi: igazgató, igazgató helyettesek
- elfogadja: nevelőtestület
- Évente az óvoda vezetése áprilisban áttekinti, megvizsgálja: törvényi változások, illetve a működés tapasztalatai alapján szükséges-e a program módosítása
- Rendkívüli felülvizsgálatot, módosítást kezdeményezhet a nevelőtestület kisebb csoportja – legalább 3 fő – konkrét javaslat írásbeli előterjesztésével

A helyi óvodai Pedagógiai program nyilvánossága:

- Minden óvodai csoportban megtalálható
- Egy példány az igazgató irodájában
- Egy példány a fenntartónál található

- A helyi pedagógiai programról az óvodánkba beiratkozó gyermekek szüleit igény esetén előzetesen, majd az előjegyzést követő nyílt napon, illetve legkésőbb az első szülői értekezleten tájékoztatjuk
- A pedagógiai programról tájékoztatást külső érdeklődőknek az igazgató vagy helyettese; az óvodába járó gyermekek szüleinek az igazgató és a nevelőtestület tagjai adnak ki.
- A program – az óvoda többi dokumentumával együtt – mindkét óvodában az óvónői szobában bármikor hozzáférhető.

A program hatálya

A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé [Púétv. 171. § (18), (43) bek.].

- A pedagógiai program továbbra is nyilvános lesz [Púétv. 171. § (18) bek].
- A pedagógiai program esetén lényeges, hogy az személyes adatot a GDPR-megfelelőség miatt nem tartalmazhat, ahogy eddig is.
- A fenntartó a pedagógiai programot az igazgató általi felterjesztést követő harminc napon belül hagyja majd jóvá [Púétv. 171. § (46) bek]

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az óvoda nevelőtestülete a **Pedagógiai Program** felülvizsgálatát 2025.01.05-én tartott határozatképes nevelőtestületi ülésén át nem ruházható jogkörében 100 % -os igenlő szavazattal 122/2025./I.5) határozatszámom **elfogadta**. Az elfogadás tényét a nevelőtestület tagjai az alábbiakban hitelesítő aláírásukkal tanúsítják.

.....
Belépfő

Nevelőtestület nevében

A Pedagógiai program (Közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzat) **véleményét nyilvánította:**

Dátum: 2025.01.05.

.....
Karap Erzsébet

Szülői szervezet nevében

Gyál, 2025.01.05-én **jóváhagyta:** Karap Erzsébet igazgató.

.....
Karap Erzsébet
Igazgató

Ssz.	Név
1.	Boda Sarolta
2.	Brauner Lilla Szintia
3.	Csebzánné Hiripi Ibolya
4.	Csizmadiáné Izeli Anikó
5.	Dr,Arányiné M. Mária
6.	Eczet Katalin
7.	Finta Tünde
8.	Jaksi Andrea
9.	Karap Erzsébet
10.	Kassai Katalin
11.	Kovácsné Garai Zsuzsanna
12.	Kramolis Tamara
13.	László Eszter
14.	Lukovszkiné Kiss Livia
15.	Márhoffer Katalin Nóra
16.	Mitku Katalin
17.	Moczás-Bálint Ágnes
18.	Nádasdi Lászlóné
19.	Nagy Imréné
20.	Oláhné Szatmári Tünde
21.	Radeczkine Király Andrea
22.	Roik Szilvia
23.	Sarkady Pálné Fejes Mária Beáta
24.	Székely Beáta
25.	Szőnyi Judit
26.	Tóth Fruzsina
27.	Tóthné Fadgyas Melinda
28.	Winkler Edit

Felhasznált irodalom:

- Nagy Jenőné: Óvodatükör
- Horváth Judit – Horváthné Csapucha Klára – Dr. Rónáné Falus Júlia: Amit az óvónőnek észre kell venni.
- SZORT Bt.
- Minőség az óvodában – OKKER kiadó
- Debreceni Egyetem Hajdúböszörményi Pedagógiai Főiskolai Kar: válogatott tanulmányok I.
- Oktatási Minisztérium: Érték és minőség az ezredforduló óvodáiban
- Fábián Katalin: Minőségbiztosítási munkaterv és ütemterv javaslat óvodák számára
- Óvodai nevelés országos alapprogramja
- Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában
- dr. Chrappán Magdolna – Fábián Katalin Tevékenységközpontú óvodai nevelési program c. könyve
- Zilahy Józsefné - Stöckert Károlyné – dr. Ráczné dr. Főző Klára (1996): Óvodai nevelés játékkal, mesével I. kötet. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest
- Zilahy Józsefné - Stöckert Károlyné – dr. Ráczné dr. Főző Klára (1997): Óvodai nevelés játékkal, mesével. Nevelési program óvodák számára. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

- Bálint Alice (1990): A gyermekszoba pszichológiája. Kossuth Könyvkiadó, Budapest
- Bálint Sándor (1977): Karácsony, húsvét, pünkösd. Szent István Társulat, Budapest
- Bálint Sándor (1977): Ünnepi kalendárium. Szent István Társulat, Budapest
- Bettelheim, Bruno (1985): A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek.
- Gondolat Könyvkiadó, Budapest
- Falvay Károly (1990): Ritmikus mozgás – énekes játék. OPI
- Farkas István (1993): Mozdulásfejlődés
- Fejlesztő Pedagógia (1990.1.-1993.1-2) pedagógiai szakfolyóirat
- Forrai Katalin (1993): Ének az óvodában. Editio Musica, Budapest

- Goleman, Daniel (1998): Érzelmi intelligencia. Magyar Könyvklub
- Hámori József (1985): Nem tudja a jobb kéz mit csinál a bal. Kozmosz könyvek, Budapest
- Hámori József (1976): Mozgáskultúra és az idegrendszeri fejlődés összefüggései.
- Hermann Alice (1979): A gyermekekben érlelődik a jövő. Kossuth Könyvkiadó, Budapest
- Hermann Alice (1982): Emberré nevelés. Tankönyvkiadó, Budapest
- Kodály Zoltán (1958): Zene az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest
- Kosztolányi Dezső (1971): Nyelv és lélek. Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest
- dr. Kulcsár Zsuzsanna (1992): Korai személyiségfejlődés és énfunkciók. ELTE Egyetemi jegyzet
- Lengyel Zsolt (1981): A gyermeknyelv. Gondolat Könyvkiadó, Budapest
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (1969): Gyermeklélektan. Gondolat Könyvkiadó, Budapest
- Molnár V. József (1995): Egészség. Melius Alapítvány, Pécs
- Molnár V. József (1998): Ég és föld ölelésében. Örökség Könyvműhely
- Pap Gábor (1991): Népmeséink és az évkör. Tudománytörténeti vázlat a Gödöllői Galéria „Mesés Képek” című kiállításához. Petőfi Művelődési Központ, Gödöllő
- Páli Judit (1991): Játékok a preventív fejlesztés módszertanához. Óvodai nevelés, 1991. 8. és 9. szám
- Polz, Elaine (1987): A rend és a rendetlenség. Kozmosz könyvek, Budapest
- Sutton – Smith, R. S. (1986): Hogyan játszunk gyermekeinkkel (és mikor ne?). Gondolat Könyvkiadó, Budapest
- Stöckert Károlyné (1995): Játékpszichológia. (Szöveggyűjtemény) Eötvös József Könyvkiadó, Budapest
- Törzsök Béla (1982): Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó, Budapest
- Zilahy Józsefné (1987): Magyar népi mondókagyűjtemény kisgyermek szórakoztatására – módszertani ajánlással. Megyei Pedagógiai Intézet, Veszprém

Eszközök és felszerelések jegyzéke

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.

Kötelező eszközjegyzék listája

(20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 2. melléklete szerint)

I. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Helyiségek megnevezése	Előírás	Előírás	Tényleges állapot
	Klapka épület	Bartók épület	Összesen
Csoportszoba	6	6	12
Gyermeágy/fektető tároló	0	0	0
Tornaszoba	1	1	2
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	1	1	2
Játszóudvar	1	1	2
Óvodavezetői iroda	1	0	1
Óvodavezető-helyettesi iroda, közösen az óvodatitkárral	1	1	2
Nevelőtestületi szoba és könyvtárszoba	1	1	2
Általános raktár	1	1	2
Többcélú helyiség- aula	1	2	3
Orvosi szoba, elkülönítő szoba	1	1	2
Gyermekeöltöző	6	6	12
Gyerme mosdó – WC helyiség	8	6	14
Felnőtt öltöző	2	2	4
Felnőtt mosdó- wc	7	4	11
Felnőtt zuhanyzó	2	2	4
mosó, vasaló helyiség	1	1	2
szárító helyiség	1	1	2
Felnőtt étkező	1	0	1
Melegítő konyha	1	1	2
Tálaló-mosogató	1	1	2
Ételhulladék tároló	1	1	2

Helyiségek megnevezése	Előírás Klapka épület	Előírás Bartók épület	Tényleges állapot Összesen
1.Csoportszobák:			
Óvodai fektető	158	180	338
Gyermekszék	158	180	338
Gyermeasztal	36	36	72
Fényvédő függöny	48	48	96
Szőnyeg	6	6	12

Játéktartó szekrény vagy polc	36	36	72
Könyvespolc	6	6	12
Élősarok-állvány	6	6	12
textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	6	6	12
edény- és evő eszköztároló szekrény	6	6	12
szeméttároló	6	6	12
hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	6	6	12

2. Tornaszoba:			
Tornapad	3	3	6
Zsámoly	2	2	4
Tornaszőnyeg	2	2	4
Bordásfal	6	6	12
Labdák	30	30	60
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	1	2 (Mozgáskotta és Greiswald)
Egyéni fejlesztést szolgáló speciálisfelszerelések	3gy. egyidejű foglalkoztatásáho z	3gy. egyidejű foglalkoztatásáho z	6 gyermek egyidejű foglalkoztatásá hoz
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	1	2 Wesco KÉSZLET
Mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	1	Football csomag 2 garnitúra
Egyensúlyozó készlet (fa, műanyag)	1	1	2
Sokfajta kézi szer (babzsák, bot, karika, szalag, labda, kötél, szőnyeg)	25	25	50

Henger készlet	1	1	2
Egyensúlyozó bicikli	0	2	2
3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő			
a fogyatékoság típusának megfelelő, tanulási képességet fejlesztő eszközök	képes kártyák az autista gyermek fejlesztéséhez		
Tükör	1	1	2
Asztal	2	2	4
Szék/ gyerek	6	6	12
Szőnyeg	1	1	2
Játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására alkalmas polc	1	1	2
4. Óvodapszichológusi szoba			
asztal	1	1	2
szék/ gyerek	6	6	12
szőnyeg	1	1	2
könyvek, játékok, iratok tárolására is alkalmas polc	1	1	2
5. Játsszoudvar:			
Kerti asztal	3	3	6
Kerti pad	1	1	2
Babaház	2	1	3
Udvari ivócsap, ivókút	3	1	4
Udvari homokozó	4	3	7
Takaróháló, takaróponyva	4	3	7
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermeklétszámmal arányosan	gyermeklétszámmal arányosan	gyermeklétszámmal arányosan
6. Intézményvezetői iroda			
Íróasztal és szék	2	0	2
Tárgyalóasztal székekkel	1	0	1
Telefon	1	0	1
Fax	0	0	0
Könyvszekrény	0	0	0
Íratszekrény	3	0	3
Elektronikus adathordozó szekrény	1	0	1
Számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	0	1
Számítógépasztal és szék	1	0	1
7. Intézményvezető helyettesi, tagintézmény intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda:			
Íróasztal és szék	2	3	5
Íratszekrény	7	2	9

Telefon	1	1	2
Számítógépasztal és szék	3	1	4
Számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	3	1	4
8. Nevelőtestületi szoba:			
Asztal	2	2	4
Szék	12	12	24
Könyvtári dokumentum	50	50	100
Könyvszekrény	2	2	4
Fénymásoló	1	1	2
Többcélú helyiség			
Tárgyalóasztal székekkel	1	0	1
9. Orvosi szoba elkülönítővel			
Berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban leírtak szerint			
Vércukorszintmérő	1	1	2
Kullancskiszedő készlet	1	1	2
Veszélyes hulladéktároló	1	1	2
Egyéb egészségügyi eszközök: sebkötözők, sebészolló, fertőtlenítők	1	1	2
Lázmérő	6	6	12
10. Gyermeköltöző:			
Öltözőrekesz, ruhatároló fogas	158	180	338
Öltözőpad	36	40	76
11. Gyermekmosdó, WC. helyiség			
Törölközőtartó	158	180	338
Falitükör	6	6	12
Fogmosópohár tartó polc	158	180	338

II. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Tisztálkodási és egyéb felsz. megnevezése			
Fésű, fogkefe, fogmosó pohár	158	180	338

Ruhakefe, körömkefe, szappantartó	6	6	12
Fésűtartó	6	6	12
Törölköző	158	180	338
Abrosz	108	108	216
Takaró- Ágyneműhuzat, lepedő	158	180	Higiéniai szempontból saját ágynemű, lepedő

III. Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszközök megnevezése			
Szennyesruha-tároló	0	0	0
Mosott ruha-tároló	0	0	0
Mosógép+centrifuga- automata mosógép	1	1	2
Vasaló	1	1	2
Vasalóállvány	1	1	2
Szárítóállvány	2	2	4
Takarítóeszközök	6	6	12
Kerti munkaeszközök (ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna)	1-1	1-1	épületenként felszerelt
Hűtőgép	4	3	7
Porszívó	2	2	4

VI. Nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

1.Játékok és játékeszközök megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	Csoportonként a gyermek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobában, udvaron, megfelelő
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Csoportonként a gyermeklétszámnak megfelelően	csoportszobában, udvaron megfelelő
Ének, zene, énekes játékok eszközei	Csoportonként a gyermeklétszámnak megfelelően	megfelelő
Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	Csoportonként a gyermek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	Csoportonként a gyermek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	Csoportonként gyermeklétszámnak megfelelően	megfelelő
Természeti-, emberi-, tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Csoportonként a gyermeklétszámnak megfelelően	megfelelő
Munka jellegű tevékenységek eszközei	Csoportonként a gyermek 30%-ának megfelelően	megfelelő
2. Nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
Televízió	1	1
Magnetofon/CD/lejátszó/hangfalak.	három csoportonként 1	CD-s magnó csoportonként
Diavetítő	1	1
Projektor	1	1
Vetítővászon	1	1
Hangfalak	1	3
Hangszer (pedagógusoknak)	1	2
Hangszer (gyerekeknek)	Csoportonként a gyermek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	Csoportonként a gyermek 30%-ának megfelelően	megfelelő

V. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének további speciális eszközei

1. Beszéd fogyatékosok		
tükör 120*180 cm	csoportonként 1	nincs jelenleg óvodánkban nem tartózkodik ilyen beszéd fogyatékos gyermek
logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	logopédiai teremben 1
2. Autista gyermekek		
Különböző játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Ének, zene, énekes játékok eszközei	Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök	Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően	megfelelő
Természeti-, emberi-, tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	Csoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelően	megfelelő

VI. Egészség- és munkavédelmi eszközök

Az eszköz megnevezése	Előírás	Tényleges állapot
Étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	0	0 ételmintás tasak
Elsősegélyláda	1	1
Gyógyszertár (zárható)	1	1
Munkaruha	törvény alapján	törvény alapján- Munkavédelmi szabályzatnak megfelelő
Tűzoltó készülék	törvény alapján	törvény alapján

DIABÉTESES gyermekek rosszulléte esetére speciális eljárásrend

„A GYEREKEK IS LEHETNEK CUKORBETEGEK!”

Alacsony vércukorszint (hypoglikémia, “hipó”)

Alacsony vércukorszint a 3,9 mmol/l alatti vércukorérték.

Veszélye minden inzulinnal kezelt cukorbeteg esetén fennáll, súlyos esetben eszméletvesztést, akár életveszélyes állapotot okozhat. Az enyhe vércukorkilengések a cukorbeteg hétköznapi részei. Sokszor még az egészen kicsi gyermekek is megbízhatóan képesek ezt jelezni. Egyéni, de jellegzetes tünetei vannak, melyeket időben felismerve és közbeavatkozva a komolyabb rosszullét kiküszöbölhető. Nagyon fontos, hogy a gyermek egyedi tüneteit ismerjük, és időben beavatkozva megelőzzük az eszméletvesztést.

Leggyakoribb okai:

- késve elfogyasztott, kimaradt vagy nem elegendő szénhidráttartalmú étel
- testmozgás
- túl sok inzulin

Tünetei:

- “mintha részeg lenne”
- sápadtság, remegés, verejtékezés
- gyengeség, bizonytalanság
- a szokásostól eltérő feszült, ingerlékeny viselkedés, esetleg agresszió
- koncentráció-zavar
- hirtelen jött fáradtság
- koordinálatlan mozgás, szédülés

Mit tegyünk hypoglikémia esetén?

- Vércukormérést követően a mért vércukorértéknek megfelelően, a szülővel egyeztetett mennyiségben adjunk plusz szénhidrátot a gyerekeknek (pl. 1-2 dl gyümölcslé, cukros ital, pár szem szőlőcukor, néhány szem keksz). A plusz elfogyasztott cukornak köszönhetően a vércukorszintnek gyorsan, 10-15 perc alatt helyre kell állnia, és a tünetek megszűnnek. Hogy erről megbizonyosodjunk, hypoglikémia után fél-egy órával érdemes a vércukorszintet visszamérni.
- A Glucagon nevű kit (készlet) - otthon használatos - életmentő eszköz, cukrot és glükagon nevű hormont tartalmazó injekció, mely izomba beadva gyorsan és jelentősen emeli a vércukorszintet, így életmentő a nyelni már képtelen, eszméletlen cukorbeteg számára. A gyermek tartózkodási helyén, lehetőleg hűtőben kell tárolni.

- Ha a gyerek nem tud nyelni, TILOS etetni-itatni a fulladásveszély miatt!

Magas vércukorszint (hyperglikémia) A magas vércukorszint a 10 mmol/l feletti ér

Mit NE tegyünk hypoglikémia vagy annak gyanúja esetén?

- Ne hagyjuk magára a gyereket!
- Ne késlekedjünk a beavatkozással!

Rossz közérzetet okoz, de közvetlen életveszélyt nem. Hosszú távon ugyanakkor a kilengő vércukorértékek károsítják az ereket, ezért kerülni kell a kívánatosnál magasabb értékeket.

Tünetei:

- megnövekedett szomjúságérzet
- gyakori vizelési inger
- indokolatlan fáradtság, kimerültség
- homályos látás
- zavartság, koncentrációzavar
- száraz, viszkető bőr
- rossz közérzet, fejfájás
- tartósan magas, fél-egy napot meghaladó, jelentős vércukorkilengés esetén hányás, gyomorfájdalom, acetonos lehelet, légszomj léphet fel

Mit tegyünk hyperglükémia esetén?

- Vércukormérést követően korrigáljunk, rendezzük a vércukorszintet, általában plusz inzulin beadásával. Az inzulinok között nagy különbségek lehetnek, a korrekció szükségességéről és annak módjáról a szülőt kell megkérdezni. A vércukorszint rendezésében segít, ha ilyenkor sokat iszik a gyermek (cukormentes italt: leginkább vizet vagy üres teát).
- Ha a gyermek zavart, erőlködve, sípolva vesz levegőt, lehelete aromás, közérzete rossz, haladéktalanul értesítsük a szülőket, gondviselőket! A vércukorszint rendezése mellett sokszor orvosi beavatkozás is szükséges.
- A megelőzésére fontos figyelni, ezért szükséges (többek közt) a rendszeres vércukormérés. Különösen igaz ez inzulinpumpát használó gyermekeknél, akiknél a pumpa nem várt technikai problémája viszonylag rövid idő alatt inzulinhiányos állapotot és meredeken emelkedő vércukorszintet eredményezhet

Boldog óvoda program

Óvodánk 2021 szeptemberétől kapcsolódott be a Boldogságóra programba.

A program célja:

A pozitív pszichológia eredményeire építve adjunk ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez a kidolgozott Boldogságóra programmal. Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élményben gazdag feladatai, játéakai, valamint gyakorlatai fokról-fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet.

Feladatunk:

- A 3-6 éves gyermekekben a boldogságra való képesség erősítése, kibontakoztatása
- Szeretetteljes, vidám légkörben a pozitív énkép kialakítása
- A feladatok, játékok segítségével a szeretet, magabiztosság, egymásra való odafigyelés, önmagunk és társaik tiszteletének erősítése

A Boldogságóra Program 10 egymásra épülő témából áll, s ezek fokozatosan tárják a csoport, a gyermekek elé a boldogság sokféle lehetőségeit, az arra való törekvés feltételeit.

Boldogórák tematikája:

- A hála gyakorlása
- Az optimizmus gyakorlása
- Társas kapcsolatok ápolása
- Jó cselekedetek gyakorlása

- Elköteleződés cél mellett
- Megküzdési stratégiák
- Apró örömek élvezete
- A megbocsátás gyakorlása
- Testmozgás
- Fenntarthatóság

A Boldogságórák előnyei:

- Fejleszti a gyermekek problémamegoldó képességeit
- Szélesíti a gyermekek látókörét és gondolkodásmódját
- Testi, szellemi és társas erőforrásokat épít
- Ellensúlyozza a negatív érzelmeket
- Óvja a gyermekek mentális egészségét
- Csökkenti az agressziót a gyermekközösségben
- Javulnak a gyermekek tanulási eredményei
-

„A gyermek akkor fejlődik a legjobban, ha testileg és lelkileg jó érzi magát.”

(Brunner)

Jobb Veled a Világ
BOLDOSGÁSÓRA
program

Tehetség Team Műhely

Tehetséges gyermek, tehetséggondozás

Alapelveink a tehetséggondozásban

- Komplex tehetségfejlesztő programot működtetünk, egyszerre fejlesztjük a gyermek személyiségét és képességeit, valamint erős és gyenge oldalát. Minden esetben a gyermek pozitívumait, erősségeit emeljük ki.
- Az optimális egyéni tehetséggondozást a játéktevékenység biztosítja, a fejlesztést speciális egyéni és mikrocsoportos formában végezzük.
- Fontosnak tartjuk a műhelyek átjárhatóságát, azt, hogy a gyermek jól érezze magát a tevékenységben. Lehetőség szerint az iskolába lépés után is nyomon követjük tehetséges gyermekeinket.
- Csak kreatív óvodapedagógus képes kreatív gyermeket fejleszteni.
- A családokkal együttműködve valósítjuk meg tehetséggondozásunkat.

Célunk:

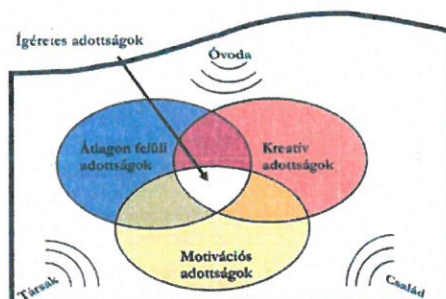
- A gyermek személyiségének figyelembevételével átlagon felüli adottságai, kreativitásuk, motivációjuk felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése, önmagukhoz mérten tehetségük kibontakoztatása.
- A gyermek együttműködésének, társas kapcsolatainak, kommunikációjának fejlesztése.
- Az 5-7 éves, illetve iskolába készülő gyermekek számára olyan műhelytevékenység biztosítása, melyben önmagához mérten kibontakoztathatja tehetségét. Ezáltal esélyegyenlőség biztosítása ennek a korosztálynak.
- A pedagógusok módszertani kultúrájának gazdagítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tehetségdiagnosztika rendszerének kialakítása (tehetségazonosítás, beválogatás, hatásvizsgálat), megvalósítása, évenkénti felülvizsgálata.
- Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységtartalmak kimunkálása (műhelyek kialakítása), éves munkaterv, gazdag, színes tehetséggondozó programok készítése.
- A műhelymunkákhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Óvodai tehetségmodellünk

Adaptált többcénylezős óvodai tehetségmodellünk a Mönks – Renzulli – Czeizel - Nagy modelleket ötvözi, egyesíti, ezt választottuk, mivel életszerű, könnyen alkalmazható és mérhető az óvodában, alkalmazásával értelmezhetővé válnak a összetevői.

Tehetségdiagnosztikai rendszerünk

A csoportban dolgozó óvodapedagógusok óvodába lépéstől figyelik, mérik óvodásainkat az egyéni fejlesztési tervdokumentáció alapján. A több éves fejlesztések, mérések során világossá válik, hogy az adott iskolába készülő gyermek számára melyik az a tevékenység, amelyben a gyermek önmagához mért tehetségét kibontakoztathatjuk.

A tehetségműhelybe lépéstől a tehetséggondozó pedagógusok végzik a megfigyeléseket speciális szempontok alapján. Az indikátorok felhívják figyelmünket a változás szükségszerűségére, illetve bizonyítják sikereinket magunk és partnereink számára.

Tehetségdiagnosztikánk, tehetséggondozásunk mérési pontjai:

- *Tehetségigéretetek felfedezése, azonosítása*
 - Időtartama: 5-7 éves korig;
 - Megfigyelést végzik: csoport óvodapedagógusai;
 - A gyermek személyiségdiagnosztikája alapján.
- *Tehetségigéretetek beválogatása*
 - Időpont: év végén, 5-6 évesek körében;
 - Megfigyelést végzik: az adott műhely tehetséggondozói;
 - Speciális szempontok szerinti megfigyelés alapján.
- *Speciális műhelyek hatásvizsgálata*
 - Időtartama: 5-6-7 éves kor, folyamatosan a műhelytevékenység alatt, a munka befejezéséig tart;
 - Megfigyelést végzik: műhely tehetséggondozói, műhely-vezetők;
 - Rajzos diagnosztika és mérési dokumentumok alapján.

A csodák színterei - műhelyek kialakítása

Az óvodai műhelytevékenységek komplex jellegük miatt nem mindig sorolhatók egyértelműen az egyes területekhez. Olyan egyéni képességekhez igazodó tevékenységeket tervezünk, ahol mikro-, illetve kiscsoportban tevékenykedhetnek a hasonló érdeklődésű, tehetséggű gyermekek. A differenciálás eszközével élünk, testre szabott fejlesztést alkalmazunk, figyelembe vesszük az egyéni képességeket.

A műhelyeket kedves, a gyermekek figyelmét megragadó nevekkel illetjük, ezzel is segítve az érzelmi kötődést az újfajta tevékenységhez:

- **Toppantó** – testi-kinetikus, gyermektánc műhely,
- **Kisügyes** – vizuális műhely.

A műhelyek tevékenységében alkalmazzák pedagógusaink **Renzulli „gazdagítási triád modelljét”**, így válik különleges, egyedi tevékenységgé a műhelymunka:

- Érdekes, újszerű felfedezési, feltáró élményeket, tapasztalatokat nyújtunk a gyermekeknek, amelyek nincsenek a mindennapi óvodai tevékenységeinkben.
- Az együttműködésre, közös gondolkodásra, érzelmi folyamatok tanulására törekszünk - mikrocsoportos, páros és egyéni formában.
- A fejlesztések során valós problémákat tárunk föl, azok megoldására törekednek a gyermekek a pedagógusok segítségével.

A tehetséggondozóknak kiemelten szem előtt kell tartaniuk, hogy az óvodás tehetségigéret

elsősorban gyermek, éppen ezért számára a *fejlesztés elsődleges eszköze* az örömet, felszabadultságot nyújtó *játék, a tevékenységben megvalósuló, játékba integrált tanulás*.

A műhelymunkákhoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Óvodapedagógusaink Montessori szeretetpedagógiájára alapozva, mint segítőtársak, szervezők, okosan szeretők és irányítók van jelen, a gyermek aktivitására, érzékenységre építenek.

Műhelymunkát intézményünkben *csak a nevelőtestületünk tagjai* végezhetnek, mivel saját óvodapedagógusaink ismerik legjobban a gyermekeket, az óvodai szokásait.

A csoport óvodapedagógusai 5-6 éves korig a mindennapos, egyéni tehetséggondozást a saját csoportjukban végzik – a jól képzett pedagógusnak fontos szerepe van, mivel az gyermeki alapkészségek hatékony fejlesztésére van szükség a későbbi tartalmas, optimálisan fejlesztő műhelytevékenységhez.

Adler individuál pszichológiáján alapuló *bátorító nevelés* alapelve hatja át óvodánkban a felnőtt - gyermek kapcsolatot, a tehetséggondozók módszertárában is jó szolgálatot tesz ez a pozitív szemlélet.

Állandó kijelölt helye és ideje van minden műhelynek, ez fokozza a gyermekek biztonságérzetét. A nyugalmasabb, kevés nagymozgást igénylő műhelyeknél (barkácsoló,) barátságos, nyugodt sarok kialakítására törekszünk a megfelelő alkotó légkör érdekében – a műhely kuckókban.

A nagymozgást igénylő műhely a tornaterembe, vagy egy erre megfelelő kialakított helyén tevékenykedik.

Folyamatos feladatunk az **esztétikus, gazdag eszköztár** megteremtése a különböző kreatív műhelytevékenységekhez. A műhelyvezetők munkájának megkönnyítéséhez, műhelytevékenységek színes életének bemutatásához, dokumentálásához fényképezőgép, és nyomtató biztosítása elengedhetetlen. Valamint minden műhely számára az aulában egy információs táblát, kiállító helyet biztosítunk, így segítjük a kommunikációt a szülők, érdeklődők felé.

A játékos tevékenységhez szükséges játék, felfedező, barkácsoló eszközöket, táncruhákat, CD lejátszókat (a felsorolásnak csak a képzelet, és a gyermeki tevékenykedtetés szab határt) biztosít a fenntartó, az óvodaigazgató segítségével hívva alapítványunkat, és az adakozó szponzorokat, az elégedett szülőket.

A gyermekek motivációjának érdekében **apró csodákkal**, is kedveskedünk a gyermekeknek – minden műhely egy bájos, kedvenc bábbal büszkélkedhet, melyek a tehetséggondozók játékos segítői.

Erősíti a műhelyhez való érzelmi kötődés kialakulását, elmélyülését az is, hogy mindegyik differenciált csoportnak saját rajzos logót készítettek a pedagógusok.

A tehetséggondozók a tevékenység elején korszerű módszerekkel légkörjavító, ráhangoló játékkal motiválnak, ez segíti az érzelmi stabilitást, azt, hogy könnyebben kialakuljon az alkotó innovatív légkör a műhelyekben. Erre azért kell kiemelt figyelmet fordítani, mivel különböző csoportokból, változó hangulatban érkeznek a gyermekek arra a heti egy alkalomra, a sürgetett, gyorsan induló tevékenység nehézséget jelent a gyermekek számára – a műhelymunka a különleges felfedezések, megélt csodák színterévé kell varázsolódjon alkalomról alkalomra.

A tehetségprogram kommunikációja

Fontos hangsúlyoznunk a szülők meghatározó szerepét a gyermekek nevelésében, mindenképpen be kell őket vonni a tehetséggondozás folyamatába. **A szülők, mint kulcsszereplők meggyerése** szisztematikus rendszer kiépítését igényli. Nélkülük óvodában a gyermek fejlesztése elképzelhetetlen.

Változatos kapcsolati formákat hoztunk létre, ezek biztosítják folyamatos jelenlétüket, tájékozottságukat a tehetségnevelésben.

Az első szülői értekezleten a szülők tájékoztatást kapnak az óvodánkban folyó színes nevelő munkáról, így a tehetséggondozásról is. Ezt követően a csoport óvoda pedagógusai beszélnek arról, hogyan épít programunk a gyermek pozitívumaira, megismertetjük velük a gyermek fejlődését diagnosztizáló dokumentumunkat, mely dokumentáción alapszik a gyermekek tehetségazonosítása. Az évek során *félévente tájékoztatást* kap a szülő gyermeke csoportbeli fejlődéséről, legjobb adottságairól.

A műhelyekbe történő bevalogatás után (5 éves korban) a *réteg-szülői értekezleten* újra informálódik a szülő a gyermekét érintő kérdésekről, információkról az adott műhelymunkával kapcsolatosan a műhely-vezető óvodapedagógustól.

A műhelytevékenységek elindításakor a műhely-vezető óvodapedagógus gondoskodik a tevékenységük kommunikálásáról. *Információs táblák, műhelynap börsét* működtetünk minden műhelyről az aulában – ez szolgálja a folyamatos kommunikációt a szülők, nagyszülők, és persze a többi gyermek felé.

A „*Dolgozzunk együtt*” kapcsolattartási forma keretein belül otthoni gyűjtésre, kutatótevékenységre, tájékozódásra ösztönözzük a családokat. A műhelytevékenységet irányítók *félévente konzultálnak* a szülőkkel gyermekük fejlődéséről, műhelybeli tevékenységéről.

A tehetségnevelésünk megkoronázása az év végi családi napunkon a „*Tehetségígéreték bemutatkozása*”, ezen az ünnepi alkalmon minden műhely megcsillogtathatja kiváló munkáját, betekintést mutatnak csodákkal teli tevékenységükbe, majd az óvodavezetőnk egy oklevelet ad át a kis tehetségígéreteknek, alkotómunkájuk jutalmául.

Mi a tehetséggondozó team tagjai a helyi **nevelési intézményeknek** és a **fenntartónak is bemutatjuk** programunkat, évente tehetségnapot szervezünk az érdeklődő kollegáknak, óvodai szintű szakmai bemutatókat tartunk a város óvodapedagógusainak tehetséggondozás témakörben. A városi ünnepségeken, rendezvényeken szívesen vállalnak műhelyeink szereplést, részvételt.

Tehetséggondozásunk kommunikálásánál igénybe vesszük a **helyi média** (újság, TV) népszerűsítő segítségét.

Szívesen mutatjuk be, tesszük közhírré **ezen a fórumokon is**
tehetségsegítő munkánkat.

